

ჯანსუღ კორძაია

რჩეული ღირებვა

თბილისი
2002

თანამედროვე ქართულ პოეზიაში
ფილოსოფიური ლირიკის შესანიშნავი
წარმომადგენლის ჯანსუღ კორძაიას რჩეული
შედგენილია ავტორის მიერ წინა წლებში
გამოცემული კრებულების („შენ უკვე შენ ხარ“
– 1998წ., „ეს საუკუნეც“ – 1988წ., „ჯერ
მხოლოდ ერთხელ“ – 1989წ., „კვლავ ვიბადები“
– 1990წ., „იმ დღეების ქრონიკა“ – 1992წ.,
„შემოდგომა-1993“ – 1994წ., „ბალადა გია
აბესაძეზე“ – 1995წ., „აზრის მონოლოგები –
1997წ.“, „საუკუნის დასასრულთან“ – 1998.,
„შენ ჩემი სხვა ხარ“ – 2000წ.) ბაზაზე.

რედაქტორი ნათელა ხურცილავა

ჯანსუღ კორძაიას პოეზია

ჯანსუღ კორძაიამ ქართული პოეზია „დაამძიმა“ ბევრი ისეთი ფილოსოფიური პრობლემით, რომლებიც მანამდე თითქმის არ დასმულა ჩვენში. ამით, მან, შეიძლება თამამად ითქვას, ახალ სიმაღლეზე აიყვანა ეროვნული ფილოსოფიური ლირიკა, გულისა და გრძნობის, ფიქრისა და ოცნების ქურაში გამოატარა გონი თუ ლოგოსი, განსჯა თუ საზრისი, ყოფიერება თუ გაუცხოება და ყოველივე ეს გაიაზრა, როგორც თვითონ ამბონს, „ზღაპრის ლოგიკით“. სწორედ ამ „ზღაპრის ლოგიკამ“ გახადა შესაძლებელი ის, რომ უამრავი ახალი მხატვრული სახე, შედარება, მეტაფორა, ეპითეტი გაჩენილიყო მის პოეზიაში. მკითხველი რომ დავარწმუნოთ ნათქვამის ჭეშმარიტებაში, რამდენიმე მაგალითს გამოვყოფ საგანგებოდ:

„შენ მიაბიჯებ – უთვალავ მზეში,
ულურჯეს მწუხრში, უთეთრეს თოვლში,
შენი ხილვებით სავსე სივრცეში
და შენი ლტოლვით ფრთაასხმულ დროში“
(„ვერ დამიმონებ“)

ან

„ანთია გრემი ქედანის ფერში,
მწუხრის ფერს ერთვის
ნანგრევის ფერი“

(„გრემი“)

ჯანსუღ კორძია ის პოეტია, რომელსაც ხელეწიფება თვით ურთულესი ფილოსოფიური საკითხებიც კი არაჩვეულებრივად მარტივად, სადად და საჩინო მხატვრული ოსტატობით გაგვიხსნას.

ურთულესი საკითხები-მეთქი იმიტომ ვთქვი, რომ მის პოეზიაში დასმულია ისეთი მარადიული ფილოსოფიური პრობლემები, როგორცაა: ვინ ვარ მე, როგორც ადამიანი, რაში მდგომარეობს ადამიანური სიცოცხლის საზრისი, არის თუ არა იგი შემეცნებადი, არსებობს თუ არა ღმერთი, რა არის გონი, განსჯა, გონება, სული, ოცნება, ფიქრი. საითკენ მიდის კაცობრიობა, ანუ როგორი იქნება მისი ხვალისდელი დღე, რა არის სიყვარული, რაზე ფიქრობდა ჰამლეტი, მართალი იყო თუ არა ეკლესიასტე, რა არის, ვისთვის არსებობს და ვისთვის არ არსებობს დრო და სივრცე: რატომ დაკარგა სამყარომ გონი და შევძლებთ თუ არა გონდაკარგული სამყაროს წვდომას. რატომ აწამებს ადამიანებს გაქრობის შიში და რითი უნდა გადალახოს იგი?

ეს ჩამოთვლა უსასრულოდ შეიძლება გაგრძელდეს. ეს ხომ სწორედ ის საკითხებია, რომლებიც ჭეშმარიტ ფილოსოფოსს უნდა აწვალებდეს, აკი ამბობდა კანტი: ფილოსოფოსი ის კი არ არის, ვინც ფილოსოფია იცის, არამედ ის, ვისაც სამყაროს არსში ჩაწვდომა სურსო. თვითონ პოეტის მიხედვით, ფილოსოფოსს უნდა ჰქონდეს დაუოკებელი სურვილი „სამყაროს შრეთა ასწიოს ფარდა“, იმავდროულად „აწამებდეს გაქრობის შიში“:

„მაინც გაწამებს გაქრობის შიში
არარაობის პირდაპირ დგახარ,
გაწამებს პირველ და ბოლო ფიქრში
შეუცნობელი: ვინ ხარ და რა ხარ?“
(„ვერ დამიმონებ“)

დიახ, შეუცნობელია ადამიანისათვის: ვინ არის ან რა არის იგი, მაგრამ ამის გამო ამ კითხვისადმი ინტერესი ჯერაც არ განელდება და არც ოდესმე გაუნელდება (სანამ იგი შემეცნებელი არსება იქნება). ეს ის მარადიული კითხვაა, ჯერ კიდევ სოკრატედან რომ იღებს სათავეს („შეიცან თავი შენი“) და დღემდე მოდის. ჯანსუღ კორძაიაც არ ლალატობს ტრადიციას და მასთანაც ადამიანის შემეცნება დგას როგორც პრობლემა, როგორც კითხვა:

„არც არაფერი ვიცი,
არც იმედი მაქვს რამის,
ვერ გამოვტაცე დრო-ჟამს
საოცნებარი წამი
და შეუწყვეტელ ფიქრში
მაწამებს სულის გმინვა
ვით დაუმცხრალი ექო,
ვინ ვარ, ვინ ვარ და ვინ ვარ?“
(„წარწერა კანტის „წმინდა
გონების კრიტიკაზე“)

ეს კითხვა ლაიტმოტივად მიჰყვება მთელ მის პოეზიას. საკუთარი „მე“-ს, საკუთარი თავის შემეცნების პრობლემების მხატვრულ გამოსახვას დიდი ადგილი ეთმობა მის ლექსებში. პირველი რაც ადამიანმა იცის თავის თავის შესახებ, ის არის, რომ იგი ისეთი არსებაა, რომელსაც არ ასვენებს თავისი სიცოცხლის საზრისის, საკუთარი „ყოფნის ფესვების“ შეცნობის სურვილი, ანუ სამყაროს უღრმეს შრეებში შეღწევის სურვილი. და მხოლოდ მაშინ, როცა ადამიანი ამ სურვილს აღისრულებს, როცა მისი აზრი და განსჯა,

ფიქრი და ოცნება სინამდვილის დასაბამს, ანუ სამყაროსეულ პირველმიზეზს მიაგნებს, ადამიანიც მიწვდება თავის თავს, ამოიცნობს და გაიგებს საკუთარ „მე“-ს.

ეს ძიება დაგვირგვინდება იმით, რომ პოეტი ჩაწვდება სამყაროს არსებას, დინახავს, რომ ამ სამყაროს ღვთიური განგებით ქმნის ადამიანის აზრი, ფიქრი, ოცნება, გასჯა. გვხიბლავს პოეტისეული ქებათა-ქება აზრისა:

„შენ ქმნი სამყაროს! ღვთიურ განგებით,
აზრო, და ნათლის სვეტად ენთები,
და ელვარებენ შენი ტაძრები,
როგორც სამყაროს ევერესტები“.
(„მე ჩემს თავს ვეძებ . . .“)

ტრადიციული თემებიდან ჯ. კორძიას შემოქმედებაში პირველ რიგში შემოდის სამშობლოს სიყვარულის თემა.

საოცრად ამაღლებულია ჯ. კორძიას შემოქმედებაში ქართული ენის მოტივი. მისი ღვთიური წარმომავლობის ხოტბა მართლაც რომ გალობასავით ჩაესმის მკითხველს. პოეტი გვეუბნება, რომ პირველად იყო სიტყვა და ეს სიტყვა ღვთის სიტყვა იყო („პირველთგან იყო სიტყუაი და სიტყუაი იგი იყო ღმრთისა თანა, და ღმერთი იყო სიტყუაი იგი“, იოანე 1.1). როგორც ამ პირველი სიტყვით იშვა მთელი სამყარო, ისე ქართული სიტყვიდან იშვა სრულიად საქართველო.

ღიახ! სწორედ ამ ღვთიური ქართული სიტყვიდან იშვა საქართველო, რადგან ქართული ენის წიაღში არის დავანებული ქართული სულის, ქართული აზრის, ქართული ფიქრის საიდუმლო. ასეთია ქართული ენა, როგორც „გულის, გრძნობის და ლოგოსის ტრიადა“. სწორედ მან –

ქართულმა სიტყვამ შეკრა ქართულ მიწად ეს ქვეყანა ფრიადი. „კითხულობ ამ სტრიქონებს და გაგონდება გიორგი მერჩულეს სიტყვები „გრიგოლ ხანცთელის ცხოვრებიდან“, სიტყვები, რომლებიც ქართული ენის უდიდეს როლზე მიუთითებს ქართველი ერის ჩამოყალიბების საქმეში: „ქართლად ფრიადი ქვეყანაი აღირიცხების, რომელსა შინა ქართულითა ენითა ჟამი შეიწირვის და ლოცვაი ყოველი აღესრულების“. თავისებურ, შეიძლება ითქვას ერთგვარ ფილოსოფიურ გააზრებას იძენს ჯ. კორძიას პოეზიაში სიყვარულის ტრადიციული თემაა:

„მიყვარხარ! ახლა ეს სიყვარული
სახეა მთელი ჩემი არსების.
ღვრიტაა ჩემი, ღვრიტა ფარული
სამყაროს აღქმის და გააზრების“. . .
 („მიყვარხარ!“)

სიყვარულის მაღალი გრძნობა, სატრფოზე მუდმივი ფიქრი და გრძნობა, მისი მუდმივი ნატვრა პოეტს გააზრებული აქვს, როგორც თავისი არსებობის წესი. ამიტომაც არ უღერს ალოგიკურად ეს მშვენიერი სტრიქონები:

„კვლავ უშენოდ ვარ, უშენოდ! მაგრამ
სწორედ ამიტომ არ ვარ უშენოდ“. . .
 („ვარიაციები უენზე ფიქრებიდან“)

ასეთია – აზრით, სიბრძნით, სიღრმით, სიმართლითა და სინათლით გამორჩეული ეს მშვენიერი ლექსთა კრებული. ამ წიგნის ანალიზი

გვინდა დავასრულოთ პოეტისადმი სიტყვებით, რომლებიც მან დიდი გალაკტიონის მისამართით თქვა: „მან პოეტური არდარიდებით სამყაროს შრეთა ასწია ფარდა“. გვინდა ასე დავამთავროთ იმიტომ, რომ ეს სიტყვები კარგად ესადაგება თვით ჯანსუღ კორძაიას, რამეთუ მან, პოეტმა – ფილოსოფოსმა სწორედ რომ პოეტურ არდარიდებით სამყაროს უღრმეს შრეებში ჩაგვახედა, ადამიანის სულის იღუმალ მოძრაობას ახადა ფარდა, რაც ჭეშმარიტ პოეტებს ხელეწიფებათ მხოლოდ.

რევაზ ბალანჩივაძე

ხომ მიაგენ

რალას ელტვი,
რა გაფრენას,
რა ოცნების ფრთით და,
რომელ ზარის ჩამორეკვას,
რომელ მეცხრე ციდან?!

კვლავ რა გიხმობს,
სად მიჰყავხარ
შენს ჟამსა და სივრცეს,
რომელ უცნობ მწვერვალისკენ,
რომელ უცნობ გზისკენ?!

ხომ აინთე ლურჯი ზეცა
ფიქრის ცისფერ გზებზე,
ხომ მიაგენ გახსნილ ცაში
შენი ყოფნის ფესვებს?!

ხომ აქციე დრო და წამი
შენს ჟამად და წამად,
ხომ დარეკე ელვის ზარი
შენი ქროლვის ზარად?!

ხომ გადაწვდი უსაზღვრობას,
სივრცეებად გაშლილს,
და ხომ ჩაწვდი ჟამთა ფარულ
და იდუმალ კავშირს?!

ხომ აინთე ლურჯი ზეცა
ოცნებათა გზებზე,
ხომ მიაგენ აზრში შენი
ყოფნის ღვთიურ ფესვებს?!

ხომ ხელთ გეპყრა საჭრეთელი-
ფიქრი – ტაძრის ამგებს,
ხომ ჩამოჰკარ შეძრულ სულით
სიმს, ებანს და ჩანგებს?!

ხომ შეხვედი კელაპტრებით
უსაზღვრობის ნისლში,
ხომ გაშიფრე სინამდვილე
შენს ყოფაში – ფიქრში?!

ხომ აინთე ლურჯი ზეცა
უანკარეს გზებზე,
ხომ მიაგენ სიყვარულში
შენი ყოფნის ფესვებს?!

რალას ელტვი,
რა გაფრენას,
რა ოცნების ფრთით და,
რომელ ზარის ჩამორეკვას,
რომელ მეცხრე ციდან?!

* * *

მაგრამ ეს ლტოლვაც და ოცნებებიც
არ თავდება და კვლარ თავდება,
აღარ თავდება ახალ მზეებით
ახალ სივრცეთა აფერადება.

აღარ თავდება!
და ინაწილებს
ყოფნა ოცნებებს დროდ და საზრისად,
. . . ოცნება უძღვის ჩემს სინამდვილეს
მეტაფიზიკურ პირველსაწყისად.

* * *

სანამ სულერთი არ არის შენთვის
სიღრმე გელათის ულურჯეს ზეცის,
სანამ სულერთი არ არის შენთვის
სწორუპოვარი სიმაღლე ბრეთის,
სანამ სულერთი არ არის შენთვის
განცდა, სიონის ზარებს რომ ერთვის,
სანამ სულერთი არ არის შენთვის,
მანამდე . . . შენთან იქნება ღმერთი.

* * *

. . . და ჩემი სიცოცხლის ხვედრად
სამყარო,
სამშობლო,
შენ და . . .
სამყარო – აუხსნელი,
სამშობლო – დაუხსნელი,
შენ – ჩემი ნატვრა და სევდა.

* * *

ველარ ავაგე ნაოცნებარი
სამყაროს ბურჯი, ციხე და კოშკი,
. . . მაინც ოცნებით გალობს ებანი
მზეშიც, წვიმაშიც, ქარშიც და თოვლშიც.

წარმოსახვებში მაინც უსაზმნო,

ძალით ვარისხებ ზარს ჩემი ტაძრის,
. . . მაინც ვოცნებობ და ამ უსაზღვრო
ოცნებებშია სიცოცხლის აზრი.

* * *

სამყარო არის, მაგრამ, რომ არის,
მხოლოდ ახლაა ნამდვილად ცხადი,
...შენ მოდიოდი
და მზისფერ თმებით
განგების ახალ სასწაულს ჰგავდი.
და შედგა წამი,
წამიც და გულიც,
გულიც და ქუჩაც,
ქუჩაც და მარტიც,
...სამყარო არის, მაგრამ, რომ არის,
მხოლოდ ახლაა ბოლომდე ცხადი.

სინამდვილე

იხსნი და წამსვე სხვას იხსამ,
ასე თამაშობ ნიღბებით,
ათასფრად გარდისახები,
ათასფრად გარდაიქმნები.

შენს ნიღბებს იქით ვერ მოგწვდი
ვერც ერთი წარმოსახვითა,
რა არ ვცადე და ვერ გნახე
შენი ნამდვილი სახითა.

* * *

ელი, კვლავ ელი ჟამის მოქცევას,
მაგრამ ვაი, რომ მაინც არ გესმის
ის ხმა,

ლოგოსი და საოცრება –
იდუმალი ხმა უზენაესის.

ვაი, რომ მაინც, მაინც ვერ ხედავ
გადამტანელი ამდენ ვაების,
იმ ნებას,

ციურ და მაღალ ნებას –
ცხად და ერთადერთ ნებას ღვთაების.

ბე კაცისა: ავტოპორტრეტი

/ციკლიდან “ადამიანი“/

ვოცნებობ! ესე იგი, ვბედავ
ვიტვირთო შემოქმედის როლი,
ამ აზრის გაელვება – ელდა –
რწმენაა – უკვდავების ტოლი.

ვოცნებობ! სინამდვილე – სფინქსი
გულს მიხსნის ამომცნობს და მისანს,
და ალყად გარშემორტყმულ ფიქრში
ვატყვევებ მოელვარე მიზანს.

ვოცნებობ! საწყისებად ვანთებ
ჩემს ხილვებს, წარმოსახვებს, გზნებას,
წყვედიადში აბრიალებს სანთლებს
ოცნებით დამუხტული ვნება.

ვოცნებობ! ესე იგი, ვწვდები,
დაფარულ დიადემებს ვაგნებ,

ოცნების აღტაცებით ვხვდები
ოცნებით ამოზიდულ საგნებს.

ვოცნებობ! ესე იგი, ვილტვი,
მაწამებ, სივრცეებზე ფიქრო,
და სიტყვით, მიგნებული სიტყვით
სამყაროს უსაზღვრობას ვიპყრობ.

ვოცნებობ! სიყვარული თრგუნავს
სიმძაფრეს გადამბუგველ ვნების,
ჩემს ირგვლივ ყველაფერი ბრუნავს
ჩემს სულში გამოკვეთილ ნებით.

* * *

ახლა ჩემია ჰამლეტის ეჭვიც
და ავთანდილის ანდერძის სიბრძნეც,
სოკრატეს მიერ ნაყარი კენჭიც
უკანასკნელი მიმწუხრის პირზე.

გაუკვდავებულ წუთების გალა –
დრო – მიშველია როგორც ბორკილი,
და უკვე აღარ და ველარ ფარავს
ვერაფერს ჩემკენ თვალმოპყრობილი.

ერთი მარჭვალი – ჰამლეტის ეჭვი,
ერთი მარჭვალი – ანდერძის სიბრძნე,
ერთი მარჭვალი – სოკრატეს კენჭი,
ნაყარი სიკვდილ-სიცოცხლის პირზე.

* * *

მანამ
სულ უნდა
ვცადო, რომ ავხსნა: სამყარო რისკენ
და რისთვის ილტვის,
ეს სინამდვილე, ვით თავკიდური ყველა სასტიკ
და ულმოზელ კითხვის,

მანამ
სულ უნდა ვძებნო საზრისი,
ამ ქვეყნად ჩემი ყოფნის საზრისი –
ჩემი ნამდვილი პირველმიზეზი, და დასაბამი,
და დასაწყისი,

მანამ
სულ უნდა
ვუსმინო ზარებს, სასოწარკვეთით
დარეკილ ზარებს,
განგაშით, ურვით და ტკივილებით ავსებულ ხმებს
და დამუხტულ ქნარებს,

მანამ
სულ უნდა
ვიცოცხლო მხოლოდ წარმოსახვებით –
თეთრი სანთლებით,
თეთრ და უსაზღვრო ოცნებებით და ფერად
ფიქრით

და ფერად ლანდებით,

მანამ
სულ უნდა
გადავიაზრო აწ გამოვლილი ჟამნი
და დრონი...

სანამ
სამყარო
არ გადიქცევა,
სამყაროდ
გონის, გონის და გონის.

და ყველა ის დროც...

წარწერა „ძველი მსოფლიოს
ისტორიის ხარკვევებზე“

...და ყველა ის დროც ხსნის გზას ეძებდა,
ახლაც რომ ეძებს დრო დღევანდელი,
და აღზევებდა და აღმერთებდა
იმედს ფიქრის და აზრის კანდელი.

ყველა...

ჩავლილი
მღვრიე მორევად,
ნისლიან ცაზე გამკრთალ მთიებად,
სამეფოების ჩონჩხად – მორენად,
ტახტებდალეწილ დინასტიებად.

...ის დროც,

ის ჟამიც ფარაონების,
პირამიდებად ცისკენ წასული,
დრო – იჭკით სავსე მძებნელ გონებით
დატყვევებული და დადალული.

...გაწამებული დროც გილგამეშის,
სულის უღრმესი ურვის დამტვევი,

...ჟამიც –

აზიის შეშლილ ღამეში
ბედთან მებრძოლი მითრიდატების.

...დროც ისრაელის,

ქცეული ცრემლად,
ხელაპყრობილი ვედრებაც ცისკენ,
იერემიას გოდებაც ველად
და სჯულმდებელის მაღალი სიბრძნეც.

...ჟამიც ელადის –

მზეზე ნახტომი
გადუმქრალი და მარადიული
მზიური, როგორც განსჯა პლატონის,
სანთელი, როგორც ხილვა ღვთიური.

...და რომიც,
 ჟამი კერპების მსხვერვის
და მოტორტმანე სისხლში ტივივით,
სიცოცხლეებზე გავლილი კევრი,
კაცის და ღმერთის დიდი ტკივილი.

და მაღლდებოდა ჟამთა ვედრება
ჟამთა ფიქრი და ჟამთა კანდელი,
ყველა დრო,
 ყველა,
 ხსნის გზას ეძებდა
ახლაც რომ ეძებს დრო დღევანდელი.

* * *

სიცოცხლე, როგორც ფიქრი გაბმული
და გახლართული ფიქრებში გონი,
გაოგნებული და დაზაფრული
ამომშიფრავის ამაო როლით.

ამაო როლით!
 და ვერ ხსნის ნიღაბს
ამ სინამდვილეს ვერც ერთი ფიქრი,
...და ყველა ფიქრში ვარვარებს კითხვა
და არც ერთ ფიქრში პასუხი კითხვის.

რალაც აკლია

რალაც აკლია ამ სინამდვილეს...
ანთებს, კვლავ ანთებს ფერებს გოგენი,
კვლავ უხმობს სული უცხო ნაპირებს,
ისევ დაეძებს კაცს დიოგენი,

ებრძვის, კვლავ ებრძვის ღმერთს გილგამეში,
ეძებენ ფრთებს და ფრთებს ოცნებები...
და ვარსკვლავებით სავსე ღამეში
ჰქრიან და ჰქრიან ლურჯა ცხენები,

შიფრავს, კვლავ შიფრავს გულით და განსჯით
კაცს ნიცშე და დრო, დრო უღმობელი,
კვლავ ეძებს ნამდვილ სიცოცხლეს აზრი,
აზრი – სიცოცხლის აზრის მპყრობელი,

ისევ ამალღებს კოლუმბი აფრებს,
უხმობს, კვლავ უხმობს ზეცა გაგარინს,
ისევ სწყურიათ სიცოცხლე ზღაპრებს,
სულს კვლავ აწამებს ფიქრი მაღალი.

პოეზია

სითამამით გამოსტაცა
ფრთები
ჟამთა ბრუნებას
და ყველაზე ადრე გასცდა
მიწის მიზიდულებას.

მე ჩემს თავს ვიძებ...

(ციკლიდან „აღამიანი“)

მე ვარ!
მე ვცოცხლობ!
სიცოცხლის აზრი
ჩემში უცხადეს სიცოცხლეს ეძებს,
ეძებს, მე რაც ვარ, იმ ყოფნის საზრისს,
ეძებს, მე რაც ვარ, იმ ყოფნის ფესვებს,

მე ჩემს თავს ვეძებ!
და სული ვწვდება
სამყაროს შრეებს და ჩემს თავს ვწვდები,
და უსაზღვრობის გადაშლილ გზებზე
ანთია ჩემი სიცოცხლის გზები.

მე ჩემს თავს ვწვდები! და სინამდვილის
დასაბამს ვწვდები, ჩემს თავს რომ ვაგნებ,
მზე ეგებება ჩემი ტკივილით
და ოცნებებით ფრთაშლილ აფრებს.

შენ ჰქმნი სამყაროს! ღვთიურ განგებით,
აზრო, და ნათლის სვეტად ენთები,
და ელვარებენ შენი ტაძრები,
როგორც სამყაროს ევერესტები.

შენ ჰქმნი სამყაროს! ფიქრო და ერთვი
შენს გზებზე ერთვი ჟამს და დროებას,
მე, მე ვაქციე სამყარო ერთი
უთვალავ ფერთა სამყაროებად.

შენ ჰქმნი სამყაროს! ოცნებავ, შენ... და
ანთებ მირიად უწმინდეს კოცონს,
რამდენიც ცოცხლობს ძე კაცი ქვეყნად,
სამყაროც იმდენ სამყაროდ ცოცხლობს.

შენ ჰქმნი სამყაროს! გრძნეულო განსჯავ,
შენ, უკმარობის ვნებავ, მაღალო,
მე ხელთ მიპყრია სამყაროს მაჯა

და სამყაროებს ჩემი სამყარო.

მე ჩემს თავს ვეძებ!

სიცოცხლის აზრი

ელვარებს ჩემგან გადაშლილ გზებზე,
ვწვდები, მე რაც ვარ, იმ ყოფნის საზრისს,
ვწვდები, მე რაც ვარ, იმ ყოფნის ფესვებს,

მე ვარ!

მე აქ ვარ!

სამყაროს ზღვართან,

მე ჩემს თავს ვეძებ და ჩემს თავს ვწვდები:

აწეულია სამყაროს ფარდა

მიჰქრიან ჩემი სიცოცხლის გზები.

ვილტვი! და ლტოლვას არა აქვს ბოლო,

ჩემს სამყაროში, ჩემს გზებზე მივალ,

ჩემი სამყარო რომ სამყაროებს

იქ რეკავს ზარი და ვიცი: ვინ ვარ!

ჰამლეტი!

ყოფნა-არ ყოფნის შენი დილემა,
დილემა, როგორც ჯვარცმა გონების,
და ეჭვი, როგორც განამდვილება
შეუცნობელი ამაობის,

კვლავ ცოცხლობს!

და შენც

ჟამსა და ფიქრებს
სულის წამებას კვლავ უნაწილებ,
და აქსოვ შიშს და აქსოვ ტკივილებს
სიცოცხლეს, სიკვდილს და სინამდვილეს.

კვლავ ცოცხლობ: და კვლავ იწირავ მსხვერპლად

არარაობად ქცეულ დიდებას,
და ისევ ეძებ მიწად თუ ზეცად
ყოფნის უმაღლეს ჭეშმარიტებას.

ყველაზე მაღალს! განაწამები
ფიქრი კვლავ ელტვის ფიქრით წამებას,
ისევ რეკავენ შენი ზარები
ყოფნა-არყოფნის გაბმულ ზარებად.

ისევ რეკავენ! ისევ იმ ხმებით
ღღესაც მაღალი ეჭვის განგებით,
ღღესაც,
როდესაც გოლგოთის გზებით
სიცოცხლის
ნამდვილ
აზრს

მივაგენით.

მაღალ აზრს!
ყოფნა!
ყოფნა, რომ აზრი
მიწვდეს სამყაროს არსსა და არხეს,
და ქვეყნად ყოფნის იდუმალ საზრისს –
ყოფნას ღვთაების ხატად და სახედ.

შენ მაინც ცოცხლობ!
მაინც!

და ცხადად
ამაღლებამიც ხედავ ფანტომებს,
კვლავ რეკავ ზარებს კვლავ სულის ჯვარცმად,
და სულს არასდროს არ მიატოვებ.

ცოცხლობ, ვით სულის შიში და ძრწოლა,
და სული

ეჭვით და იმედებით
ყოფნა-არყოფნის
საზომით
ზომავს

სიმაღლეს
თავის

შემოქმედების.
ზომავს გზებს მეცხრე სამზეს იქით,
ზომავს გაფრენებს,
ზომავს ნახტომებს,
შენ ცოცხლობ
მტანჯველ ტკივილად ფიქრის
და ფიქრს
ვერასდროს ვერ მიატოვებ.

ვერ მიატოვებ! უკვდავი ეჭვი
მიჰყვება სულის ჟამსა და სივრცეს,
სიცოცხლე
კვლავაც,
ისევ,
ვით შენში,
ყოფნა-არყოფნის კითხვიდან იწყებს.

ჩანაწერი ჰაიდებერის კითხვისას

სული აიმღვრა ღამით და შხამით,
ზედიზედ რეკავს ზარს უარყოფა,
და უარყოფის დემონის ზარით
გესლიდან დგება ყოფნა-არყოფნა.

ჯვარზე გაკრული სივრცე და ჟამი
არარაობის მირაჟებს ელტვის
და უაზრობის შეცნობილ წამით
იმსხვრევა ყველა მაღალი სვეტი.

შიშით ავსებულ ყოფნაში გლოვა,
მიუსაფრობის ნისლი და გესლი...
სიცოცხლე, როგორც პირველი ცოდვა,
ამაოებად მიცურავს ბნელში.

აღარ თენდება! უთვალავ სფინქსად

ქცეულა ფიქრის მრავალწილობა,
და მიზანს, როგორც ამაო მიზანს,
დუმილით გლოვობს სულის ჭრილობა.

სულს წეწავს კითხვა: „რატომ“? და ფანტომს
ემსხვრევა სული, სივრცე და ჟამი,
რად კრავს კამარად განწირულ ნახტომს
მაღალი ვნების ცეცხლი და რვალი?

სული ივსება ნისლით და გესლით,
გაჩენის წყევლით, ნატვრით არყოფნის,
სიცოცხლით, როგორც სიკვდილის თესლით,
ამაო განსჯით და უარყოფით.

შიშში და ბნელში ფიქრი სისინებს,
შეძრწუნებული ამაო ლოცვით,
მე და შენ, ის და... ყველა ისინი...
ამაო სულით, ამაო ხორციტ...

და სივრცეებზე ნაგები ხიდი
რჩება მარადის გაუვალ ხიდად
და გზად, რომელიც არსად არ მიდის
ამოების შეკრული წრიდან.

სულს მაინც უნდა, სულს... გზაც... და პეშვით
შესმული შხამით ფითრდება სული,
უაზრო ყოფნის ნისლში და გესლში
გადაგდებული და განწირული.

სული მარტოა, ცოდვებით სავსე,
და სიკვდილს ელის და წამებს ითვლის,
მიტოვებული გზაზე, იმ გზაზე,
რომ მიდის, მაგრამ არსად არ მიდის.

რეკს უარყოფა!

და უცებ ელდად
შენი ღიმილი ინთება სულში,
როგორც ყველაფრის წამლეკი ელვა
უგზობაში, ზარებში, მწუხრში.

ინთება – ელდად და შეძრწუნებად,
ტკივილად – წამით რომ არ მახსოვდი,
ვით უსაზღვრობის შემობრუნება
სავსე შენით და მზის კალმასობით.

შენ ხარ!
და გზები მირიად მზისკენ
შენი
ზარების ძახილით მიგყავს!
...ღამით და შხამით აღანძულ ფიქრებს
ვიცილებ, როგორც სხვისეულ ნიღაბს.

* * *

ზეცა მიიმეა, მღვრიე და ბლანტი,
უსახო, როგორც ფერი ჭაობის,
ზანტად და ნელა გვშორდება მარტი
დღეთა გაყინულ სანახაობით.

სულ უნდა: შორი დასალიერი
და ზეცა, ათას ხილვის მთოველი,
და მზენასვამი თვალსაწიერი
დასასრულების უარმყოფელი.

ვერ დამიშინებ!

(პოეტური ორატორია)

მე ვარ!
შორს,
სადღაც
არსებობს ზღვარი,

სიცხადე, სავსე ამღვრეულ ნისლით,
დაუძლეველი და გარდუვალი
ბოლო სამანი დროის და სივრცის.

სამანი!

და დრო,
ვით ლტოლვის განცდა
გაიგმირება ელდის მახვილით,
მახვილით! ზღვართან, იმ ბოლო ზღვართან,
ზღვართან სიცოცხლის და სინამდვილის.

და სივრცე!

ფერი,
ათასი ფერი
გაქრება დროის გამგმირავ წამით...
მე ვარ!

და ვიცი: ის წამი მელის,
მელის დუმილის შეშლილი ზარით.

მელის!

იქ მელის!
როგორც ნაპირი,
დროის და სივრცის უსახურ ზღვართან,
დამსხვრეულ ზღვართან და სინამდვილის
უკანასკნელ და შეუცნობ კართან...

...ძეო – კაცისავ!

გაქრობის შიშში
ცოცხლობ და ზღვარის პირისპირ დგახარ,
მახვილად ელავს ამ მოლოდინში
წყეული კითხვა: ვინ ხარ და რა ხარ?

შენ მიაბიჯებ –

უთვალავ მზეში,
ულურჯეს მწუხრში,
უთეთრეს თოვლში,
შენი ხილვებით სავსე სივრცეში
და შენი ლტოლვით ფრთაასხმულ დროში,

მიდიხარ!

სულში აღმდგარი ძრწოლა
მიგაფრენს, ქცეულს უმწეო ფიქრად,
იქით,

რისგანაც

ჯერ ასე შორს ხარ,
მაგრამ რასთანაც
უცილოდ მიხვალ.

და თუმცა გაბრუებს ვარდების ფერი,
გესმის ივნისის ბგერათა ჩქამი,
და სიყვარულის გალობას მღერი
სიყვარულისგან ანთებულ წამით.

და თუმცა

მიჰყვები აფრებს და ქარებს
იღუმალების პოვნად და წვდომად,
ყველაზე უფრო უმძაფრეს წამებს
უძღვნი ყველაზე უნათლეს ხსოვნას,

მაინც

გაწამებს გაქრობის შიში,
არარაობის პირისპირ დგახარ,
გაწამებს პირველ და ბოლო ფიქრში
მეუტყნობელი: ვინ ხარ და რა ხარ?

მაინც გაწამებს კითხვა წყეული,
კითხვა – მახვილი – რატომ და რისთვის?
და უაზრობით სულდამსხვრეული
არსებობ მხოლოდ ხორციით და სისხლით...

...მელის!

იქ მელის!

მაგრამ ძე კაცში
ცოცხლობს პოეტი, ცოცხლობს და იწვის,
ვით შემოქმედის მალალ ნებაში
უარმყოფელი ღროის და სივრცის.

ვერ დამიმონებ!
რადგან
ის,
რაც ვარ,
ცოცხლობს სამყაროს მზიურ განგებად,
ცოცხლობს თვალხილულ სამყაროს ჯვარცმად
და ნაოცნებარ ქვეყნის ამგებად.

ვერ დამიმონებ!
სულის ტკივილში
და სულის ცეცხლში, გზებს რომ მინათებს,
ჩემს სიყვარულში და სიძულვილში
იწვის პოეტი როგორც სინათლე.

იწვის!
და სული,
ვით ნათლის სვეტი
ელავს ღვთიური და მიწიერი,
და ჟამი – დროა მხოლოდ პოეტის,
სივრცე – პოეტის თვალსაწიერი.

ვერ დამიმონებ!
სიცოცხლის აზრი
ცოცხლობს
ფრთებში
და
ცოცხლობს გზნებაში
და სინამდვილე
ცივი და მკაცრი
იწვის პოეტურ ამაღლებაში.

და უცხადესი სიზმრებით ვხედავ
სივრცეს –
გაფრენილს
პოეტის ეტლით,
და დროს,
რომელსაც
არ თვლიან ღმერთად

მხოლოდ
 ღმერთი
 და
 მხოლოდ
 პოეტი.

და გზაც
 პოეტის გზაა მიქბნელი,
გზა, დადაღული მზით და ფიქრებით,
გზა – მპოვნელი და გზა – მიმგნებელი
მხოლოდ
 პოეტურ
 ქეშმარიტებით.

ვერ დამიმონებ!
 ელავს მახვილი
და ყველა საზღვარს დუელში ვიწვევ,
რომ
 ჩემი ხილვით და სინამდვილით
უსაზღვროების მწვერვალებს მივწვედე...

და მე მებრუებს ვარდების ფერი,
მესმის ივნისის ბგერათა ჩქამი,
მზისფერი ქალის გალობას ვმღერი
სიყვარულისგან ანთებულ ღამით.

მივყვები ცისფერ აფრებს და ქარებს
იდუმალების პოვნად და წვდომად,
ყველაზე უფრო
უმძაფრეს წამებს
ვუძღვნი
ყველაზე
უხათლეს
ხსოვნას.

და მივაბიჯებ უთვალავ მზეში,
ულურჯეს მწუხრში, უთეთრეს თოვლში,
უსაზღვროობად ქცეულ სივრცეში,
დაუსრულებელ და უკვდავ დროში.

შენ უკვე შენ ხარ

შენ უკვე შენ ხარ! და შენ ხარ, რადგან მიწვდი, რომ ქვეყნად შენი გაჩენა ნიშნავს ამ ზეცის ისევ და ახლად კიდევ ერთხელ და კვლავ გადარჩენას.

მიწვდი! და ჟამი იშლება გზებად, გზებად, რისთვისაც ხარ გაჩენილი, და ხედავ, როგორ იხსნება ზეცა ზეცა შენს მიერ გადარჩენილი.

ყინუვისში

ფერებგადასულ ფრესკებში ცოცხლობს სულის მაღალი ტკივილი – ფიქრი, წამიც და ქრისტეს ხელახლა მოსთხოვს დრო სისხლს და... ისევ მოწვეთავს სისხლი.

ყველა ფრესკაში ჯვარცმის ქარაგმა, ტკივილი – წვდომის და ვერმიგნების, და კვლავ ეძებენ: არსს და არარას ფრესკები, როგორც ფიქრის ნიღბები.

წარწერა ბ. ტაბიძის რჩეულზე

იყო ატმის ყვავილები,
ვარდისფერი ფიფქი,
იყო, მაგრამ . . . «სინამდვილე
არ ყოფილა თითქმის».

იყო ლურჯა ცხენები და
სივრცეებზე ფიქრი,
იყო, მაგრამ. . . «სინამდვილე
არ ყოფილა თითქმის».

იყო მთვარე მთაწმინდაზე
ბლანდად ქცეულ ბინდის,
იყო, მაგრამ . . . «სინამდვილე
არ ყოფილა თითქმის.»

ნაწყვეტი პროტაგორული ფიქრებიდან

ეჭვმა, ეს ყოფნა რომ გააორა,
ყოფნამ, რომელიც ეჭვით ორდება,
ავივსო სული . . . და პროტაგორა,
როგორც მესია, გაიხლოვდება.

მესია! და შენ ერთბაშად წვდები
ამ სინამდვილის საწყისს და ბოლოს,
სამყარო, როგორც გზები და გზები,
იწვის,

რადგანაც შენ ხარ და ცოცხლობ.

ბარათაშვილი

(«სული ბოროტოს» დაწერის შემდეგ)

მიუსაფრობა - უსახო ტევრი,
ხილვა - უნდო და ეჭვი - შეშლილი,
აკვილებული ფიქრი - ვით ნერვი,
ნერვი - სხეულს და სულს მოწყვეტილი.

მომიახლოვდი, მდევარო, ბედად,
რომ განწირული ამაღლდეს სული,
და ვით ნამდვილი მაწამებს ვნება,
ისე ნამდვილად ვიძიო შური.

ათასჯერ გავჩნდი

ათასჯერ გავჩნდი!
და ყოველ ჟამში,
ახლად გაჩენის უახლეს გზებზეც
კვლავ ვპოულობდი ჩემს არსებაში
ახალ გზების და სიცოცხლის მძებნელს.

კვლავ ვპოულობდი
ახალ სიმაღლეს,
ახალ სიღრმეს და
ახალ განსასჯელს,
და სულის ახალ შრეთა მიგნებით
სიცოცხლის გზებზე გავჩნდი ათასჯერ,

კვლავ ვცოცხლობ!
და კვლავ ქრიან ქარები,
გადახსნილია ჟამი და სივრცე,
და ახალ გზებით მივექანები
ისევ ახალი გაჩენის დღისკენ.

წარსულში, როგორც ჟამთა ნანგრევში

წარსულში, როგორც ჟამთა ნანგრევში,
შევდივარ ჩემი მზითა და ხილვით,
რომ ნანგრევების მდუმარ ზარებში
ჩავწვდე შენს სულს და ვნებას და ტკივილს.

მე ვიცი: ვინ ვარ!
და შენს სულს ვეძებ,
შენს სულს . . . და ზარებს შენეულ გზების,
სულს, რომ ელავდა შენს განვლილ გზებზე,
ვით ტკივილები, ლტოლვა და ფრთები.

ხილვა – ეს ჩემი მზის სითამამე
ფერფლში კვლავ ანთებს სიზმრების წყებას,
და სტაცებს წუთებს და სტაცებს წამებს
ნანგრევებს, ქაოსს და დავიწყებას.

ზღვარს ვეძებ!
ჩვენს ზღვარს!
და ჟამთა ნანგრევს
ვალვიძებ ჩემი მზითა და ზარით,
სიცოცხლე ეძებს და უნდა ჩაწვდეს,
სად არის ჩვენი ნამდვილი ზღვარი.

ზღვარს ვეძებ!
მთავარს!
ვეძებ სხვაობას
ჩემი და შენი ვნების და გზების,
ვამალღებ ფიქრის გამბედაობას
და შენს გადამჭრალ სიცოცხლეს ვწვდები.

სად არის ზღვარი?!
სად?
სად?
ლტოლვაში?
ფიქრში? სიზმარში? სულის ტკივილში?
სულის ფრთებში და სულის ქროლვაში?
სად?სიყვარულში და სიძულვილში?

სად არის ზღვარი?!

სად?

სად?

მიზანში?

ზღვარი – სურვილში? ზღვარი – ვნებაში?

შემართებაში? გახსნილ ცისკარში?

დაცემაში და ამაღლებაში?

მზის სითამამე!

მზის სითამამით!

მზის სითამამედ იწვის სიცოხლე,

და ხილვა, როგორც მზის კარნავალი,

წარსულო, უშუქად გადმოგიწოდე.

მე ჩვენს ზღვარს ვეძებ და ჩამქრალ მზეში

შევდივარ ჩემი მზითა და ფიქრით,

ხელს გიწვდენ ჟამთა გაუვალ ტევრში

საუკუნეთა მიღმა და იქით.

გიხმობ! მე მინდა სურვილებს ნამარხს

მივაპყრო მზიურ სურვილთა მზერა,

სულში ჩაგხედო და სულ ერთ წამად

ვაქციო დროის უსაზღვრო დენა.

სად არის ზღვარი?

ზღვარი – გზნებაში?

ზღვარი მსხვერპლში და ზღვარი ჯვარცმაში?

სად?

სად?

ცეცხლში და შემართებაში?

გარდაქმნაში და გარდასახვაში?

სად არის ზღვარი?

ზღვარი – ლოცვაში?

ზღვარი – ხილვაში? მეცხრე ზეცაში?

ზღვარი – პოვნაში?

ზღვარი – ხსოვნაში?

გზების და გზების გადაკვეთაში?

მე მზის შვილი ვარ და მზის ჩქერალით

ვანთებ წარსულის ნანგრევს და დუმილს,
და ფრთაასხმული, როგორც მერანი,
ჩემსკენ მოცურავს წარსულის სული.

მე მზის შვილი ვარ და ვით ცდუნებას
ლურჯ ცას ვაგებებ ნანგრევის სიზმრებს
და ტკივილები საუკუნეთა
სულის უცხადეს თვალებით მიმზერს.

მიცქერს! და ცხადად ელვარებს ვნება
შენი და მაინც მთლად ჩემეული,
და ზღვარი,
როგორც ქიმერა, ქრება
სივრცეებისგან თავდაღწეული.

ვხედავ ანთებულ ვნებების წყებებს
გამქრალ ჟამთა და ჩამცხრალ ზეცისას
და ვერ ვასხვავებ საკუთარ ვნებებს
დროგადასული სულის ვნებისგან.

შენი სულისგან! წაშლილი ზღვარი
და ნანგრევებში აღმდგარი ფიქრი
იწვის, ვით ჩემგან წასული კვალი
საუკუნეთა მიღმა და იქით.

სიცოცხლე! იქაც ქროლვა და ლტოლვა,
იქაც – ფიქრი და იქაც ტკივილი,
იქაც ძიება და იქაც პოვნა
და სიყვარული და სიძულვილი.

სიცოცხლე! იქაც ელვა მიზანში
ელვა – სურვილში, ელვა – ვნებაში,
ელვა – ფრენაში, გახსნილ ცისკარში,
დაცემაში და ამაღლებაში.

სიცოცხლე! იქაც – სულის მახვილებს
აშიშვლებს მაღალ სიცოცხლის ქარგა:
არ უნდა დაგრჩეს ეს სინამდვილე
ისეთი, როგორც იყო და დაგზვდა.

სიცოცხლე! იქაც – უსაზღვრობაში
ნახტომი, პოვნა და დამკვიდრება
და უსასრულო გზებზე ლტოლვაში
შენად ქცეული ჭეშმარიტება.

და მეკარგება დრო და საზღვარი
შენ სად თავდები, მე სად ვიწყები,
და რეკავს ჩემი დ შენი ზარი,
რეკავს ერთად და თავდავიწყებით.

იწვის ჩემი მზის სითამამეში
სული ჟამიდან ჟამში მდინარი
ჩემში გრძელდები:
შენ – გილგამეში,
შენ – პრომეთე და
შენ – ამირანი!

რამდენი ფიქრი აგიხდა უკვე

რამდენი ფიქრი აგიხდა უკვე
და რამდენ ზეცას შეახე ხელი
რამდენჯერ მოწყდი გადათვლილ წუთებს
და სამანს გასცდი უსაზღვრო ფრენით.

რამდენჯერ! მაგრამ ახდენილ ფიქრებს
ძველი ტკივილი იგონებს მხოლოდ,
და მაინც ისევ,
და მაინც ისევ,
აუხდენელი ფიქრებით ცოცხლობ.

* * *

დაგვხვდა სმარაგდის ზეცა და მთები,
მზის ნათელი და სიზმრები მთვარის
და ხმები, სულის ამწევი ხმები,
ღროის ზარის და სიცოცხლის ზარის.

და უნდა იქცეს: ზეცა შენს ზეცად,
და მზის მოქცევა: შენეულ ჟამად,
სიცოცხლის დვრიტა: შენს გულის ფეთქვად
და ზარი: შენი გაფრენის ზარად.

* * *

რას ეწირება სული ტარიგად,
რა ჰკრავს, რა, ღროთა დარღვეულ კავშირს,
რამ შეარკინა ღმერთებს ამირან,
რამ აამალა იესო ცაში?

რამ, რამ უარჰყო სოკრატეს სულში
თავგადარჩენის მთვარე და გზები,
რამ დათმო მწუხრში, იმ ბოლო მწუხრში,
ელადის მზე და ელადის მთები?

რა ანთებს სულის მირიად სანთლებს,
რა იწვის სულის სითამამეში,
რა წვას, რას ჩაჰყვა ჯოჯოხეთს დანტე
და ემპედოკლე ეტნის კრატერში?

რა ამაღლებდა იმ ამაყ ჯვარცმას
და გალილეის ტკივილს და ურვას,
ინკვიზიციის წინაშე წარმდგარს
რამ ათქმევინა “ის მაინც ბრუნავს“?

რა ხმა ესმოდა სალაშქრო დაფთან,
აწეწილ სულში და დახშულ ზარში,

როს სააკაძემ ირანის შაჰთან
თავმოსაკვეთად დატოვა ვაჟი.

რამ მიიყვანა ცოტნე ურდოში
ანისის ზეცის ცეცხლში და რვალში. . .
რა ანთებს ახალ მზეს საწუთროში,
რა ჰკრავს, რა, დროთა დარღვეულ კავშირს?

* * *

იმ ოცნებებით სავსე ხარ ახლაც,
კვლავ გრძელდები და კვლავ იმ ფიქრებად,
რაც არ ასრულდა და რაც არ ახდა
და რაც არასდროს არ აგიხდება.

სავსე ხარ და კვლავ და ისევ ითხოვ
ზეცისგან ღმერთს და სულისგან ტაძარს . . .
. . . შენ არ შეგეძლო სხვაგვარად იმ დროს,
არ შეგიძლია სხვაგვარად ახლაც.

* * *

მხოლოდ შენ არ ხარ!
სხვა ყველაფერი,
სხვა ყველაფერი არის უცვლელი,
კვლავ შეღამება . . . მარჯნით ნაფერი,
კვლავ გემი . . . პორტში შემოუსვლელი.

მაგრამ შენ არ ხარ!
ხარ შორს და სადღაც . . .
და ეს ცა არ ჰგავს ცას იმ აპრილის,

ეს ზღვა და ტალღა იმ ზღვას და ტალღას
და იმ ზღვის ნაპირს ეს ზღვის ნაპირი.

ოცნებით მაინც

(ციკლიდან “ადამიანი“)

შენ გაჩნდი! და ამ გაჩენით ისიც,
ის გარდუვალი სამყაროც გაჩნდა,
რომელიც გიხმობს . . . და ფერად სიწმრით
ანთებს შენს მზეს და შენი მზის მარჯანს.

და მიჯაჭვული სივრცეს ბორკილით
და ტყვე შეუცნობ დროის ნიჟარის
და დადალული და შებოჭილი
იმით, რაც პოვე და შეიცანი -

შენ,
ერთხელ მაინც,
ოცნებით მაინც,
შენს თავს ოცნებით მაინც მიაგნებ,
ოცნებით მაინც მიაწვდენ ძახილს
ოცნების სივრცის მერიდიანებს.

ოცნებით მაინც დაიპყრობ მწვერვალს,
ტაძარს ოცნებით მაინც აიგებ,
ოცნების ცაში ოცნების ელვას
ოცნებით მაინც დაათარილებ.

ოცნებით მაინც დარახტავ მერანს,
ოცნებით მაინც დაამსხვრევ ბორკილს,
ოცნებით მაინც მიიტან ღმერთთან
სულის უსაზღვრო ტკივილს და ლოდინს.

ოცნებით მაინც . . .
უკიდევანო

ლტოლვას შეაწვდენ შენი მზის მარჯანს,
რომ სინამდვილედ იქცეს სამყარო,
შენს გაჩენასთან ერთად რომ გაჩნდა.

რად გაწამებენ ჰორიზონტები

რად გაწამებენ ჰორიზონტები
უსასრულობის იღუმალ ზღვებზე,
რად ვერ სცილდები,
რად ვერ შორდები
ფიქრებს შორეულ და უცნობ გზებზე.

რად ფეთქებიან სიმალღეებად
ვნება – წვდომის და ვნება – მიგნების,
რად გეძახიან ლურჯ სივრცეებად
გაშლილ ვარსკვლავთა პარადიგმები.

რატომ მიუზღე მარადის ჯვარცმად
პირველსაწყისთა ძებნა გონებას,
რად ელტვი ყველა საზღვარის წაშლას
და დასრულებულ უსაზღვროებას.

უკვე დაადგი ფეხი მთვარეზე

უკვე დაადგი ფეხი მთვარეზე
და ეზიარე მთვარის ფანტომებს,
და მაინც, მარად მოასპარეზე –
სული მიელტვის ახალ ნახტომებს,

ახალ ჰორიზონტს ახალი სივრცის,

უსაზღვრობაში გაშლილ პლანეტებს,
. . . ის უკვე იყო, მთვარეს რომ მიწვდი
და რომ დაადგი ფეხი მთვარეზე.

* * *

რალაც გაწამებს . . . სხვა მისაწვდომი,
სხვა გზა, სხვა ზეცა, სხვა მოლანდება,
სხვა სივრცეები და სხვა ნახტომი,
სხვა სიყვარული და მონატრება.

სხვა საოცრება, სხვა ზმანებები,
სხვა ნაპირი და სხვა დასაპყრობი,
სხვა გაელვების ცეცხლის ენები,
სხვა ელვარებით სავსე მნათობი.

სხვა სიცოცხლე და სხვა ამაღლება,
სხვა გაზაფხულთა მწუხრის ფერები,
სხვა ოცნებათა ამონათება,
სხვა ზარი, სხვა ხმა, სხვა სიმღერები.

სულ სხვა საწყისი და სულ სხვა ბოლო,
სხვა განგება და სულ სხვა ღმერთები,
. . . ეწამე, სულო! ესაა მხოლოდ,
რითაც სამყაროს გზებს უერთდები.

მწვერვალები

სიყრმის მეგობრებს

ისევ აქ ვარ, ჩემს ბაგრატზე, ჩემი ყრმობის
პარნასზე,
ჩახჩახა მზე აელვარებს სიჭაბუკის დარბაზებს,
ისევ აქ ვარ, ამ ნათელში, ამ უნაზეს ფერებში,
კვლავ ანთებულ ზმანებებში, გაცოცხლებულ
ბგერებში,
ჰეი, ლტოლვავე, იმ დღეების, - მწვერვალების
დაპყრობის,
ლტოლვავე ზღვართა გადალახვის, ჰორიზონტთა

გაქრობის,
რა ნამდვილი იყო ფიქრი აქ ანთებულ
მწუხრებში,
რა ნამდვილი ტკივილი და რა ნამდვილი ნუგეში,
რა ნამდვილი ოცნებები, რა ნამდვილი ფერი და
რა სიმაღლე – ატყორცნილი ნამდვილ
იმედებიდან,
რა ნამდვილი აღტაცება, რა ნამდვილი ქადილი,
რა ნამდვილი მონატრება, მოლანდება –
ნამდვილი,
ჰეი, ლტოლვავე, იმ დღეების სულის გამონათებავე,
ჰეი, ლტოლვავე, იმ დღეების ღვთაებავე და
განგებავე,
მაშინ, როცა მწვერვალებზე გაელვებას
ვნატრობდით,
როცა გვძრავდა ბიძგი მაღალ მწვერვალების
დაპყრობის,
როს სიზმრები მნათობებად მალღებოდნენ
ზეცაზე,
მაშინ ვმდგარვართ უმაღლეს და უნამდვილეს

მწვერვალზე,
. . . ისევ აქ ვარ, ჩემს ბაგრატზე, ჩემი ყრმობის
პარნასზე,
ჩახჩახა მზე აელვარებს სიჭაბუკის დარბაზებს.

უკანასკნელი ფოთლები

უკანასკნელი ჭკნება ფოთლები,
სივრცე ივსება ყვითელ ფანტომით,
თვალსაწიერო, კვლავ იმოსები
ქარით, ნოემბრით და შემოდგომით.

ერთად ატოტებს მირიად არგანს,
აწყდება ხეებს ნოემბრის ქარი,
და ფოთლებს რჩებათ სულ ერთი . . . მაგრამ
უსაზღვრობაში გაფრენის წამი.

სად ვარ ყველაზე მეტად მაღალი

სად ვარ ყველაზე მეტად მაღალი,
მცხეთის ჯვარზე თუ ცოტნეს ანისში,
თუ იქ, სად ელავს მზის კარნავალი –
ქართული ლექსი – შოთას შაირში,

დიდგორს შემართულ ხმალის გზნებაში,
ყინწვისის ფრესკის ნათელ ღიმილში,
ლურჯა ცხენების გაელვებაში
და სულხან-საბას სულის ტკივილში,

მერნის ფრენაში გზებზე ქარიშხლის,
შუმერის მზეში მიგნებულ ფესვში,
ბანას ზარში თუ ველზე კრწანისის
თუ იქ, შირაზის ანთებულ ცეცხლში,

სად ვარ ყველაზე მეტად მაღალი,
სულს უნდა მისი დასტურლამალი,
სად ვარ ყველაზე მეტად მაღალი,
სად ვარ ყველაზე მეტად მაღალი? .

* * *

ხომ მართლა იყო და ჩემში იყო
სიყრმის დღეები, ზეცა, სიზმრები,
ის უსახელო და უთარილო
მწვერვალები და კათარზისები.

ხომ ხელში მეპყრა რიონის ტალღა,
ხომ მმორჩილებდა არსი ყოველი,
რაც ჩემში იყო . . . რად გახდა ახლა,
ასე შორი და მიუწვდომელი . . .

* * *

კვლავ ცოცხალია ყველა ის მწუხრი,
ყველა ის გზა და ყველა ტკივილი,
იმ მარტის თოვლიც და ზამთრის სუსხიც,
ის მთებიც და ის ტალღაც ყვირილის,

იმ ნატურის სევდაც, უსაზღვრო სევდაც,
ყველა შეხვედრა და განშორება,
კვლავ ცოცხალია . . . რადგან იმ დღეთა
ეჭოა მთელი ჩემი ცხოვრება.

ის საუკუნეც . . .

როგორც სხვა ყველა იესოს წინ და
როგორც სხვა ყველა იესოს შემდეგ,
ეს საუკუნეც . . . იმ პირველ დღიდან
და ჭვარცმის გზებით . . .
და ჭვარცმის გზებზე

ექებს,
კვლავ ექებს
და ისევ ექებს,
იმედის ნაპირს, კონცხებს, შუქურებს,
და მიაბიჯებს
იმ სასტიკ
გზებზე,
ძიების გზებზე . . .
ეს საუკუნეც.

. . . და ერთხელ უკვე

და ერთხელ უკვე ჯვარს ვაცვი ღამე,
და ერთხელ უკვე დავღვარე სისხლი,
და ერთხელ უკვე მივაგენ, ჰამლეტ,
პასუხს, შენს მიერ დასმული კითხვის.

რამ გააშიშვლა ახლა ეს წამი -
მოულოდნელი და უცაბედი,
ვინ ჩამორეკა ხელახლა ზარი,
ვინ დასვა ისევ კითხვა ჰამლეტის?

* * *

ახლაც სანთელი მიპყრია, ახლაც,
თუმცა მზე კოშკებს ზენიტზე აგებს
და უსაშველო სინათლე ახლავს
ზეცას და მიწას, ნივთებს და საგნებს,

თუმც ყველაფერი კაშკაშებს მზეში,

თუმც ყველაფერი მზის სხივებს მიაქვს . . .
მაინც უსანთლოდ ამ სინათლეშიც
ვერ შეაბიჯებ სამყაროს წიაღ.

* * *

შენ ხარ!
შენ ცოცხლობ!
და რადგან ცოცხლობ,
გარდუვალ ნებით ზეცის და მიწის,
შენ
საკუთარი სიცოცხლე მოგთხოვს
პასუხს
პილატეს სასტიკი კითხვის,
პასუხს
კეისრის სასტიკი კითხვის,
პასუხს
ჰამლეტის სასტიკი კითხვის.

და მაინც . . .

უკვე აღარ თვლი საოცრებებად,
უკვე აღარ თვლი სასწაულებად,
. . . არც ტკივილებად და იმედებად
და ოცნებებად გამლილ ბუნებას,

აღარც სისხლიან ჟამთა ქაოსში
ცისკენ აღმართულ თეთრ პირამიდებს
არც შეცნობილ და ცხად სამყაროში
შენს სიცოცხლეს და შენს სინამდვილეს,

აღარ გაოცებს წვდომა ლოგოსში –
საკუთარ თავის ძებნით და წვდომით,
არც გაკვლეული გზები კოსმოსში,
არც მიუწვდომელ ვარსკვლავთა ხომლი,

აღარც უმწვანეს რტოთა შტრიხებით
აელვარებულ ალვის შრიალი,
არც უსასრულო გალაქტიკების
ტრიალი, ბრუნვა და ხეტიალი,

ველარ გაკვირვებს ფერისცვალება
ზღვის მოქცევისას ცდომილ მნათობის,
ვერც მრუმე ცაზე ფერმკრთალ ქარვებად
ამოტვიფრული ირმის ნახტომი,

ვერც დაძლეული ჟამი და სივრცე
ვერც ხმები, შორი და მკვეთრი ხმები,
და შენ

ყველაფერს

საოცრად მტკიცე

და შეუვალი სიმშვიდით ხვდები.

. . . აღარც შენს ლტოლვას და ოცნებებად
გაფრენილ მერნებს და ფერად აპრილს,
უკვე აღარ თვლი საოცრებებად . . .

. . . და მაინც

ელი
სასწაულს
ნამდვილს.

შეპინდებისას

(ფიქრი)

მწუხრში ირღვევა დროთა კავშირი,
მწუხრში ირღვევა ჟამთა ლოგიკა . . .

. . . რად გაჩნდა ახლა ფიქრში – ტაშირი . . .
და როგორ მოჰყვა ტაშირს – მობიდან.

რას, რას გადაჰყავს ჰამლეტზე ფიქრი
ფიქრში სინათლის უსწრაფეს სხივზე
ან ბასიანში დაღვრილი სისხლი
რამ ამოანთო ფიქრების მივიზე.

რით დაიხატა – თეთრი ალჟირი,
ჩემი და მაინც უცნობი ხანძთა . . .
დარღვეულია დროთა კავშირი
დარღვეულია ლოგიკა ჟამთა.

* * *

. . .და კი არ ვნატრობ, მწამს და მოველი,
რომ კვლავ ამავსებს, ისევ ამავსებს
დღევანდელ დღეთა უარმყოფელი
სხვა გაზაფხული და სილამაზე,

სხვა ზეცა და სხვა ზეცაზე სხვა მზე
(რომ ააელვებს სხვა შეტეორებს),
სხვა სიყვარული, რომელიც არც ერთ
წინანდელს
აღარ
გაიმეორებს.

* * *

ძალა თუ ჰქონდა ქვეყნის გაჩენის,
ძალა თუ ჰქონდა ნათლის მოფენის,
რომ ჰქონდეს ძალაც
სასტიკ დამსჯელის
და ამ სამყაროს უარყოფელის?!

მაშინ,
ო, მაშინ . . . სასჯელს საშინელს.
წამიდან წამზე უნდა ველოდეთ,
და, აჰა, ღმერთო, ეს სინამდვილე,
და მინდა შენი მართლა მჯეროდეს!

აზრის მონოლოგებიდან

. . . და მაინც არ ჰგავს ეს სინამდვილე
იმას, რომელსაც ოცნებით ვხატავ. . .
რამდენჯერ უნდა გაფითრდეს ფიქრი
ყოფნა-არყოფნის დაწყევლილ ზღვართან,
რამდენჯერ,
თეთრი პირამიდები
რამდენჯერ უნდა გაფრინდნენ ცისკენ,
რამდენჯერ უნდა შეძრას სიკვდილმა,
ღმერთის და სულის სიკვდილმა ნიცშე,
რამდენჯერ უნდა შეძრწუნდეს გონი
უღვთოდ წამებულ მაცხოვრის ხატთან,
. . . და მაინც არ ჰგვს ეს სინამდვილე
იმას,
რომელსაც ოცნებით ვხატავ.

მინაწერი შექსპირის სამოცღამეძვე სონეტზე

კვითხულობ შექსპირს!
 ტრიბუნაზე,
 დროის პირისპირ
ხელახლა ვუხმობ
 ოთხასი წლის
 ტრიბუნს და პოეტს,
და როგორც დასტურს
 პოეზიის
 მარადჟამობის –
დღევანდელი დღით
 ვათარიღებ
 შექსპირის სონეტს!

ჯერ მხოლოდ ერთხელ

ჯერ კვლავ უორსაა ის სინამდვილე,
ჯერ მხოლოდ ერთხელ ეწამა ქრისტიე,
ჯერ მხოლოდ ერთხელ
ტატოს მერანმა
ერთხელ მოასწრო ნახტომი მზისკენ,

ჯერ მხოლოდ ერთხელ,
სიცოცხლის აზრი
ერთხელ განსაჯა ეჭვით ჰამლეტმა,
ცოდვილ სამყაროს ცოდვილი გზები
წარღვნამ ჯერ მხოლოდ ერთხელ წაღეკა,

ჯერ მხოლოდ ერთხელ
მოსტაცა ცეცხლი
პრომეთემ ზეცას და ღმერთად იქცა,
ჯერ მხოლოდ ერთხელ თქვა გილგამეშმა
არსის სიღრმეთა მხილველის სიტყვა,

ჯერ მხოლოდ ერთხელ
დაეცა რომი,
ერთხელ აიღო ვან გოგმა ფუნჯი,
ჯერ მხოლოდ ერთხელ მოვიდა მოსე
და ძე კაცს ერთხელ ჩახედა სულში,

ჯერ მხოლოდ ერთხელ
აანთო კანტი
ვარსკვლავებიან ცით გაოცებამ,
ჯერ მხოლოდ ერთხელ აღმართა შუბი
წმინდა გიორგის თეთრმა ოცნებამ,

ჯერ მხოლოდ ერთხელ
უმღერა მუზამ
მამის ტკივილით შეძრულ აქილევსს,
. . . ჯერ კვლავ შორსაა,
ჯერ კვლავ შორსაა -,
ჯერ კვლავ შორსაა
ის სინამდვილე.

* * *

ამოხსნილია ამოსახსნელი,
შეცნობილია შესაცნობელი,
ანთებულია ყველა სანთელი,
გაშიფრულია არსი ყოველი,

და მაინც,
მაინც
გადაუშლელი
კვლავ რჩება რაღაც ამ შრეებს იქით,
კვლავ იდუმალი და აუხსნელი,
ვით ყრუ და მუნჯი პატიმრის ფიქრი.

დემოკრიტი

მე თვალებს ვითხრი! და გადაქრება
ეს მზეც, ეს ზეცაც და ეს ფერებიც,
და პარტენონის სვეტების წყებაც,
და შეგრძნებათა ეფემერებიც.

უნდა გადაქრეს! . . .
ელვარებს ლურჯად
აღმოდებული მხურვალე რვალი . . .
მე თვალებს ვითხრი, სამყაროს უნდა,
შევხედო
 მხოლოდ
 გონების
 თვალით.

პარტენონი

ეს სიცხადეა თუ ეჩვენება
ზეცაც სხვაა და მზეც სულ სხვაგვარი,
და განთიადიც . . . სულ სხვა ფერებად
სხვა ზღვის ნაპირზე ნაკალმასარი.

ნუთუ ისე, ვით წარღვნის ზღაპარში,
სამყაროს ბჭენი მართლა შეიძრა,
და მას . . .
სხვა მზის ქვეშ, სხვა ქვეყანაში,
და სულ სხვა მთაზე გამოელვია.

ბოროტი საშუაზე

უარყო ღმერთი,
ვით აბსურდი
ჯვარცმულ გონების,
ცეცხლი შეუგზნო
ქრისტეს გზებს და
ქრისტეს სამართალს,
ვით აიაზმა,
სისხლი შესვა
მილიონების
და მზის ბომონზე
კალიგულას
ძეგლი აღმართა.
უარყო აზრი,
ვით ძე კაცის
სამყაროს არხე,
როგორც
უსაზღვრო გრიგალების
პირველსაწყისი,
სიკვდილი უზღო
სიცოცხლისთვის
შემართულ გრაკებს,
და ჩირაღდნებით
იზეიმა
ეს კათარზისი,
დრო, დრო შებოჭა,
როგორც გველმა
ლაოკოონი,
და ცისფერ მირაჟს
მიანიჭა
ჟამთა დიდება,
გზაჯვარედინებს
დაეუფლა,
როგორც დრაკონი
და სუკუნოდ
დაატყვევა
ჭეშმარიტება.
უარყო ფიქრი!
ძე კაცისა

დადალა ელდით
და მოთმინება ჩაუღვარა
სულში იობის,
წამებულ განსჯას
თავს დაადგა
გვირგვინი ეკლის
და დაავიწყა
ისტორია
კაცობრიობის.
უარყო ღმერთი,
ვით აბსურდი
ჯვარცმულ გონების,
ცეცხლი შეუფხვნო
მოსეს გზებს და
მოსეს სამართალს,
ვით აიაზმა,
სისხლი შესვა
მილიონების
და მზის ბომონზე
კალიგულას
ძეგლი აღმართა.

* * *

. . . და არაფერი,
სულ არაფერი,
ალარაფერი
ალარ შეცვლილა,
იმ დღიდან, როცა
ყოფნა-არყოფნის
კითხვა დაუსვა
უფალს შექსპირმა.
. . . და არაფერი
სხვა და უცნობი,

და არაფერი
სხვა და სიახლე,

იმ დღიდან, როცა
ამაოებად
გაშიფრა ყოფნა
ეკლესტიასტემ.

. . . და არაფერი
შესაცნობი და
გამოსაცნობი
როგორც მიზეზი,

იმ დღიდან, როცა
ცეცხლად აინთო
ჟამთა წრებრუნვა
ჰერაკლიტესი.

* * *

შენს ფიქრში ახლაც ნათლად ჩანს კვალი
ქრისტეს ფიქრის და დემონის ფიქრის,
და კრთება ზარი, ექო და ზარი
ეკლესიასტეს მწუხარე წიგნის.

და უნდა ჩანდეს!
შენს ფიქრში
ზარად
უნდა უსმენდე ბიბლიის სტრიქონს,
რადგან სამყარო ისაა მარად,
რაც იყო . . . ერთხელ და უკვე იყო.

* * *

ვარსკვლავთმრიცხველნო!
გალაქტიკების
მზეებს რომ იპყრობთ ტელესკოპებით,
როცა ზეიმობთ
ციურ მიგნებით,
როცა მალღდებით
ციურ ოცნებით,

შეხედეთ ზეცას: ლურჯი ტატნობი
გადაუქარგავთ წვრილთვალა ქარვებს,
და არის მთვარე – ზეცის მნათობი
და არის კიდევ
მთაწმინდის მთვარე.

ჰერაკლიტუს მონოლოგებიდან

გონი რომ ჩაწვდეს სამყაროს ლოგოსს,
პირველსაწყისებს რომ მიწვდეს აზრი,
სულმა რომ ახსნას: რითი და როგორ
აგებს კამარას საკუთარ ტაძრის,

რომ დავინახო კოსმიურ გზებზე
მარადი ცეცხლი როგორ გიზგიზებს,
მე უარს ვამბობ
ჩემს ღვთიურ ხვედრზე –
მეფის ტახტზე და მეფის გვირგვინზე.

აზრის აკოლოგია

. . . და სინამდვილეს
აუჯანყა გილგამეში და
ეკლესიასტე აუმხედრა
სიკოცხლის დვრიტად დროსა და სივრცეს,
გაიელვა ჯვარცმის ფრესკიდან
და სიკვდილითა სიკვდილისა
დათრგუნვის სიბრძნედ.
ჟამი მისია!
და ჟამიდან ჟამში
გადადის
ჟამად სიკოცხლის,
ჟამად ნგრევის,
ჟამად შენების,
და ჟამს დაეძებს,
ჟამს ღვთაებრივს,
უკვდავს,
მარადისს,
ჟამს – მზის ზეობის
და გაფრენილ
ლოურჯა ცხენების.
მისია არსი . . .
და ელვარებს
აზრი – სიტყვაში,
აზრი – განსჯაში.
სიყვარულში,
ტაძრის თაღებში,
აზრი – მახვილში,
აზრი – ფიქრში,
აზრი – მიზანში.
აზრი – ლოცვებში,
ოცნებებში,
წარმოსახვებში.

და სინამდვილეს აუჯანყა
ამირანი და
ბარათაშვილი
აუმხედრა
დროსა და სივრცეს,
ჰქმნის და უარყოფს,
და ისევ ქმნის,
კვლავ და თავიდან
სინამდვილეებს,
ვით საკუთარ
სამყაროს ნიღბებს.
კვლავ აუჯანყებს,
კვლავ უარყოფს,
კვლავაც დაამხოვს,
კვლავ გადალახავს
შეუცნობლის
ზღვარს და ნაპირებს,
რომ საკუთარ თავს
პირამიდად
წამოუმართოს,
ფიქრში რომ ხედავს,
მზიურ ფიქრში –
ის სინამდვილე.

კვლავ ვიბადები

კვლავ ვიბადები . . .
როცაა ირგვლივ,
რასაც ტყვედ ჰყავდა აზრი და განსჯა,
ყველაფერს ვშიფრავ განმკითხველ ფიქრით,
ყველაფერს ერთად ვუსინჯავ მაჯას.

ყველაფერს ერთად ვაცილებ ნიღაბს,
ყველაფერს ერთად ვუშიშვლებ სახეს,

ყველაფერს ერთად, ვით ახსნილ იგავს,
ყველაფერს ვარქმევ მის ნამდვილ სახელს,
.....
და ვიბადები.

* * *

სამყაროს, როგორც თვალდათხრილ ციკლოპს,
გზა აებნა და ახლა ბრმად მიდის,
და სინამდვილეს,
ვით ველურ ციკლონს,
ქაოსებისკენ მიაფრენს ბინდი.

მხოლოდ შენ ძალგის,
ძალით გრძნეულით,
აზრო, ბრმა თვალზე კვერთხის შეხება,
თორემ სამყარო გზაარეული
ბნელ უფსკრულებში გადიხეხება.

* * *

ეს ის ფერფლია. . .
იმ ფიქრის კოცონს,
აბრიალებულ კოცონს რომ დარჩა,
როცა დანებდი სვეს, როგორც მონღოლს,
როცა სატანად მოვიდა განსჯა.

და დარჩა ფერფლი! ჟამი კი მიჰქრის,
ვით სივრცეებზე ცხენი უბელო,
ისევ აღსდგება ფიქრი, ვით სფინქსი,

და ამ ფერფლს . . .
სული არ შეუბერო.

* * *

ეს კოსმიური უსაზღვროებაც,
ეს უნაზესი ვარდის კონებიც,
ამღვრეული და შმაგი დროებაც
და შეშლილ ჟამთა სტიქიონებიც,

ეს ზარიც, სივრცეს გადანაფენი,
ეს ფიქრიც გზებზე, მიუწვდომ გზებზე,
. . . როგორ ლაგდება სუყველაფერი
საკუთარ თავის მიგნების შემდეგ.

* * *

არა, არ ახდა ფიქრი არც ერთი,
ოცნება მაინც ოცნებად მრჩება,
და მიუწვდომლად – ცის სასარკეთი,
და ეს ქვეყანა – აუხსნელ ქვეყნად.

და გზები ისევ მიუვალ გზებად
და გაუშიფრავ ანად და ჰოედ,
. . . რაღაცას მაინც ხომ ვტოვებ ქვეყნად, -
ამ აუხდენელ ოცნებებს ვტოვებ.

* * *

გადიან წლები
და საუკუნეც
უახლოვდება ზღვარს დასასრულის,
დღეები მიაქვს ჟამის უკუნეთს,
შენ კი,
შენ
მინც არ გაქვს წარსული.

არ გაქვს! და კვლავაც და ისევ ის ხარ,
ის ხარ, ვინც პირველ ბჭესთან იყავი,
ისევ არ იხსნის სამყარო ნიღაბს
და ისევ რჩება გაუშიფრავი.

არ იხსნის ნიღაბს! . . ბგერა და ფერი,
და მოციმციმე ვარსკვლავთ კრებული . . .
და ისევ ის ხარ – შემმეცნებელი,
და ისევ ის ხარ – შეყვარებული.

მინაწერი პლატონის დიალოგებზე

დავტოვე მღვიმე!
და ეს ქვეყანა
მინც ლანდია, ლანდი და ლანდი,
ლანდი გზებად და ლანდი ზეკარად,
ლანდის აპრილი და ლანდის მარტი.
ლანდია!
. . . ჩემში სიცოცხლის დვრიტა,
ნამდვილად აწრთობს ნამდვილ მახვილებს,
. . . იმის ლანდია, რაც მსურს და მინდა,
იმის ლანდია ეს სინამდვილე.

მონანიება

ეს იყო რწმენა!
მერე კი, როცა
განსჯამ ეჭვით და ეჭვმა ძიებით
ნიღბები მოხსნეს სისხლიან დროჟამს,
სული შეძრწუნდა მონანიებით.
და ვინანიებ!
რომ იმ მხურვალე
რწმენით რეკავდნენ ზეცის ზარები
და საუკუნის წლები ბრუნავდნენ,
როგორც ოქტომბრის თანამგზავრები.

ნოღუბი

ნიღბები გვესხა . . .
და ვით
ამაყ ტრიუმფატორებს
გუნდრუკს ვუკმევდით
ტრიბუნებზე
შემდგარ ნიღბოსნებს,
და გვთხოვდა ჟამი,
როგორც
მორჩილ გლადიატორებს,
მის მიერ
შექმნილ არენაზე
სისხლს და სიცოცხლეს.

ნიღბები გვესხა . . .
და ვუძღვნიდით
მაღალ სონეტებს
ნიღბის პარნასზე
ამაღლებულ
ნიღბებს – ცეზარებს,
ქვეყნად
ავზნიან გრიგალებად

მოსულ ოქტომბერს,
თებერვლის ცაზე
ბედისწერად
მბრწყინავ კენტავრებს.

ნიღბები გვესხა . . .
და შიშისგან
ნაბოძებ ნიღბებს
ზეცად აჰქონდათ
ტაშის ხმა
და ტაშის კამარა. . .
და დრომ აკრძალა
ჭემმარიტი ეჭვი
და ნიცშე,
აკრძალა ეჭვი
და დრომ
განსჯა დაასამარა.

ბრუნავდა ჟამი. . .
დრო –
ნიღბების კარნავალი და
ჟამი ქცეული
ნიღბის ქვეყნად,
აზრად, მიზნებად,
და სულს ფერფლავდა
დემონური
ცეცხლის ალი და
ინკვიზიციურ
კოცონების
აგიზგიზება.

ნიღბებს იჭით კი . . .
შემლილივით
კიოდა ფიქრი,
შიშის კლდეებზე
გადაჩეხილ
ფიქრის კვილით,
კიოდა ფიქრი –
სიმულველი
სატანურ ნიღბის,

ფიქრი – განკითხვა,
ფიქრი – გლოვა,
ფიქრი – ტკივილი.

კიოდა ფიქრი. . .
და ითხოვდა
სასტიკ ჟამისგან,
დაკარგულ ზეცას,
დაკარგულ ჯვარს,
დაკარგულ ზარებს,
ნამდვილ სიცოცხლეს,
ნამდვილ ჯვარცმას,
ნამდვილ ქარიშხალს,
ნამდვილ სიყვარულს,
ნამდვილ მწუხრებს
და ნამდვილ მთვარეს.

კიოდა ფიქრი . . .
და დაკარგულ
ღმერთს დაეძებდა,
მიზნად,
საწყისად,
თავკიდურად,
პირველმიზეზად,
განკითხვად მოსულს
მირიადი ნიღბის
ფესვებთან –
გაუცხოებულ
და გულბოროტ
სინამდვილესთან.

მე ვიხსნი ნიღაბს!
მორჩილისა
და მუნჯის ნიღაბს,
ნიღაბს ზეიმის,
აღტაცების
და იმედების,
და მახვილივით
ვაელვარებ ჰამლეტის კითხვას,
ღმერთს ვეძებ ჩემში

და ღვთის მძებნელ
განსჯას ვნებდები.

მე ვიხსნი ნილას!
ჟამის მიერ
ნაბოძებ ნილას,
მიგნებულ ღმერთის
და ფრთაგაშლილ
ფიქრის იმედით,
და ღვთის იმ სიტყვას,
ქვეყნის შემქმნელ
იმ პირველ სიტყვას,
ვით ჩემი სულის
იმპერატივს, -
ვემორჩილები.

* * *

. . . და შენში, როგორც იმპერატივი,
არსებობს რალაც და არ გავიწყებს
არც ერთ სიხარულს და არც ერთ ტკივილს,
სახეებს, ხილვებს, გზებს და თარიღებს.

და არ გავიწყებს . . .
იმ ყრმობის დღეებს,
გელათის ზარებს და შებინდებებს,
იმ მარტის თოვლით ანთებულ მზეებს,
იმ გულით ნაპოვნ ჭეშმარიტებებს.

ფერებს, იმ ფერებს, მოწამეთაზე
ლურჯ გაზაფხულად მოსულ იების,
ღვთაებრივ ფერებს ყრმობის ზეცაზე
ვარსკვლავთა პირველ მისტერიების.

და პირამიდის ქვიშისფერ ტანის –
ცაში ატყორცნილ ხვამლის – ხატებას,
და უტკივილეს ჭრილობას – კრწანისს,
ვით ბედისწერის გამოცხადებას.

ხმებს, იმ ვარდებთან იმ ნაჩურჩულევს,
ზურმუხტისფერად გაშლილ ივნისებს,
დიდგორის მთების ფიქრს და სიჩუმეს
არ, არ გავიწყებს. . .
და ვერ ივიწყებ.

და ყველა ხილვა,
და ყველა სახე
მარადისია და უთარილო,
არ შეიძლება თან რომ არ გახლდეს,
არ შეიძლება შენში არ იყოს.

* * *

და მეორდება . . . კაენის ცოდვაც
და ამირანის ბრძოლაც არწივთან,
ტანჯვის იგავიც – სიზიფეს ლოდად,
მოსეს უდაბნოც და თავგანწირვაც,

ქრისტეს ჯვარცმა და იუდას ვერცხლი –
სხვა პარადიგმა რა აქვს სამყაროს?!
ისევ ინთება ჩამქრალი ცეცხლი,
და ასე: კვლავ და დაუსაბამოდ.

* * *

ჭეშმარიტება, ვით მარადისი
სამიზნე, ეზლო აზრს და გონებას,
. . . შენ – სპარაზენი მშვილდით და ისრით,
და ღრო – ტყორცების განშეორება.

ტყორცნი და ტყორცნი! ჩუბინობს თვალი,
ისარი მიზანს რომ არ აგიცდეს. . .
სხვაგან მიაფრენს შენს ისრებს ქარი,
ყველა ისარი სცდება სამიზნეს.

პოეზიას

სინამდვილე,
ნაძერწი
შენი სითამამიდან,
შენი გადაელვებით ანთებული წამიდან,
სინამდვილე,
შექმნილი
შენი მზით და რიტმებით,
შენით აელვარებულ ცისფერ ჭეშმარიტებით,
სინამდვილე,
ნაგები
შენი წარმოსახვიდან,
შენით ამოტყორცნილი სივრციდან და ჟამიდან,
სინამდვილე,
შექმნილი
შენი ხმით და ჰიმნებით,
ნამდვილ ზეცის სიღრმის და ნამდვილ ღმერთის
მიგნებით,
ზეობს
სულის სიცოცხლის
ღვრიტად,
არსად,

მთიებად,
ყოფნის ეჭვზე უეჭვო ყოფნის უშურისძიებად.

* * *

ერთხელაც კიდევ მოზიდე მშვილდი,
ერთხელაც კიდევ დაძაბე თვალი,
ერთხელაც, სანამ დადგება ბინდი,
ერთხელაც, სანამ ცხელია კვალი.

ერთხელაც, სანამ ყველაფერს ხედავ,
სანამ შენი დრო შენი გზით მიდის,
სანამდე ღმერთი გეგულვის ღმერთად,
ერთხელაც კიდევ მოზიდე მშვილდი.

* * *

დროო, გახსოვს, იმ ლამაზ
ოცნებებით დროობდი,
მზისფერ ქალზე ღვთაებრივ
ფიქრით საწუთროობდი.

ახლა მოგონებით და
ულრმეს სევდით დროობ და . . .
სევდით . . . ჟამზე . . . რომელიც
იმ დროს სამყაროობდა.

პირველი ნაწყვეტი ციკლიდან “ დრო“

ყველაფრის ამხსნელ
აზრს
არ ძალუძს
ახსნას ის ფაქტი,
რომ არსებობდა,
რომ ცხადად და
ნამდვილად იყო
დრო – ჩემი,
მაგრამ დრო – შენადელი.

მეორე ნაწყვეტი ციკლიდან “დრო“

ყველაფრის დამტევ მოგონებას არ შეუძლია,
რომ გაიხსენოს დრო,
რომელიც ნამდვილად იყო,
მაგრამ როდესაც არ იყავ ჩემში.

ჟამთა წამებად ქცეული ფიქრო

კვლავ გრძნეულ ხელში გიპყრია კენჭი
ხელთ გიპყრია და კვლავაც გემონვის
დარღვეულ ჟამთა ცხრათვალა ეჭვი,
ეჭვი, ვით დამლილ ჟამთა დემონი.

დრო კი, ჩემი დრო, ჯვარზე გაკრული
გყავს და დრო გზას და ჰორიზონტს ითხოვს.
აპყარე კენჭი, იხსენ ჯვარცმული
ჟამთა წამებად ქცეულო ფიქრო.

* * *

როგორ თანდათან ქარწყლდება ეჭვი
მირიად ეჭვით დაწყველილ ფიქრში,
როგორ თანდათან გადნება ხელში
გარდაუვალი სიკვდილის შიში.

როგორ თანდათან ეცვლება ფერი,
ფერიც და ბგერაც დროსა და სივრცეს,
ცის გახსნას როგორ იმედით ელი,
როგორ თანდათან მიიწვევ ღვთისკენ.

შეიცან თავი

შეიცან თავი! და შემოქმედი
აელვარდება შეცნობის წილად
და ამაღლდება ნამდვილი ღმერთი,
როგორც პასუხი კითხვაზე – ვინ ვარ?

და შენ მიხვდები, რომ შენი გზებით
დატვიფრულია შენი დროება,
რომ შენი ფრთებით, გაშლილი ფრთებით
ცოცხლობს სივრცეთა უსაზღვროება.

ვატერლოოზე სდუმს საუკუნე

ვატერლოოზე სდუმს საუკუნე,
ვით ობელისკი, მწუხარე სახით,
და მტვრად ქცეულებს სძინავთ უკუნეთს
ავანგარდების ცეცხლსა და მახვილს.

და ეს დუმილი, ცისკენ წასული,
არის ბილინგვა განგების ნების,
ეპიტაფიაც მძლეველი სულის,
ეპიტაფიაც დაძლეულ ვნების.

ვატერლოოზე სდუმს დრო . . . და ფრთხილად
ჟამი დუმილში ბილინგვას შიფრავს,
და რაც ორივეს რგებია წილად,
მხოლოდ და მხოლოდ შენდობას ნიშნავს.

სულო, ვერასდროს ვერ დამშვიდდები

სულო, ვერასდროს ვერ დამშვიდდები,
რადგან არ იცი ნათლად და ცხადად:
თუ სად,
როდის

და როგორ
მიწვდები
მშვენეირებას უცნობს და ახალს.

სულო, ვერასდროს ვერ დამშვიდდები,
რადგან,

ქცეულმა მაღალ ხილვებად,
არ იცი,
რომელ ხილვით მიწვდები
ახალ და უცნობ ჭეშმარიტებას.

სიცოცხლე

სულ გზებს ეძებს, უცნობ და
უცხო გზებს და ტრავერსებს,
ეკვატორზე, პოლუსზე,
სიგრძედზე და განედზე,
და მაღალი ფიქრებით
საწყისზე და ღმერთებზე,
მიაბიჯებს უსაზღვროდ
გაშლილ კონტინენტებზე.
ეძებს გზებად ქცეულ
და მიზნად ქცეულ მიზეზებს,
მწვერვალებზე, ქვესკნელში,
ზღვებზე, მატერიკებზე.
აფრიალებს ოცნების
უსპეტაკეს მერდინებს,
დროს სწირავს და სულს სწირავს
წყეულ გზაჯვარედინებს.
ვერც ფარავს და არც ფარავს
მარადიულ ცდუნებას,
ებრძვის ათასფერიან
მიწის მიზიდულობას,
ზმანებაში ფრთები და
უსაზღვრობა რიალებს.
ხედავს: გადალახულ და
მიმქრალ მერიდიანებს.

და კვლავ ისე შევდივართ. . .

და კვლავ ისე შევდივართ. . .
მითოსიდან – მითოსში,
ფიქრებიდან – ფიქრებში,
თითქოსიდან – თითქოსში,
ნაოცნებარ სივრციდან –
ნაოცნებარ სივრცეში,
ბურუსიდან – ბურუსში,

სიზმრებიდან – სიზმრებში,
 ლოდინიდან – ლოდინში,
 იმედიდან – იმედში,
 ტაძრებიდან – ტაძრებში,
 ზვირთებიდან – ზვირთებში,
 ქაოსიდან – ქაოსში,
 ხილვებიდან – ხილვებში,
 . . . ვით ძველ სინამდვილიდან
 ახალ სინამდვილეში

ერთხელაც კიდევ. . .

ერთხელაც კიდევ
 დარეკე ზარი,
 მძებნელ და მპოვნელ ფიქრების
 ზარი,
 ერთხელაც კიდევ ოცნების ქნარებს აუბი განსჯის
 სიმი და ლარი,

ერთხელაც კიდევ
 სულს შთააგონე
 შემმეცნებელის ხვედრის გაძღება,
 საწუთროს აღქმად, საწუთროს წვდომად,
 გააზრებად და გადააზრებად

ერთხელაც კიდევ
 ააბრიალე
 უსაზღვრო ლტოლვის ჭიაკოკონა,
 რომ ყველაფერი გადაანათოს ცას მიწვდენილმა
 ბორჯღლა
 კოცონმა,

ერთხელაც კიდევ
 მიუგდე ყური
 სამყაროს ხმებით სავსე ნიჟარებს,

ერთხელაც, რათა იდუმალების ყველა შრე ერთად
გადაიშალოს,

რათა ფარული გადიქცეს ცხადად და უჩინარი
გახდეს საჩინო,
ერთხელაც,

კიდევ ერთხელაც, რათა
სულში ღვთაება აღმოაჩინო.

მეორე ნაწყვეტი ფიქრიდან “საოცრებანი“

ის შვიდი სხვაა . . .

სახედ ეს კი თვითონ ღვთაებამ შექმნა
და ზეციურ წამოსახვის და სილამაზის,
უნამდვილს საოცრებად

სტიქიონებად მოელვარე
 ანთო ღმერთმა
ველი ალაზნის.

სული საბანძური

სული საგანძურია
ნატიფ მარგალიტების,
მზიურ ქვესკნელებიდან
ამოზიდულ კითხვების.
ელვარებენ კითხვები
სულის უღრმეს შრეებად,
სულის საუნჯეებად,

სულის სიმაღლეებად.
 რიალებენ ზმებად და
 რიალებენ ფერებად,
 სულის უსაზღვროებად,
 სულის ბედისწერებად.
 გიზგიზებენ კითხვები
 უმაჟღრესი ვნებების
 სულის – შემოქმედის და
 სულის – შემქმენებელის,
 სულის – მოასპარეზის,
 სულის – ღმერთის მმოსველის,
 სულის – მეოცნების და
 მუხლმოდრეკილ მლოცველის,
 სულის – თავგანწირულად
 მძებნელის და მპოვნელის,
 სულის – აღმომჩენის და
 სულის – უარმყოფელის.
 ელვარებენ კითხვები,
 რიალებენ კითხვები,
 სულის ტკივილები და
 სულის მეგალითები.
 და ჰა, ისიც – კითხვების
 გვირგვინიც და მწვერვალიც,
 სულის თავკიდური და
 მარადისი მდევარი.
 სულის დასაბამი და
 ურვა დაუსაბამო:
 “საით ვილტვი, სად მივალ,
 საით მიმყავს სამყარო?”
 . . . სული საგანძურია
 ნატიფ მარგალიტების,
 მისი ქვესკნელებიდან
 ამოტყორცნილ კითხვების.

ბაბაეშჩივა იკლესიასტესთან

სწორედ დღეს ვდავობ!

გაუფონარი
დროის მხილველის შეძრულ გონებით,
როს დაიღეწა მსასოჯარი
ტაძრები ველურ სტიქიონებით.

როს მოსკდა ჟამი –

აღმგველი ლავა,
მოსკდა –
ყველაფრის წამლეკი ზვავი,
და რჩება ცეცხლის გრიგალის კვალად
ნანგრევის ბული,
მტვერი და
შვავი.

ხელთა მაქვს შენი ღვთიური წიგნი,
ჩავყურებ ჟამთა შენეულ ქარგას,
გაოგნებისგან ქვავდება ფიქრი
ეს დრო

ქარგაში

არც ერთ დროს
არ ჰგავს . . .

შენს განუზომელ და მაღალ სიბრძნეს
მე ქედს ვუხრიდი და ახლაც ვუხრი,
სიბრძნეს . . . და ხილვის უსაზღვრო სივრცეს,
სიბრძნეს . . . და სულის უსაზღვრო წუხილს.

და შენი განსჯის და გულის მსჯავრი
ჩემთვის არაფერს ტოვებს სადავოდ:
. . . რომ ყველაფერი დევნაა ქარის,
. . . რომ ყველაფერი არის ამო. . .

მე სულ სხვას ვდავობ!

ხომ მარწმუნებდი
მმოსველი მოსეს სჯულის და ტაძრის,
რომ მიაგენი ჟამთა ბრუნების,
ჟამთა ტრიალის აზრსა და საზრისს.

რომ ისევ იმ გზებს,
რაც გავიარეთ,
ხელახლა მივდევთ კვლავ და თავიდან,
რომ ყველაფერი წრეზე ტრიალებს
უკუნისამდე – დასაბამიდან.

დროც!

და აქ ვდავობ.
აქ, დღეს და ახლა,
როს დრო – უცნობი, დრო-უეცარი,
მოსკდა, ვით ველურ სტიქიის ტალღა,
და სისხლში ცურავს ჩემი ტაძარი.

ეს დრო,

ჩემი დრო,
უგონო ჟამი,
ჟამი ქაოსის, ნგრევის და შიშის,
ცეცხლისფრთიანი ავი გრიგალი
ვერ ვპოვე მე შენს ღვთაებრივ წიგნში.

არ გყვედრი!

შენ ხომ გაშიფრე ასგზის
დრო, ყოველი შრის წვდომის იმედით,
წარმოუდგენელს როგორ და რა გზით,
რისთვის და რატომ წარმოიდგენდი?

ხომ გაგიშალა გონებამ თვალწინ
ყველა გამოვლილ დროის ნახატი,
უკვე არსებულ ყველა ჟამს გასწვდი,
არყოფილს როგორ დაინახავდი?

ჟამთა და დროთა ნიშანს და დეტალს
შემმეცნებელის ჭკრეტით არჩევდი,
ჟამს,

რაც არ ჩანდა
არსად და . . . ვერსად,
რა ძალისხმევით აღმოაჩენდი?

ხომ დაგაფიქრე!

და მე კი არა,
სულ უცნობმა დრომ თავის ზვავებით,
ჩვენს მკერდებზე რომ გადაიარა
თავაწყვეტილი დინოზავრებით.

ჟამი,

ეს ჟამი,
შენს ქარგას მირღვევს,
და ეჭვი მიმღვრევს სულს და გონებას,
რომ ყველაფერი – ალბათ და იქნებ –
არ არის ძველის განმეორება.

რას ბრძანებთ ახლა?

შენ რომ განსაჯე

არც ერთ დროს

ეს დრო,

ჩემი დრო

არ ჰგავს,

და ვხედავ: შენი სული განგაშებს
და ჩემს დროს ფრთხილად უსინჯავს მაჯას.

. . . დრო უცნობი და ვერჩაახატული
შენს წიგნში და შენს ჟამთა გამმაში,
ვერნაფიქრალი,
ვერდანახული,
ვერმიგნებული
წარმოსახვაშიც.

დრო,

როცა გუნდრუკს უკმევენ ღალატს,

დრო,

როცა უფალს არ ცნობენ ღმერთად,

დრო,

როცა კრავენ ცოდვების გალას

და

ყველა მცნებას არღვევენ ერთად.

დრო–

ცეცხლოვანი სტიქიის ზვავი,

დრო–

საოცრება ჟამთა ბრუნების,
დრო—

კაცის მიერ საკუთარ თავის,
საკუთარ სულის განადგურების.

. . . შენს განუზომელ ცოდნას და სიბრძნეს
მე ჭედს ვუხრიდი და ახლაც ვუხრი,
სიბრძნეს. . .

და განსჯის ღვთაებრივ მიზნებს,
სიბრძნეს . . .

და გრძნობის უსაზღვრო წუხილს,

და მომიტევე ეს შესიტყვება
(შენს წიგნს ჩართული შტრიხი მცირედ). . .

ჩვენ გადავრჩებით!

ნათელ მიზნებად

დავრეკავთ ზარებს . . . ღმერთის იმედით.

სიონთან

“ჯვარს ეცვი თუ გინდა, საშველი
არ არის, არ არის, არ არის”.

გ. ტაბიძე

სიონთან დგახარ,

და ველარ არკვევ,

ბინდი დგება თუ დილა თენდება,
მწუხრისფერები ეშვება ციდან თუ განთიადის
შემოთეთრება.

გადიგრიალა დრომ

თავაწყვეტილ

და გახელებულ რემის ფლოქვებით,

სივრცე იხრჩობა შხამიან ბულის
სულშემხუთავ და
ყომრალ ბოლქვებით

ველარ იხსენებ
იმ სიშორიდან
როგორ მოხვედი ბჭესთან სიონის,
ღმერთთან მოხვედი და სულში კივის
ჯვარცმის
სტრიქონი გალაქტიონის.

და ისე დგახარ,
ვით ნანგრევებში
მოყოლილი და გამოსრესილი,
დაკარგულია ყველა იმედი,
ყავლგასულია ყველა
ვექსილი.

გადიგრიალა დრომ
თავაწყვეტილ
და გახელებულ რემის ფლოქვებით,
სივრცე იხრჩობა შხამიან ბულის
სულშემხუთავ და
ყომრალ ბოლქვებით,

მინც აქ დგახარ
და სიონია
თავშესაფარი უკანასკნელი –
სულმაც და დრომაც აქ უნდა პოვონ
უნამდვილესი ხსნა
და საშველი.

* * *

დრო

უსწრაფესად მოითხოვს პასუხს,
უზუსტესსა და უნათლეს პასუხს,
ამომწურავ და ერთადერთ პასუხს,
აზრი კი,
აზრი,
უამისაგან ელდანაცემი,
ველის წყალუხვ მდინარესავით,
დეღაღას

მიღწეულ

მდინარესავით

მღვრიედ

და ზანტად

მიიზღაზნება.

ჯერ ბაჩნლა. . .

(მისტიკური განსჯა)

მაწვალებს აზრი. . .

აზრი მაცდური,

აზრი შემცოდე და მკრეხელური,
განსჯის და გონის ზღვარს გადასული,
დაუოკები, როგორც ველური.

მაწვალებს აზრი. . .

და მოღის ღამე

ინკვიზიციის მძვინვარე ცეცხლად,

.

ჯერ გაჩნდა კაცი და მერე მთვარე,
ჯერ კაცი, მერე მიწა და ზეცა.

კიდევ ერთი სასწაულიც . . .

კიდევ ერთი სასწაულიც
კიდევ ერთიც, განგებავ,
სანამ სული უკანასკნელ
სამსჯავროზე წარსდგება.
ოცნებებში სინამდვილის
რა ხატებაც შევქმენი,
რა ზეცით და რა მზით – ზეცის
მოელვარე რეფრენით,
ოცნებებში რა ტაძრებიც
რა ხომლებად ავანთე,
რა სივრცეებს, უსაზღვრობად
გაშლილს, გადავანათე,
ოცნებებში სინამდვილე
რა გზებითაც დავრახტე,
რა სიცოცხლედ მივანიჭე
ბედისწერის ქარაგმებს,
რა ფერები გადავაგზნე
მოკაშკაშე აპრილებს,
სინამდვილე სწორედ იმგვარ
სახით გამინამდვილე,
იმგვარ სახით . . . ამომტყორცნე
ამ სასტიკი დროიდან,
დაუნდობელ ვნებების და
სისხლის თეატრონიდან,
ქარიშხლებად გადუქროლე
უბოროტეს ფიქციებს
და ოცნების სინამდვილე
სინამდვილედ მიქციე,
კიდევ ერთი სასწაულიც,
კიდევ ერთიც, განგებავ,
სანამ სული უკანასკნელ
სამსჯავროზე წარსდგება.

საშოქუნის დასასრულთან

სულ მცირე დროც და
დასრულდება
ეს საუკუნეც,
ბოლო აკორდებს
აიღებენ
ჟამთა ქნარები,
. ოცდამეერთე
უკვე ანთებს
უცნობ შუქურებს
და ჩვენც
შეუცნობ სივრცისაკენ
მივექანებით.

ასი წლის წინ კი
იმედების
თეთრი ზარები,
ზარი - ოცნებად
გადაქცეულ
განმსჯელ გონების,
ზარი -
ოცნებით მოოქროვილ
წარმოსახვების,
ზარი -
ოცნებით დაუნჯებულ
მეტაფორების.

დრო იწყებოდა
უსპეტაკეს
იდეალებით.
თავისუფლების
ფსალმუნებად
ქცეულ ოდებით,
აჯანყებების
საგალობლად
გაბმულ ლარებით,
მძაფრ
ორკესტრებად
აქლერებულ უარყოფებით.

რა სიღრმის ფიქრით –
რა ფერადი
სასწაულებით.

სასწაულებით –
ღვთაებრივად
ამქვეყნიურით,

გონის სამყაროს
შექმნისა და
ხილვის ცდუნებით,
სულის შემძვრელ
და ამაღლებულ
უვერტიურით.

ნათელ მიზნებით
შეაბჯრული
ავანგარდებით,
ქვესკნელებიდან
ამოფრქვეულ
ცეცხლით-მითებით.

აელვარებულ
და ზეცისკენ წასულ
სანთლებით –
მრწამსის,
ზნეობის,
განკაცების პირამიდებით.

როგორ იბრძოდა . . .
რა ქარიშხლის
აგანგაშებით,
რა შმაგი განცდით,
შმაგი ჟინით
შმაგი გონებით,

რევოლუციის
აწყვეტილ და
ველურ რაშებით.
უსაზღვრო ლტოლვით
და უსაზღვრო
ზეშთაგონებით.

რა შემრჩა ხელში . . .
 დამსხვრეული
 ილუზიები,
 ფანტასტიკური
 ოცნებებით
 სავსე იზმები,
 მიულწვეველი
 მიზნები
 და ყალბი მთიები,
 ამო სისხლი
 და
 ამო კატაკლიზმები.
 გაწამებულთა
 და ჯვარცმულთა
 მისტერიები,
 აპოკალიფსის
 მძვინვარებით
 მქროლი ომები,
 ატომურ ბომბით
 ძალმოსილი
 იმპერიები,
 ხიროსიმას და
 ნაგასაკის
 თეატრონები.
 ხედავ, სად მოხველ?
 კვლავ საწყისთან,
 კვლავ ამ ბჭეებთან.
 ისევ იმ ზღვართან,
 იმ სამანთან,
 კვლავ იმ დირესთან,
 ისევ დასამზობ
 ბასტილის
 სიმაგრეებთან,
 კვლავ ტკივილებით
 გულდასერილ
 სინამდვილესთან.

აჰა, შესცქერი

ისევ ცოცხალ
ეკლესიასტეს,
დრო კვლავ ტრიალებს,
კვლავ ვაებად,
და სინამდვილე
და კვლავ წამებად,
ისევ,
კვლავ და ახლაც რიალებს
მილიონობით
ნიღბოსანთა
კარნავალებად.

ისევ იქ დგახარ. . .

და სისხლს გიშრობს
კითხვა – მახვილი:
ნუთუ ამაო
ლტოლვას ნიშნავს
ლტოლვა ყოველი?
და ზეცას წვდება
შემზარავი
შენი ძახილი,
და ღვთის წამყოფას
და ცის გახსნას
ერთად მოელი.

სულ მცირე დროც და

დასრულდება
ეს საუკუნეც,
ბოლო აკორდებს
აიღებენ
ჟამთა ქნარები,
. . . ოცდამეერთე
უკვე ანთებს
უცნობ უუქურებს
და ჩვენც
შეუცნობ
სივრცისაკენ
მივექანებით.

* * *

ჩემი ამ წუთის ცნობიერება
ჩირაღდნად ინთებს
 იდუმალ „თითქოს“;
. . . თითქოს იქ ვარ და თითქოს ისე ვარ,
როგორც ჩემს ნებას
უნდა და ითხოვს.

თითქოს ამქვეყნად ბატონობს გონი,
და მხოლოდ გონი
 მართავს ცხოვრებას.
ადამიანთა ნაბიჯებს, ზრახვებს, ვნებებს,
 ოცნებებს და შთაგონებას.

თითქოს გონს,
ყოვლის გარეგანადმწვდომს,
 აღუმართია კვერთხი გრძნეულად
და სინამდვილე ადამიანურ
 სინამდვილედ და ქვეყნად ქცეულა.
თითქოს ამოხსნა ყოფნა-არყოფნის
ყველა კითხვა და
 ყველა დილემა
ქეშმარიტების, მშვენიერების
და სათნოების ძალმოსილებამ.

თითქოს იქ ვარ და თითქოს ისე ვარ,
სადაც და როგორც
 უნდა ვიყო და
თითქოს მამალლებს ჩემს არსებამდე
გონის მოფენის გზების მიყოლა . . .

ეოცნებებათ დამკვიდრებული
გონის სუფევის ჟამი
რაფსოდებს –
ცნობიერებამ ფიქრში „თითქოსი“,
რომ არ აინთოს აღარასოდეს.

მეორდებიან

მეორდებიან
ოცნებებიდან
ამონთებული წარმოსახვები.
კვლავ იღვიძებენ ძველი ლტოლვები,
ძველი მიზნები, ძველი ზრახვები.

მეორდებიან
ძველი ფიქრები,
ძველი ფერები, ძველი ნატვრები,
კვლავ ცოცხლდებიან სულში ოდესღაც
ამოტვიფრული ჩანახატები.

მეორდებიან
ძველ ტკივილებში
ჩაბუღებული ძველი წყლულები,
მეორდებიან სასწაულები –
სულში აღძრული სინანულები.

კვლავ მალღდებიან
ძველ კვარცხლბეკებზე
ვარსკვლავთმრიცხველი ჩემი მოგვები,
მეორდებიან იმ სიყვარულთა
პროლოგები და ეპილოგები.

მეორდებიან
ფრთები და ფრთები,
და გაფრენის და ქროლვის ვნებები,
კვლავ ელვარებენ დავიწყებაში
ჩაძირულ ჟამთა მოგონებები.

მეორდებიან
სპარაზენები
ბნელი, უნდო და უღვთო ეჭვები,
სულში, განცდაში, გრძნობაში, აზრში,
სიცოცხლის გზების ანაბეჭდები.

მეორდებიან

განთიადები,
როგორც გაფრენილ
დროის ზვირთები,
მეორდებიან სადღაც, ოდესღაც
ტანჯვით განვლილი ლაბირინთები.

მეორდებიან კვლავ ამაღლებულ
ცისკენ წასული
თეთრი გედები
და კვლავ ვნებდები, ქროლვის და ლტოლვის
ელვარე ვნებებს ისევ ვნებდები.

ილუზიები

ღამეულ ფიქრში
სულს იპყრობენ და
გონს ატყვევებენ ილუზიები,
ილუზიები – ისე ბრწყინვალე,
როგორც მაღალი ზეცის მთიები.

აჰა, საცაა ამაღლებული
ხილვა ულურჯეს ცარგვალს მიწვდება,
თითქოს გადახსნილ ცის კარნავალი
მხოლოდ ახლა და ჩემით იწყება.

ჩემით იწყება . . .
და ვაფრიალებ და ვაელვარებ
ლურჯ ბაირაღებს,
როგორ იოლად ვწვდები და ვმიფრავ
ყველა სიღრმეს და ყველა სიმაღლეს.

რა იოლია
ფრთების გაშლა და

გაუკვალავი გზებით გაფრენა.
და სივრცეებზე ახალ ფერების
ამზიურება და გადაფენა.

ვით შემოქმედი,
კქმნი და ვერთვები
სხვა სივრცეებში სულ სხვა დროებებს,
და გამარჯვებულ მზერით ვაცილებ
ლანდივით გამქრალ ამაოებებს.
რა ადვილია რწმენად აქციო
ის, რაც აქამდე
ექვებით გკლავდა,
რა ადვილია დაცხრეს ტკივილი,
ყველა ტკივილი დროთა და ჟამთა.

რა ადვილია
მიუწვდომელის
დამორჩილება, წვდომა, გაგება,
რა ადვილია ნაოცნებარის
განამდვილება და გასაგნება.

ილუზიები . . .
ისე ბრწყინვალე,
როგორც მაღალი ზეცის მთიები,
და მიმაფრენენ, და მამაღლებენ,
და მატყვევებენ ილუზიები.

* * *

გასაგნებული ფიქრია . . . მცხეთის
მაღალი ცისკენ აღძრული ჯვარი,
ფიქრი, რომელშიც ელვარებს ღმერთი,
ღმერთი და ზეცის შესხნილი კარი.

ფიქრში საწუთროს წამებს თვლის ზარი
და გაშლილ სივრცეს ჟამად მოელტვის,
გასაგნებული ფიქრია ჯვარი –
იდუმალ გზებზე მფიქრალ პოეტის.

* * *

ჩემი გამოცდილება,
ჩემი ცნობიერება
ზუსტ ფორმულას მკარნახობს;
„მწამს გონის ძლიერება“.

ხსნის სამყაროს შრეებში
ყველა დახშულ კარიბჭეს,
ყველა იდუმალებას
აზრს და საზრისს ანიჭებს.

იმოსება ქვეყანა
მოკაშკაშე ფერებით,
გონის ძალმოსილებით
და გონის ძლიერებით.

და სიცოცხლეს, ოცნებებს
ახვევს ბედისწერებად,
. . . მწამს გონის ძლიერება,
. . . მწამს გონის ძლიერება.

ზიქრი

შენ ცოცხლობ . . . და ფიქრია
შენი პირველსაწყისი,
მიაბიჯებ
შენს ფიქრში
გამოკვეთილ საზრისით.

ფიქრში – ქვეყნის მძერწავო,
ფიქრში – ქვეყნის მისანო,
ფიქრში უნდა ეწამო,
ფიქრში უნდა იწამო.

შენი სულის ტაძარი
იშვა შენი ფიქრიდან.
ფიქრის გზებზე მიილტვი,
ფიქრის გზებზე მიქრინარ.

ფიქრით აქცევ იღუმალს
და დაფარულს საჩინოდ,
ხვდები: რა და როგორ და,
რატომ აღმოაჩინო.

ფიქრში – ქვეყნის მძერწავო,
ფიქრში – ქვეყნის მისანო,
ფიქრში უნდა ეწამო,
ფიქრში უნდა იწამო.

შენი სულის ტაძარი
იშვა შენი ფიქრიდან.
ფიქრის გზებზე მიილტვი,
ფიქრის გზებზე მიქრინარ.

ფიქრით აქცევ იღუმალს
და დაფარულს საჩინოდ,
ხვდები: რა და როგორ და,
რატომ აღმოაჩინო.

ფიქრში – ქვეყნის მძერწავო,
ფიქრში – ქვეყნის მისანო,
ფიქრში უნდა ეწამო,
ფიქრში უნდა იწამო.

ფიქრი ზუსტად გამოკვეთს
რაც იყო და არ იყო,
დრო და ჟამი რითი და,
როგორ დაათარილო.

მაბრამ, ვაითუ . . .

ვიცი, დადგება ის ბოლო წამიც,
ის, ჩემი ბოლო წამიც დადგება,
და შეუვალი ნებით და ძალით
ღმერთთან წარმადგენს დრო და განგება.
მერე განკითხვა . . . და ვით ღვთის ნება . . .
სულს მობჭენილი ღვთაების მსჯავრი,
მაგრამ ვაითუ თავის მიგნება
იმ წარდგომამდე ვერ მოვასწარი.

წარწერა კანტის “წმინდა გონების კრიტიკაზე“

რომან შენგელიას

არც არაფერი ვიცი,
არც იმედი მაქვს რამის,
ვერ გამოვტაცე დრო-ჟამს
ნაოცნებარი წამი.

და შეუწყვეტელ ფიქრში
მაწამებს სულის გმინვა,
ვით დაუმცხრალი ექო,
ვინ ვარ, ვინ ვარ და ვინ ვარ?

რად, რად არ ახსოვს?

გამარჯვებული შემოდის რომი,
შემოდის რომი, ვით ზეცის ძლევა,
მე კი ღმერთების და ზეცის წყრომით
ძლეული, მაგრამ... ჯერ ისევ მე ვარ.

დალეწილია ჩემი ჯავარი,
რომს მოაქვს რისხვა, ძრწოლა და შიში,
და იკარგება ჩრდილი გალავნის
ლეგიონერთა დროშების ჩრდილში.

მე სული მტკივა და შენ ვერ მისმენ
ტრიუმფატორის ამაყი სმენით,
მე ცრემლი მტკივა, მწარე და მქისე,
ზეცით განწირულ ძეკაცის ცრემლი.

...რად, რად არ ახსოვს რომს ის ტრიუმფი?
მცხეთა კი... ისევ თვალნათლივ ხედავს:
რომს, ძლევის ნიშნად მზე რომ მიუძღვის,
და შურისგებად წამომდგარ მცხეთას.

„ბალობანი სინანულისანი“

მოგვეყვება ქარი, ყინვა და მარტი
და შელამება მეგზურად გვავს,
საქართველოში უწმინდეს ადგილს –
ვუახლოვდებით – დავითის საფლავს.

ვუახლოვდებით! და გამთოშ მწუხრში,
გელათის ზართა იღუმალ ხმაზე,
„ბალობის“ ხმები შემოდის სულში
და ზეციური სიწმინდით გვავსებს.

ბახაფხული ქართლის ბახაზე

შეხედე, ერთი წამიც და,
გადაივლებს ზედიზედ,
მზეში მზე გამოილვიძებს,
ამომზევდება მზეში მზე.

უცქირე ერთი წამიც და,
გადმონთება ქარვებად,
მზეში მზე ამოანათებს,
მზეში მზე აელვარდება.

შეხედე ერთი წამიც და,
გადაისივრცებს ზედიზედ,
მზეში მზე დაიბადება,
ამომზევდება მზეში მზე.

* * *

გელის მაღალი ზეცა მცხეთაში
და ალავერდის ნათელი გელის,
გელის დიდგორში, მტერთა ძლევაში,
აელვარებულ დროშების ფერი.

გელის ნანგრევი არმაზის კართან
როგორც პირველი ლოცვის სიწმინდე,
მათ ვერ აცდები . . .
რადგან შენს თავთან,
საკუთარ თავთან უნდა მიხვიდე.

ფარნავაზ

ზეცა მხოლოდ ზეცა იყო,
მიწა მხოლოდ მიწა იყო,
ჟამიც მხოლოდ ჟამი იყო
უჟამო და უთარილო.

შენით: ზეცა ქართულ ზეცად,
შენით: მიწა ქართულ მიწად,
შენით: ჟამი ქართულ დროდ და
ქართულ ჟამად გადაიქცა.

იკოტა

აღმართი შეწყდა და მოლოდინში
მინც უეცრად გაჩნდა ტაძარი,
სიმაღლე – ჟამთა შემძვრელ ტკივილში
ხანძრით, ქარით და მზით გადამწვარი.

სივრცე ცახცახებს შუადღის სიცხით,
შორს უკიდია ცეცხლი ტირიფონს,
. . . და დგას ტაძარი, ისევ ვით ბიძგი,
. . . რომ მე ვიფიქრო და სულ ვიფიქრო.

საბა ორბელიანის გახსენება დავით აღმაშენებლის საფლავთან ბელათში

დავითი . . . მზე და მიწა ქართული
ჟამით და ხმალით ამრავალწილა,
და სამშობლოსთვის უშუბშემართული
იქცა ქართული მიწის ნაწილად.

საბამ კი, საბამ . . . მღვრიე ქარ-წვიმით
გზაც დაიქცა და ჟამიც დაიქცა . . .
ვერ აისრულა ბოლო წადილიც
და ქართულ მიწად ვერ გადაიქცა.

დიოსკურიის ნანგრევებთან

გაგიმეორებ, რაც ვთქვი მცხეთაში,
რაც უკვე გითხარ თმოგვის ბჭეებთან,
რაც უკვე გითხარ მზისფერ გელათში
და ნარიყალას სიმაღლეებთან,

რაც უკვე გითხარ ზედაზნის მთებთან
(თავზე რომ გვადგა ზეცა შვიდივე),
ამ ნანგრევებთან და ტკივილებთან
გაგიმეორებ ზუსტად იგვეს.

ზედაზნიდან

ტკივილს ჰქვია იბერია,
ფარნავაზის ფიქრს და ტკივილს,
დროო, როგორ გიფრენია
გზებზე მწარე სინამდვილის.

ტკივილს ჰქვია იბერია,
გორგასალის ზარს და ტკივილს,
ზარის ხმაში სიზმრებია,
ძახილია ქართლის ქირის.

ტკივილს ჰქვია იბერია,
არსაკიძის სისხლს და ტკივილს,
სვეტიცხოვლის ცის ფერია
სული – ტაძარს შენაწირი.

ტკივილს ჰქვია იბერია.

კიგოთეს უბანში

აქაც, ამ მთებშიც, ამ ზეცის კართან,
ჩამცხრალ ფრესკებში აქაც იელვა,
სერობის ღამემ და ქრისტეს ჯვარცმამ,
გოლგოთას გზამ და თვალსაწიერმა.

აქაც იელვა!
და სული აქაც
კვლავ გზას ეძებს და სიმაღლეს ეძებს,
ეძებს ამ მთებშიც, ამ ზეცის კართან,
შეფარებული ამ ჩამცხრალ ფრესკებს.

* * *

რაღაც სხვა, ვიდრე მხოლოდ ნანგრევი,
რაღაც სხვა, ვიდრე ბურჯი დამლილი,
ვიდრე ჩუქურთმა, ცეცხლით ნარბევი,
ჟამით წაშლილი და გადაშლილი,

რაღაც სხვა, ვიდრე ქვაზე ავაზად
ამოტვიფრული ხსოვნა ხალდესი,
არა!

სწორედ ის,
სწორედ რაღაც სხვა
არის მთავარი და უმთავრესი.

თმოგვთან

რა ფესვებს და რა სიღრმეს და რომელ
სიმაღლეებს ეძებ,
რა ხილვას და რის ჩაწვდომას ელტვი
უსაზღვრობის გზებზე?
ნანგრევები თმოგვის ბურჯთა, ვნება – ჩაკირული
კლდეში,
ქამი სუნთქავს ულურჯესი ზეცის უმარჯანეს
მზეში.

ჰა, ფესვებიც, აჰა, სიღრმეც და სიმაღლეც
უსასრულო,
შეხედე და შეიგრძნე და შეიცან და ჩაწვი
სულო!

ბოსფორთან

დარჩა სტამბული . . . წმინდა სოფიით,
ვით მზიურ სივრცეს ლურჯ მეტაფორით,
ნაპირს ვმორდებით თეთრ “ოლიმპიით“
და ლილისფერად მოდის ბოსფორი,

მე კი . . . მიმყვება სევდა და შხამი
სევდა და შხამი - სხვა არაფერი,
იატაგანი და სისხლის ღვარი
ნახევარმთვარით გადანაფერი.

თბილისი

მთაწმინდიდან

აქ არის რაღაც იმაზე მეტი,
რაც არის და მზის სიცხადე ახლავს,
რაც განუზომელ ტკივილად ერთვის
მტკვარს და მთაწმინდას, მეტეხს და კალას . . .

მეტი! . . ის, ცხადად რაც არ ჩანს, მაგრამ
რაც აელვარებს სიონს და კრწანისს,
რაც არ არსებობს დღეს, აქ და ახლა
და უცხადესად მნიშვნელობს მაინც.

ბათუმი

მე კვლავ ვბრუნდები, მაგრამ ვბრუნდები
იმ უფლებით, რომ ახლაც მომელი,
კვლავ მელის შენი იაგუნდები
და ცა – ყველა ცის უარმყოფელი.

და შენს ქუჩებში ჩემი წარსული,
ის სანაპირო, წვიმა და . . . ფიქრი . . .
და გაუხსნელი ის საგანძური –
მობარებული დღეები სიყრმის.

სარჯო

აქ ესიზმრებათ ყველაზე ცხადი
სიზმრები, მაგრამ . . . ნატვრის სიზმრები,
და ზმანებაში ზეცამდე აღის
ზარის ხმა – სიზმრებს შენახიზნები.

ზარის ხმა ოშკის მაღალი ტაძრის,
უიდუმალეს ნათლის მფენელი,
. . . აქ ესიზმრებათ ყველაზე ცხადი
სიზმრები, მაგრამ აუხდენელი.

ოქროს ციხიდან

საქართველოს

ცხადია – რით და როგორ გადარჩი,
ისიც ცხადია – რისთვის გადარჩი,
. . . ოქროს ციხიდან ელვარებს ზარზმა
და მზე ლოცულობს ზარზმის ტაძარში,

ზეცა იღვრება ჩორჩანის თავზე,
მესხეთის მთები იწვის ქარვაში,
. . . მე უკვე ვიცი – რისთვის გადარჩი,
და ისიც – რით და როგორ გადარჩი.

. . . და ის, რაც ჩემში

და ის,
რაც
ჩემში
ჟამთა სვლას

არ სდევს,
ისევ თეთრ ხიდთან მიაღწევს ტალღას,
ისევ თავს ადგას ბაგრატის ნანგრევს
და ზარზმის ზარებს არისხებს ახლაც,

ისევ ალავერდს უდგას დარაჯად,
კვლავ მეციხოვნედ უდგას კვეთერას,
და ნინოწმინდის დაშლილ გაღავანს,
გრემის სამრეკლოს და ბედისწერას,

ისევ დარაჯობს
ჯვარსა და მცხეთას,
მყინვარისა და უშგულის აფრებს,
დიდგორის მთებს და ბედიის ზეცას,
მშურისციხის და მთაწმინდის კალთებს,

კვლავ მცველად უდგას
გონიოს სიზმრებს,
და ადიგენტან გაშლილ გვირილებს,
და წიწამურის ხილვებს და ფიქრებს,
ვით მარადიულ ურვის ტკივილებს,

და ისევ ცოცხლობს
სიმაღლით ოშკის,
გელათის ფრესკის მაღალი აზრით,
ცისკენ წასული სვანური კოშკით
და ვარძიაში ნაკვეთი ტაძრით,

ქარვით დადაფნულ ლიკანის მთებით,
და ფოთოლცვენის ფერადი წამით,
და ოცნებებში . . .
დახატულ გზებით,
და მოლოდინში . . .
დახატულ ჟამით . . .

და ის,
რაც
ჩემში
ჟამთა სვლას
არ სდევს

ისევ თეთრ ხიდთან მიაღწევს ტალღას,
ისევ თავს ადგას ბაგრატის ნანგრევს
და სიონის ზარს არისხებს ახლაც.

ბელათის მონასტრის კატიბჰუსთან

მოველ, რომ ისევ, ისევ და კვლავაც
ვუსმინო: შენი ზარების რეკვას,
და დავუჩოქო: დავითის საფლავს,
და ვეთაყვანო: მესიის ფრესკას,
ვუცქირო: შენს ცას, როგორც მინანქარს,
ვით ხატავს შენი მზე მეწამული,
და უმძაფრესად,
და უმძაფრესად,
და უმძაფრესად
ვიგრძნო მამული.

ჰეი, ფიქრო . . .

ჰეი, ფიქრო ქართლის ბედზე, ფიქრო,
მარადიულო,
ქართულ სულში ჩაკირულო, იმედივით მზიურო,

ჰეი ფიქრო – ჰე, ლილეოვ, დაღეწილი ხუნდების,
ფიქრო ბორკილაწყვეტის და ფიქრო
თავისუფლების,

ჰეი, ფიქრო, უსასრულო, ფიქრო, ჩაუქრობელო,
ქართულ ნატვრის და ოცნების და ზმანების
მპყრობელო,

ჰეი, ფიქრო, უსაშველო, ფიქრო, სამარადისო,
ქართულ საგალობელის და ქართულ ზღაპრის
საწყისო,

ჰეი, ფიქრო, უსაზღვრო, და ფიქრო
განუწყვეტელო,
ქართულ სულის ციხე-ბურჯო, კლდეკარო და
კედელო,

რომელ მზიდან ამოენთე, რომელ ბედისწერიდან,
რომელ ჯვარცმის ტკივილიდან, რა განგების
წყველიდან?

რა ძახილით მოჰკიოდი დროს ბიბლიურ ქამიდან,
რა სიმაღლე ამოსტყორცნე ქაოსიდან დავითად?

რა ნახტომით გადაეველე რა უფსკრულს და
გალავანს,
რა ფრთით შეჰკარ ტატოს მერნის ნახტომი და
კამარა?

რა ფრესკებით ელვარებდი ალავერდს და ყინწვის
და,
რა ზარებად მალღებობდი ზეცად ქართულ
მიწიდან?

რა მშვილდებად მოზიდულხარ, რა ქროლვად და
ქარიშხლად,
რა დროშებად გადამლილხარ უჯარმას და
ტაშისკარს?

რა, რა წამმა ამოგანთო, რომელ სტიქიონიდან,
რა სიმაღლის ხილვიდან და რა განგების
წყრომიდან?

ჰეი, ფიქრო, უწმინდესო, ფიქრო, ქართლის
ცხოვრებავ,
სულხან-საბას ცრემლის წვეთო, ქეთევანის
გოდებავ,

რით ამალლდი, რა ურვიდან, წამებიდან,
ჯვარცმოდან,
რა ტაძრიდან, რა ტკივილის, რა ოცნების
ტაძრიდან?

რით გადარჩი მარტოსულო, დევნილო და ეულო,
წიწამურში სინათლედ და უკვდავებად ქცეულო,

ჰეი, ფიქრო, მეამბოხევ, მესიავ და მმოსავო,
ფიქრო, ჩემო შევარდენო, მეშურდულევ, მგოსანო,

ჰეი, ფიქრო, სიმაღლეო, სუნთქვაო და საშველო,
მეხმლეო და სპარაზენო, მეაბჯრევ და დამცველო,

ჰე, ფიქრო, დულაბო და კირო ქართულ ციხეთა,
ფიქრო, ამოშენებულო ხერთვისად და ცხირეთად,

ჰეი, ფიქრო წვრილთვალავ, და ჰეი, ფიქრო
აბჯარო,
დიდგორში და ბასიანში ზვავად ჩამონაშალო,

ჰეი, ფიქრო, ამირანის ჭრილობიდან აღმდგარო
რა გაწამებს, რა ტკივილი, რა ოცნების სამყარო?

რა გაწამებს, იდუმალი, რა ხმა დაუსაბამო,
რა ზმანება უსაშველო, რა ოცნების სამყარო?

ჰა, ელვარებ ქართლის ბედზე ფიქრო,
მარადიულო,
ბიბლიურ მზით ანთებულო, იმედივით მზიურო,

და ჟამიდან ჟამში მდინარს, მახვილით და
ზარადით,
თან გადაგაქვს საქართველოს უკვდავება მარადი,

თან გადაგაქვს ხმა, ზარის ხმა, ვით სიცოცხლის
სძლისპირი:

-არ გაბედო,
არ გაბედო,
არ გაბედო სიკვდილი!

1959 წლის 17 მარტი

წარწერა ვახტანგ ჯავახაძის წიგნზე “უცნობი“

საბედისწერო ფანჯრის რაფიდან
ქვაფენილამდე რა მანძილია. . .
“მაშინ გათავდა ეპოქა დიდი,
წიწამურში რომ მოჰკლეს ილია.“

ახლაც თავდება! რაღაც დიადი
და უსაშველო ახლაც თავდება,
ერთი წამიც და . . .
საქართველოში
რა გაოგნებით შემოლამდება.

ცამეტი ტყვია . . . და ბოლოს მაინც
ნაოცნებარი ფრთები გაშალა. . .
ასე უსაზღვრო და უბოლოო
და მღვრიე სივრცე რამ გადაშალა.

რა მანძილია . . . ამ ნახტომიდან
უკვდავებამდე რა მანძილია. . .
“მაშინ გათავდა ეპოქა დიდი,
წიწამურში რომ მოჰკლეს ილია.“

გისმენდი და . . .

მეგობარ მწერალს ჯანსუღ ღვინჯილიას

გისმენდი და. . . გისმენდი და . . .
გისმენდი და . . . ვხედავდი . . .
უკვდავია ის ტკივილი
ოშკისა და გელათის.

უკვდავია, ისე როგორც

ნაწამები ქრისტე და
ცოცხლობს პირველსაწყისად და
ცოცხლობს პირველმიზეზად.

რა ვთქვა,
სხვა რა მეტაფორა
უფრო მეტის დამტევი. . .
რა გაწამებს,
რა აპრილი
და რა არგონავტები.

რა, რა ფიქრი გადაშალე
იმედად და კირთებად.
ქართულ წუთისოფელზე და
ქართულ ჟამზე ფიქრებად.

რა ჯვარცმის გზებს გადაფინე
რა მაღალი ოცნება,
რა ფსალმუნად აელვარდი,
რა ლექსად და ლოცვებად.

რა სიმაღლედ აენთე და
რა, რა გულად –
საკირედ,
სად მიაფრენ,
რა სივრცეში
გუნდად ქართულ არწივებს?

რა გკლავს,
რა,
რა წარმოსახვა,
სიზმარი და ზმანება,
რომელ ზეცის ხატება და
რა მზის აელვარება?

სად იწყები,
რა შორიდან,
რა სიმაღლის
სიღრმიდან,
პირველ ქართულ სიმღერიდან,

პირველ ქართულ სიტყვიდან.

პირველ ქართულ ტკივილიდან,
პირველ ქართულ ზღაპრიდან,
პირველ ქართულ ჩუქურთმიდან,
პირველ ქართულ ჯვარცმოდან.

პირველ ქართულ ნანგრევიდან,
პირველ დაშლილ ლოდოდან,
რა შორიდან,
რა სისხლით და
რა წამებით მოდიხარ!

რითი გასძელ,
რა იმედით,
რა ოცნებით გასძელი,
რა რწმენით და
რისი რწმენით,
რა ღმერთით და ტაძრებით?

რას,
რას ნატრობ,
რა სანატრელს,
რა მზიანი ღამიდან,
რაზე რეკავ
კვლავ და ისევ
დარეკილი ზარიდან?

რა სივრცეებს გადაჰყურებ
რა ხვალისდელ დღეების,
რა დასაპყობ მწვერვალებს,
რომელ სიმაღლეების?

რას მიელტვი,
რომელ ფრთებით
რა გაფრენებს მიელტვი,
რითი ცოცხლობ,
რომელ მზით და
რომელ სინამდვილეთი?

გისმენდი და . . . გისმენდი და . . .
გისმენდი და . . . ვხედავდი . . .
უკვდავია ის ტკივილი
ოშკისა და გელათის.

* * *

გავჩნდი . . . და მერე წერდა და წერდა,
სულზე, ვით სუფთა დაფაზე წერდა,
უიღუმალეს ხილვებით წერდა,
წერდა ტკივილის ასომთავრულით,
დავითის ქართლის ნანგრევის სევდა,
ბაგრატიის დაშლილ ჩუქურთმის სევდა,
ყინწვისის ფრესკის უკვდავი სევდა
და მარადისი ფიქრი: მამული.

* * *

. . . და ერთი წუთიც . . . და ბაგრატიიდან
შეხედავ გელათს და გაოცდები,
. . . მზე ოცნებობს და მზის ნახატიდან
ცად მიფრინავენ თეთრი ფრთოსნები,

მთებს, სილურჯეში შებოჭრილ კონცხებს,
მზე ფერადებად აღვრის ოცნებას,
. . . წინასწარ იცი,
რომ გაგაოცებს
და მაინც გიპყრობს ეს გაოცება.

* * *

როგორ შემიძვრელად არის ლამაზი,
რა მტკივნეულად არის ლამაზი,
ეს ჩუქურთმები ამ ჩამონგრეულ
და გადაღწილ ციხე-დარბაზის.
ამ დაშლილ მტევნებს, ამ დანაცრებულ
ჯვრებს, მზეებს, ორბებს, ლომებს, ავაზებს
როგორ ანათებთ ღრმა სინანულით
და ცრემლით სავსე ეს სილამაზე.

არტანუჯი

ლიბრად გადაუკრავს ხსოვნას
დრო, ვით ხავსი ნანგრევ ბურჯებს,
და არ ახსოვს არტანუჯი
ახლა არც ერთ არდანუჯელს.

ვაი, ქამო, წარეცხილო,
ვაი, ნაწამებო სულო,
ვაი, წარსულო, წალეკილო,
ვაი, ხსოვნავ, გაძარცულო.

მწუხრის ზარები ბელათის მონასტერში

ეშვება მზე, ვით მწუხრის ფასკუნჯი
და ეფინება სივრცეს გიშერი,
ისმის ზარის ხმა . . . რალაც დიადის
მაუწყებელი და აღმნიშვნელი.

ზარები რეკენ . . . და გიერთდებით.
თქვენ გიერთდებით, ზეცის ჰანგებო.
ზარის ხმებს მოაქვთ რალაცა წმინდა,
რალაც მთავარი და საგანგებო!

სიზიფუს ლოდი

(ნაწყვეტი საქართველოზე ფიქრებიდან)

წამიდან წამზე მიძიდება ლოდი
წამიდან წამზე ხშირდება სუნთქვა,
. . . დრო აწრთობს ახალ და ახალ ბორკილს
ჩემი მიზნის და ოცნების ხუნდად.

. . . მაგრამ მე ვიწყებ კვლავ და ხელახლა,
იმავ ფიქრით და ისევ თავიდან. . .
და მაინც,
მაინც

მივალ მწვერვალთან
და ლოდს მწვერვალზე მაინც ავიტან.

* * *

ჩემს პირველ შვილიშვილს თორნიკე კორძაიას

აჰა, შენი პირველი
განთიადი გაბრწყინდა,
აელვარდა ცის ფონზე
მეტეხი და მთაწმინდა,

იწყები!

და აინთო

დასაპყრობი მწვერვალი,
შენს გასავლელ გზებს ძერწავს
შენი ბედისმწერალი.

იწყები!

და მოდიხარ

გულად, გრძნობად, გონებად,
რა, რა გადაიელვებს
მაღალ ზემთაგონებად.

იწყები!

და ძე კაცის

ჯვარცმის გზები მოგელის,
გზები – გარდუვალიც და
გზები – მოულოდნელიც,

ჰოი, რა დრონი მოგელის,
რა განცდის და ვნებების,
ჟამი – სიყვარულის და
ჟამი – შემშეცნებელის,

რა სამყარო მოგელის
უსასრულო ფიქრების,
სადაც ტაძარს ააგებ
ყველა სიღრმის მიმგნები,

რა ტკივილი მოგელის
და რა ურვა ქართული –
წარსული და მერმისი
ერთად გადახლართული,

რა მერნები მოგელის,
დარახტული მერნები,
რა განგებით,
 რა ქროლვით
და რა ბედისწერებით.

რა სევდა გელოდება,
ცრემლი სანიაღვარო,
საით გაუძღვები და
სად
 წაიყვან
 სამყაროს?

შენი ბედისმწერალი
მამალლებს და მადარდებს –
.
საუკუნე გადივლის
ბოლო განთიადამდე.

წარწერა იაკონიაში ბასაბზაჰნ “დედა ენაზე“

ჩემს შვილიშვილს ჯანსუღ კორძაიას

“დედა ენას“ გიგზავნი
საქართველოს დესპანად,
რომ სულ ერთად
 ზეობდეთ

შენ და შენი ქვეყანა,
რომ სამყაროს ბჭეებში,
შენ წინ რომ აღმართულა,
შეაბიჯო ქართულით,
ქართულით
 და ქართულად

ქართულ გონით!
და ზღაპრულ
ქართულ ასომთავრულით,
ქართულ გულით და განცდით,
შთაგონებით ქართულით.

ქართულ ოცნებებით და
ქართულ ზეცის ფერებით,
ქართულ ლექსის სიმაღლით,
ქართულ ცნობიერებით.

“დედა ენას“ გიგზავნი,
საქართველოს დესპანად,
რომ
სულ
ერთად ზეობდეთ,
შენ და შენი ქვეყანა.

მეორედ დაბადება

გია აბესაძის ხსოვნას

გია აბესაძემ 1991 წლის შემოდგომაზე,
როცა საქართველოში პოლიტიკური
დესტაბილიზაცია მეფობდა და სამოქალაქო ომის
გარდუვალობა აშკარად იკვეთებოდა, რუსთაველის
პროსპექტზე თავი დაიწვა. სიკვდილის წინ მან ეს
სტრიქონები დაუტოვა შთამომავლობას: "თუ
ქართველთა შერიგებასა და საქართველოს
აღორძინებას მსხვერპლი სჭირდება, დაე, ეს
მსხვერპლი მე ვიყო, ღმერთმა ქნას, ბოლო.
შვილო, მაპატიე. ვიცი, რომ გამიგებ"

განსჯამ ამოტყორცნა და
სიმწრით ამოიზიდა
დასკვნა . . .
ტკივილიდან და

დამსხვრეული მიზნიდან.

დასკვნა . . . ნანგრევებიდან,
ფიჭრის გაოგნებიდან,
გადაბუფულ მზიდან და
მღვრიე ქაოსებიდან,

კანონადაგადავლილ
სივრცის ფერფლის ფერიდან,
შეუცნობ და აუხსნელ
სასტიკ ბედისწერიდან

გაბზარული გულიდან,
დაცხრილული ვნებიდან,
აკივლებულ ცრემლიდან –
ჟამთა საოცრებიდან,

დასკვნა . . . სიცოცხლეებზე
გადავლილი კევრიდან,
განწირული ზეციდან
დაკარგული რწმენიდან,

გამოუცნობ ძრწოლიდან,
სასიკვდილო ელდიდან,
გაქვავებულ მაჯიდან,
უსაშველო სევდიდან,

დამიზნებულ სროლიდან,
შედრწუნებულ ხილვიდან,
გაორებულ,
გახლეჩილ
ქართულ სინამდვილიდან,

ცას მიწვდენილ ურვიდან,
სისხლით ნატბორ მიწიდან,
მეხთატეხად,
ელდად და
ზარად

ამოიზიდა –
დასკვნა,
ვით ბედისწერის
უცხადესი ქარაგმა:
საქართველომ გონი და
თავისთავი დაკარგა.

ირგვლივ სივრცე, მორთული
მონგოლური კარვებით,
სივრცე, გადალექილი
სისხლის ნიაღვარებით.

და ერთბაშად,
შეძრული
შეშლილ სინამდვილეთი,
გონდაკარგულ ქვეყნით და
დაშრეტილი იმედით,

მიწვდი,
რომ ამაოა
სიტყვაც,
ლოცვაც,
ლაღადიც,
რომ ამ წამში სამშობლოს
სამუდამოდ კარგავდი,

იმ უწმინდეს მიწას და
იმ ზმანებებს კარგავდი,
შენ რომ მთელი სიცოცხლე
ოცნებებით ქარგავდი.

იმ სიმაღლეს კარგავდი
ქართულ სულის სიმაღლეს . . .
.
ყველაფერი მიჰქონდათ
გრიგალებს და ნიაღვრებს.

საქართველო თავისთავს
თავის ხელით მარხავდა . . .

.
ყველაფერი მორჩა და
ყველაფერი გათავდა.

ირგვლივ სივრცე-მორთული
მონღოლური კარვებით . .
სივრცე სავსე ბოლმის და
შურისგების ზარებით. .

იღგა უბნელესი და
შემსუთველი ქაოსი . .

.
გონი რამ დაუკარგა
შემქმნელს ვეფხისტყაოსნის?

გონი რამ დაუკარგა
შემკრებს ქართულ ჰანგების,
რა ღვთის წყრომით,
რა ძალით,
რა დაუნდობ განგებით?

გონი რამ დაუკარგა
მშობელს პეტრე იბერის?

.
ვინ გააქრო
ცისფერი,
ზღვისფერი და
მზისფერი.

გონი რამ დაუკარგა
ქრისტეს ჯვარის აღმმართველს,
ბაგრატსა და გელათს და
მცხეთასა და ალავერდს.

ირგვლივ სივრცე – მორთული
მონღოლური კარვებით,
მოოჭვილი ბოლმის და
ზიზლის მინანქარებით

და აკივლდი!

ის წამი
და იმ დასკვნის საზრისი
ყველას რომ გაეაზრა,
ვით ახალი კრწანისი.

ყველას რომ განეცადა
ბედისწერის ქარაგმა:
ქართლმა გონი, აზრი და
თავის თავი დაკარგა.

მაგრამ ვაი,
ყრუ იყო
სივრცეცა და ჟამიც და,
ყრუ იყო, ვით უდაბნო
და ყრუ . . . დასაბამიდან.

ვერვის ვერ მიაწვდინე
ხმა შენს აკივლებიდან,
გამწარებულ გულიდან,
შეძრწუნებულ ვნებიდან,

ხსნა არ ჩანდა!
გარს გერტყა
უდაბური ჭაობი,
უსიცოცხლო, უმზეო,
და ბნელ სანახაობით.

ხსნა არ ჩანდა!
გეხვია
გაუვალი ტევრები,
გადაფერადებული
მრუმე აკვარელებით.

რა წამმა ჩაგაგონა,
რომელ სიღრმის მხილველმა,
რამ ამოხსნა
ათასი
კითხვით სავსე დილემა?

რა წამმა ჩაგაგონა
რისმა ამოლანდებამ?
რა ფიქრიდან,
რა მწველი
ცეცხლის ამონათებამ?

რა განსჯამ ჩაგაგონა,
რომელ ფიქრის წამყოფით,
რამ მიაგნო:
არ სმენილს,
არ ნანახს და
არ ყოფილს?

რა განსჯამ ჩაგაგონა
რომელ ფიქრის წამყოფით,
რომ ქვეყანას შეძრავდი
მხოლოდ თვითუარყოფით.

მხოლოდ თავის შეწირვით,
მხოლოდ თავის განწირვით . . .
.
და აფრინდა შენს ცაზე
ფრთაგაშლილი არწივი.

მხოლოდ ცეცხლით!
მზისთვალთ,
ცეცხლით – პირველმიზეზით,
ცეცხლად აბრიალებით,
ცეცხლად აგიზგიზებით.

რა ძალა შეიმართა,
აბორგდა და ამბოხდა,
რა განსჯამ ჩაგაგონა
რომელ ფიქრის წამყოფამ?

რა ძალა,
რა დამუხტე
ტანზე ცეცხლის მომდებად,
რამ ჩაახშო ტკივილი,
წამება და გოდება?

ცეცხლი, ვით სტიქიონი,
ცეცხლი – პირველმიზეზი,
ცეცხლი ამირანის და
ცეცხლი პერაკლიტესი.

და ცეცხლწაკიდებული
ცისკენ წახველ ნისლივით
ცეცხლად ამოელვარდი,
ცეცხლად ამოგიზგიზდი.

ენტო წამი! –
ტკივილად
ანთებული ლამპარი,
როგორც ყოფნა-არყოფნის
სამანი და საზღვარი.

და აფეთქდა სამყარო,
მრუმე,
ყრუ,
უდაბური,

და კიოდა სამრეკლო,
რეკდა ზარი გაბმული

და სულ ბოლო ხილვაში
აფერადდა გიმერიც. . .
და აინთო

ცისფერი,
მზისფერი და
ზღვისფერი,

შენ კი,
ვინც ქაოსიდან
ცეცხლად ამოიტყორცნე,
კვლავ გრძელდები!

შუკვდავ და
მარადიულ სიცოცხლედ.

და ყველაფერს, რაც ჩემთვის

. . . და ეს განცდა “ჩემია”
ცისფერ იდუმალებად
ახლავს ყველა აღქმას და
ერთვის ყველა ზმანებას,

და ყველაფერს, რაც იყო,
და ყველაფერს, რაცაა,
და ყველაფერს,
რაც ჩემთვის
საქართველოს განცდაა.

განცდას
მყინვარწვერის და
უშბის ამაყ სიმაღლის,
მშურისციხის ბურჯების
სიმტკიცის და სიმაგრის,

ერთვის
შოთას სტრიქონს და
სტრიქონს გალაქტიონის,
მტკვრის ტალღების შრიალს და
ცისფერ ზარებს სიონის,

ახლავს
სვეტიცხოველის
ზეცად ასულ ხატებას,
და აჩრდილად ილიას
ნათელ ამონათებას,

განცდას
მთაწმინდისას და
მისი ზეცის ფერების
და უწმინდეს საფლავებს
დიდი მთაწმინდელების,

ახლავს
კრწანისს, მარაბდას,
გონიოს და მარტყოფს და

გორგასალის ისრების
მოზიდვას და გატყორცნას,

ალავერდის გუმბათს და
გელათს – აღმაშენებლის
და ბაგრატის ჩუქურთმებს
ჯვრით და
მზით და
მტევნებით.

ალაზნის ველს – მოოჭვილს
ქარვის მინანქარებით,
ერთვის
მრავალჟამიერს
მოგუგუნე ბანებით,

თამარ მეფის ხსოვნას და
დედა ენის ფოლიანტს,
დიდგორს –
აზრის,
გონების
და მახვილის გოლიათს.

აკაკის ჩანგს!
ვეფხვის და
მოყმის უკვდავ ბალადას,
თეთრი ჩიჩილაკებით
ამონთებულ კალანდას.

და ყველაფერს, რაც იყო,
და ყველაფერს, რაცაა,
და ყველაფერს,
რაც ჩემთვის
საქართველოს განცდაა.

სამშობლო – მცნება

დიმიტრი და კახაბერ კორძაიებს

ვცოცხლობ და ვიღვწი
გონების მიერ
მცნებად აღთქმული
სამშობლოს წიად,
სამშობლო-მცნება, რომელსაც ქვეყნად
უპირველესი სიმაღლე ჰქვია.

გონი და მცნება!
აქ სიბრძნეცაა.
არის ვნებაც და
ურყევი ნებაც,
არა, სამშობლო არ არის ცნება,
იგი მცნებაა –
მაღალ მიზანთა,
წმინდა ზრახვათა
თავგანწირვათა შემკრები მცნება.

სამშობლო არის
სულის საწყისი,
და დასაწყისი,
არსი და დვრიტა,
სულ ჩემთანაა წარმოსახვებად,
ყოფნის საზრისად, ოცნებად, მითად.
ხელიდან ხელში,
საგოგმანები,
პირველმიზეზი
ყველგან და მარად,
სიცოცხლის აზრად სულის ყივილი:
სდექ მტკიცედ! ბურჯად! შეუვალ კარად!

გონი და მცნება!
თავის დადების
და თავშეწირვის
უკვდავი მცნება,
სამშობლოსათვის თავგანწირული
ყველაზე ლამაზ სიკვდილით კვდება!

გონი და მცნება!
თავგანწირულებს
რომ უნთებს წმინდა
და ფრთიან კოცონს,
სამშობლოსათვის თავდადებული
ყველაზე ლამაზ სიცოცხლით ცოცხლობს.

რაც მინდა,
სწორედ იმგვარად მინდა,
როგორც სამშობლოს
უნდა და ნებავს,
იგი მცნებაა:
ლოცვათა,
ზართა,
თავგანწირვათა,
გზათა და სულთა
შემკრები მცნება.

. . . და იოცნება

*იაპონია, ქ. კიოტო,
ჩემს შვილიშვილს ლუკა კორძაიას*

დადგება დრო და
შენ ჩაწვდები
ამ ჩემს სტრიქონებს,
ზუსტად გაიგებ
რა და
რატომ მეოცნებება,
და ვხედავ,
როგორ აგიტაცებს
და გაგიყოლებს,
ეს ჩემი ლოცვა,
ჩემი აჯა,
ჩემი ვედრება.

გაითავისე
სინამდვილე,
რომ მის უცილო
შრედ გადაიქცეს
შენი აზრი,
განსჯა, გონება,
რომ არვინ დარჩეს
ქვეყანაზე
არვინ უწილოდ
შენს
ულამაზეს და უწმინდეს
ზეშთაგონებას.

იცოცხლე ისე,
რომ შენ მიერ
ნაგებ დარბაზებს,
ვერ გაუჩინოს
ვერსად ბზარი
დრომ და ბუნებამ,
და სულ გეწეროს
სულზე,
როგორც წმინდა დაფაზე.
სამშობლო,
როგორც
უმადლესი ღირებულება.

და იოცნებე,
და მოჰფინე
მთელ საქართველოს,
შენი ოცნება
იმედების
ნათელ ტაძრებად,
ქართველი
მუდამ
მეოცნებე სულით ქართველობს.
ქართველად
მხოლოდ
მეოცნებეს ძალუძს გაძლება.

აჰა, ეს ლექსიც,

ჩემს გულს ვატან
მე ამ სტრიქონებს,
ამ ჩემს ოცნებას
ამ ჩემს აჯას,
ამ ჩემს ვედრებას,
ჰა, მოდის ის დრო
/ჟამი
სწრაფად გადაიქროლებს/,
ჩვენში რომ
შენი
საუკუნე ამომზევდება.

მოწამეთა

ზენაარის ჩაგონებით და ღვთაების კარნახით
მოწამეთად მოინათლა ეს სმარაგდის სანახი.

მოწამეთა . . . საქართველოს ისტორიის ქარაგმა,
ვინც დაარქვა, სწორედ ამგვარ გააზრებით
დაარქვა.

მოწამეთა ჩვენი მიწის ტკივილი და სევდაა,
ქართულ გზებზე, ქართულ ცის ქვეშ ყველგან
მოწამეთაა.

და სიცოცხლე . . . სამშობლოსთვის შეწირული
ზვარაკი,
ყველგან ჯვარცმა და ჯვარცმულთა წმინდა
ძვალმესალაგი,

ჩვენი მიწის ყველა გოჯი ჭრილობა და ელდაა,
ჩვენს მთებზე და ჩვენს ველებზე ყველგან
მოწამეთაა.

მოწამეთა – ტფილისი და მოწამეთა – ზადენი,
ყველგან მოწამეთაა და ყველა სისხლდანადენი.

მოწამეთა – წიწამური – განწირული ტიტანი,
და კოჯორი – წამებული ძირიადი წმინდანი.

მოწამეთა – ძველი მცხეთის დაფლეთილი სხეული,
ყველგან მოწამეთაა და ყველა სისხლდანთხეული.

და მამული მოფენილი ურვით – მოწამეთებით,
მუდამ, მარად და ნიადაგ ჩასაფრებულ ელღებით,

მოწამეთა . . . ვაება და გოდება და წამება,
რეკს ქართული ყველა ზარი მოწამეთას ზარებად.

ჩვენი მიწის ყველა გოჯი ცრემლია და სევდაა
და ფრიადი საქართველო დიდი მოწამეთაა.

მოწამეთა . . . საქართველოს ისტორიის ქარაგმა,
ვინც დაარქვა, ზუსტად ამგვარ გააზრებით
დაარქვა.

. . . და ჩვენ უნდა სიმაღლიდან

დავით ჩხიკვიშვილის ხსოვნას

ისევ აქ ვართ,
კვლავ აქ ვართ და
უმუნოდ ვართ მცხეთაში,
თავზე გვადგას ლურჯი ზეცა
არმაზის და ზედაზნის,

და ხილვაში კვლავ ცოცხლდება

შემოდგომის გზები და . . .
ისევ დგები იმ ნოემბრის
ღამის მოგონებიდან:

. . . ცეცხლი ენთო ბუხრის თვალში,
ცეცხლი გენთო სიტყვაშიც,
ცეცხლი ენთო მალლა, ჯვარზე
ამოწვერილ ცისკარშიც,

სუფრას აღგა შემოდგომის
შეთენების სურნელი. . .
და შენ
გახსნილ გულის კარით –
სევდით განუკურნელით,

ზეცა გახსენ სვეტიცხოვლის,
ზეცა გახსენ მეცხრე და
ამობრწყინდა მზე ქართული
ტაოხსა და მესხეთს და,

გადახსნილი გულის კარით,
როგორც მაღალ განგებით,
ფესვებს მიწვდი დიაოხში
ძველ მეგრული ჰანგების,

და ჩვენ
შენი მწვერვალიდან
ავიცხადეთ სათავე,
რითაც ქართლი უძველესი
ახლაც რჩება ქართლადვე,

და ჩვენ შენი სიმაღლიდან
შენს ჯვართან და არმაზთან
ჩვენს სიცოცხლეს ჩავწვდით ქართულ
სულის ჯაბადარბაზად . . .

იმღვრეოდა სავსე მთვარე
ცისკრის პირველ ტატნობით,
ჟღერდა ზარი!

უსასრულო
გაფრენის და ნახტომის,

იყო ღამე – გარდუვალი
ბედისწერის სწორფერი,
ვით ერთ წამში დატეული
მთელი წუთისოფელი,

იყო ღამე – გათანგული
შემოდგომის სურნელით,
გადახსნილი შენი გულით
სევდით განუკურნელით . . .

დღეს კვლავ აქ ვართ,
ისევ აქ ვართ,
უშენოდ ვართ მცხეთაში,
თავზე გვადგას ლურჯი ზეცა
არმაზის და ზედაზნის,

ისევ რეკავს ზარი
შენი
გახსნილ გულის კარის და . . .
სანამ ვცოცხლობთ, ის მიმწუხრი
მუდამ

მოვა
თავიდან,

და ის ღამეც,
შენ რომ უძღვენ
მცხეთას მზიან ღამედ და,
ის ცისკარიც და იმ პირველ
ცისკრის მკრთალი მთვარეც და,

იმ ნოემბრის ცა – გახსნილი
იმ ტკივილის ორანიც,
. . . ფეხზე ვდგებით და ისმევა
შენი მოსაგონარი.

მღუშარებაში, ტკივილში, ცრემლში (1937)

გაუცხოებულ და შეშლილ ჟამში
დემონს პირისპირ შერჩა შიშველი,
მერე დაიმსხვრა ხილვები ბავშვის,
ელდით! . . . და გაქრა ღღე გუშინდელი.

დარღვეულ სულის მეუფემ – შიშმა
ჩააქრო მზე და დასტოვა ბნელში,
. . . და შეაბიჯა პატარა ბიჭმა
მღუშარებაში, ტკივილში, ცრემლში.

სამყაროს სიკვდილი

ევგენი მიქელაძის ხსოვნას

მოულოდნელად დაკარგეს ხმები
ნაბიჯმა, ქარმა, ფოთლებმა, წვიმამ,
და მერე უხმო, სულ უხმო ცრემლით
იტირა სულში ჩამწყდარმა სიმმა.
მერე უეცრად დაეშვა ფარდა,
სრული სიჩუმე და გარინდება,
სამყარო მოკვდა!
რადგანაც გაქრა
ხმა - ვით სამყაროს ჭეშმარიტება.

რეცენზიის მამიერ

სანდრო ახმეტელის ჩანაწერებიდან

ყველაფერია ამ დიდ დრამაში,
ნამდვილ სპექტაკლის ყველა დეტალი,
რეჟისურაც და ნიღბით თამაშიც,
რემარკაც ზუსტი და გამბედავი,

და გამოკვეთილ მიზანსცენების
გამჭოლი აზრიც . . . ქვეთექსტიც. . . ფარდაც.

ათასფერიან რამპის ენებიც . . .
სულყველაფერი . . . სიმართლის გარდა.

რა ეშველება?

მოსე გოგიბერიძის ჩანაწერებიდან

დროს,
იმ დროს,
იმ წლებს
რა ეშველება,
როს ბორკილს აწყვეტს ჭეშმარიტება
და გარდუვალად ჩაესვენება
დღევანდელ დღეთა მზე და დიდება?

იმ შემაზრზენ და შემძვრელ ტკივილებს,
დამსხვრეულ კერპთან იმ შეჩერებას,
რა ეშველება იმ სინამდვილეს,
დროს,
იმ დროს,
იმ წლებს
რა ეშველება?

არა! მხოლოდ ის . . .

მიხეილ ჯავახიშვილი

. . . და ის კი არა - მე რომ გამწირეს,
. . . და ის კი არა - მე რომ მაწამეს,
არა! ამ საკნის ბნელი საკირე
და ეს ტკივილი კი არ მამწარებს,

არც ეს - ნაგვემი ჩემი სხეული,
არც ეს - მზარავი მიუსაფრობა,
არც ფიქრი - ასე გზაარეული,
არც ხვალინდელი დღე და გაქრობა,

არა!

მხოლოდ ის -

როგორ ვიქეცი

მოწმედ სამყაროს უღვთოდ დაქცევის,

დ ამ სიმართლის უსასტიკესის -

ადამიანის ამგვარ დაცემის.

იმ ღღეშის ქრონიკა

მაინც მწამს,

მაინც,

და მაინც აზრის,

და მაინც განსჯის და მაინც გონის,

. . . თუმცა ნანგრევმა დაქცეულ ტაძრის
ეკლესიასტეს მარგუნა როლი.

როლი – ყველაფრის მხილველი მეფის,
სიცოცხლის აზრის გამშიფრავ ბრძენის,
. . . და სისხლის ჟამი აღგვის ჟამს ერთვის
და მეწამული ელვარებს ფერი.

და დრო სავსეა გასროლის ხმებით,
და დენტის სუნით და ზეცის ნგრევით,
და გაოგნებით და შეძრწუნებით
ჩასაძირავად განწირულ გემის.

და სიძულვილი ველურად კივის
და კივის ტყვია, ჭურვი და ნალმი,
იწვის და სახე შემლია თბილისს
სახე – ქალაქის, ქუჩის და სახლის.

და თუმც ნანგრევმა დაქცეულ ტაძრის
ეკლესიასტეს მარგუნა როლი . . .
მაინც მწამს,
მაინც,
და მაინც აზრის,
და მაინც განსჯის და მაინც გონის.

ნაწყვეტი ბაუცხოვებულ ქალაქში სიცოცხლის საზრისზე შიძრებიდან

ღირდა ჯვარცმად და ღირდა წამებად?
ღირდა ეჭვებით შეძრულ ფიქრებად?
ღირდა ტკივილის თეთრ ღამეებში
სულის გოლგოთად და გარინდებად?
ღირდა მიგნებად –
ასე ცხადი და
უბოროტესი ჭეშმარიტება?

* * *

ამაზე მეტმა რა სისხლისღვრამ და
ამაზე მეტმა რა ტყვიის წვიმამ,
ამაზე მეტმა რა ცოდვის წარღვნამ,
ამაზე მეტმა რა ურვის სიმმა,

რამ შვა,
რა ცხადმა უდაბნოეთმა
ის სახე, სულში მწუხრის მომფენი,
გადაიხრა რითაც პოეტმა
წუთისოფელი ვით ცრუ სოფელი.

* * *

როგორც აბრაამს, რომ აღმოთქვას მეც ზეციერმა,
რომ ჩემს მამულში, ჩემს მიწაზე, ჩემს
სამშობლოში,
განგების სასჯელს, უსასტიკეს და აღმგველ
სასჯელს,
ღვთაების რისხვას გადაურჩება ქალაქი, სადაც
თუნდ ათი კაცი მაინც ცხოვრობს არაცოდვილი,
მე, ამ დღეების,
ამ უგონო ქაოსის მომსწრემ,
ამ ჩემს მამულში, ჩემს მიწაზე,
ჩემს სამშობლოში
რომელ ქალაქზე მივუთითო მამაზეციერს?

არც მაშინ

არც მაშინ,
როცა მონღოლებმა გადაგვიარეს
და ჩვენს მკერდებზე ველურ ცეცხლით
გადითარეშეს,
როცა ტკივილი – შეძრწუნებულ ქართულ
იარებს
სიმწრის ზარებად არისხებდა ქართულ ზარებზე,
არც მაშინ,
როცა ქართულ ცაზე ავბედით ხმებით
გადიშრიალეს ორთავიან არწივის ფრთებმა,
და როცა დადრკნენ კავკასიის მაღალი მთები –
არ დარღვეულა
ქართლში
ერთად
ათივე მცნება . . .
დღეს კი, დღეს,
ღმერთი – ასე უღვთოდ დავიწყებული,
სისხლის უდაბნო, სისხლის მზე და სისხლის
მთიები,
ზეცისკენ ლტოლვა – განწირულად დამიწებული,
მძვინვარე ჟამი და მკვლევლობის მისტერიები.
დრო ცოდვიანი სიძულვილის ღერძზე ტრიალებს
–
(კაენის სულით და მახვილით მოასპარეზე),
ღმერთო,
მოხედვე ელდანაცემ ქართულ იარებს
და შენი ხელით ჩამოჰკარი ქართულ ზარებზე.

ლოცვა

ამ გონდაკარგულ სამყაროს მომსწრეს,
ამ დაუნდობელ სიხლისღვრის შემსწრეს,
ამ სიძულვილის აღმქმელს და მოწმეს
შენ ერთი მრჩები,
ღვთაებავ, შემწედ.

სხვა,
სხვა ვინ იტყვის,
ლოგოსს,
შენს სათქმელს,
სხვამ ვინ განსაჯოს ჟამნი და დრონი,
გაიმეორე, ღმერთო, შესაქმე,
გაიმეორე, ღმერთო, შესაქმე,
გაიმეორე, ღმერთო, შესაქმე,
და დაუბრუნე სამყაროს გონი.

შემოღობა - 93

აღარც ოცნებებია,
არც ფერადი სიზმრები,
. . . მხოლოდ სასოწარკვეთა,
მარტო კატაკლიზმები.

აღარც სიმღერებია,
აღარც ლექსის სტროფები,
. . . მხოლოდ სულის განგაში,
მარტო კატასტროფები.

აღარც აფრებია და
არც მთრთოლვარე ლანდები,
. . . მხოლოდ მიუსაფრობა,
მარტო კანონადები.

აღარც აღმაფრენები,
არც ელვარე ლალები,
. . . მხოლოდ ქარიშხლები და
მარტო ქარბორბალები.

როგორ ერთბაშად

მორიგი სატელევიზიო ქრონიკის
მოსმენის შემდეგ

როგორ ერთბაშად თეთრდება სისხლი,
როგორ ერთბაშად ცოფდება შხამი,
როგორ ერთბაშად შავდება ნისლი,
როგორ ერთბაშად მოკლდება წამი,
როგორ ერთბაშად იმღვრევა ყოფნა,
როგორ ერთბაშად ირღვევა მაჯა,
როგორ ერთბაშად ზვავდება ბოლმა,
როგორ ერთბაშად ქვავდება განსჯა,
როგორ ერთბაშად დუმდება გონგი,
როგორ მეფდება სიჩუმე სრული,
და ვგრძნობ. . .
ვით დამცველახსნილი ბომბი,
ისე ერთბაშად გასკდება გული.

* * *

ხომ ნათლად ხედავ – დრომ და დღეებმა
მხოლოდ უსაზღვრო ფიქრად გაქციეს,
შეგწირეს ფიქრის სიმაღლეებმა
გზების კოშმარულ ვარიაციებს.

თავს ვერ დააღწევ – ფიქრი წყვედიადში
ჟამით, შიშით და ძრწოლვით დევნილი,
ბეწვის ხილებით და მირიადი
გზაჯვარედინით ხარ დაწყევლილი.

შენზე ნათქვამი სტრიქონები ჯვართან

მიყვარხარ ისე, როგორც არასდროს
არ ჰყვარებია არვის არავინ,
. . . და აგვისტოს ცის მაღალ ფარაონს
მზეს – გაღუხსნია ცა უთვალავი.

და ქარვისფერად ანთია ჯვარი,
სივრცე იშლება როგორც მარაო,
მიყვარხარ ისე, . . . ისე ვით არვის
არ ჰყვარებია არვინ არასდროს.

მისტიკური ხილვა

ღვთაება ნანობს . . . და უფრო მწარედ
ვიდრე ძე კაცის შექმნას ნანობდა. . .
სამყარო იქცა მკვლელობის არედ,
სიძულვილის და გესლის ჭაობად.

სული ბნელ ცოდვებს რამ აზიარა? . .
ვინ დაგადუმა, დავითის ქნარო? . .
. . . და ახლა მხოლოდ კაცის კი არა,
ღმერთი სამყაროს შექმნასაც ნანობს.

რადგან სხვა არვინ

/ტერენტი გრანელის არქივიდან/

მარტო ვარ!

მარტო!

უგონო ჟამის
სტიქიონების ხილვით შეძრული,
ბნელი ღამით და ვაების ღამით
დატყვევებული და გზებშეკრული

და მარტოობით და შხამით სავსე
კივის სული და იწვის ტაძარი,
დროს რჩება ველურ ზვავების კვალზე
სივრცე შეშლილი და ნახანძრალი.

პირისპირ შევრჩი ამ მღვრიე ნისლებს,
ოცნებებისგან გაძარცვულ სევდას,
მარტო ვარ,

რადგან სხვა ვერვინ ისმენს,

მარტო ვარ,

რადგან სხვა ვერვინ ხედავს.

ჩვეულებრივი დღის ძროხობა

ზედიზედ სამჯერ გაისმა სროლა,
და ქუჩა შეკრთა უეცარ სროლით,
და კვლავ აქცია საკუთარ როლად,
ვიდაცამ მკვლელის უტექსტო როლი

წამი კი, წამი, წამიერ კივილს
ცელავს წამიერ ელდის ცელებით,
და უხმო შიში დაჰყურებს სიკვდილს
წინა დღეების მიზანსცენებით.

* * *

გიყვარს და... მზიურ ოცნებით
იხსნი ქვეყნიურ ნიღაბს,
სამყაროს კი არ მიჰყვები,
მიუძღვები და მიგყავს.

* * *

...და ის დღე დამრჩა, დამრჩა და... ჩემში
სამყაროც დარჩა ასე მაღალი,
ის დღე ივნისის მეწამულ მზეში
შენით და შენგან ნაქანდაკარი.
...და ის დღე დამრჩა, დამრჩა და... ჩემში
სამყაროც დარჩა ასე მაღალი.

* * *

თუ ძე კაცისა,
ეს არის ფიქრი,
რა ვრჩები მე შენს სიყვარულს იქით.

* * *

სევდით ავსებულა სივრცე,
სევდა გაფენილა ზღვაზე,
სევდა მიისწრაფვის ცისკენ,
სული სევდითაა სავსე.

სული აწეწილა ურვით
და ძრწის მარტოსულის ძრწოლით,
სევდის მოღერებულ ლულით,

სევდის დახანებულ სროლით.

სევდით ავსებულა სივრცე,
სევდა გაფენილა ზღვაზე,
სევდა მიისწრაფის ცისკენ,
სული ნატვრითაა სავსე.

ვარდთა უთეთრესი თოვლით

ვარდთა უთეთრესი თოვლით
მათოვს მოგონება ჟამის,
წამის, წუთისოფლის ტოლის,
იმ, იმ ღვთაებრივი წამის.

იწვის ამალლებულ მზეში,
რეკავს იღუმალი ზარით
ზეცის გაღიმებად – ჩემში
შენი აღმოჩენის წამი.

* * *

ზეცა მოქუფრული... ბინდი...
ნისლი გაუკვალავ გზებზე...
მრჩება ერთადერთი ხიდი:
ფიქრი – მზის ბილიკი შენკენ.

* * *

მოულოდნელად გაღებულ კარში
მოულოდნელი ღიმილი შენი,
და ათინათი – შენს ძვირფას თმაში
მზით გადამწვარი მინდვრების ფერი, –
და სულ უეცრად შემკრთალი სული,
შემკრთალი სული... და რეალობა...
ახლა, ამ წუთში, ჩანს როგორც სრული,
როგორც უცილო გარდუვალობა.

გამოგეთხოვე წამის წინ

გამოგეთხოვე წამის წინ
და უკვე: ვითვლი წამებს,
მომყვება: შენი ნაბიჯი,
ვრეკავ: ივნისის ზარებს,
ვისმენ: უეცარ ბეთჰოვენს,
ვუხმობ: გარდასულ მწუხრებს,
წამის წინ გამოგეთხოვე
და მენატრები უკვე.

* * *

თოფი – უშენობის,
ტყვია – დუმილისა,
და მე სამიზნე ვარ მარტოობის ველზე.

* * *

მიყვარხარ!
და შენ ეს ერთი სიტყვა
ისე, ვით ექო, მარად და მუდამ,
გაგიმეორებს, რაც შენთვის მითქვამს
და რაც არ მითქვამს და რის თქმაც მსურდა.

გაგიმეორებს! ეს ერთი სიტყვა
გაგიმეორებს ყველაფერს ერთად,
იმას, რაც მითქვამს, რაც უკვე მითქვამს
და რაც არ მითქვამს და უნდა მეთქვა.

* * *

გელი!
უშენოდ არ აცხადდება
გარსშემოხვეულ მთების ზმანება,
უნდა მოხვიდე
ამ მარტოობით
სავსე მწუხრების ფერისცვალებად,
უნდა დარეკო
ალტაცებების
და ამაღლების ცისფერ ზარებად,
გელი!
უშენოდ არ აცხადდება
გარსშემოხვეულ მთების ზმანება.

* * *

ეს გზა, კლდეებში გამოკვეთილი,
აქ წყდება, ჩემი ოცნების მთებში,
აქ გელი, ნისლში გამოკეტლი,
მარტოობაში, ვით სიწმინდეში.

გელი! და ვიცი, ვიცი, რომ მოხვალ,
როგორც სიცოცხლის „მორჩი კეთილი“,
და გაცოცხლებულ და აღმდგარ დრო-ჟამს
კუცდი ამ მთებში გამოკეტილი.

შენ ისევ მისმენ

შენ ისევ მისმენ და ისევ მისმენ,
თითქოს პირველად მისმენ და გესმის,
და ის, რაც გესმის, უმალ და მყისვე
ათასფერ სანთლად ინთება შენში.

გასუდრულია ჟამი – მოსისხლე,
კვლავ იმედი მაქვს მიწის და ზეცის...
შენ სულ მომისმენ, ისევ მომისმენ,
თითქოს პირველად მისმენ და გესმის.

* * *

ვწვდები და ვშიფრავ, მე მხოლოდ ახლა
ვწვდები ჩემს სულს და ბოლომდე ვშიფრავ,
ახლა, როდესაც ცხადად და ნათლად
ვიცი, შენ ჩემთვის რა ხარ და ვინ ხარ.

შენ ერთი ცოცხლობ გაშიფრულ სულში!
შენი ღიმილით,
წვით და
ფიქრებით!
ელვარებს სული შენს სიყვარულში
თავის ნამდვილი ჭეშმარიტებით.

ახლა იქ, მთებში

ახლა იქ, მთებში, კვლავ შარშანდელი
ჟამი ანთია მზისფერ ელვაში,
და სივრცე, ათას ოქროს სანთელი,
გახვეულია ფოთოლცვენაში.

და შენ გიგონებს ფერთა ტალღებად
გარდაქცეული დრო და სინათლე,
და ნატრობს ისე იმ მონატრებას,
შარშან, იქ, მთებში, შენ რომ მინატრე.

შენ მუდამ მყავდი

შენ მუდამ მყავდი და ისე მყავდი,
რომ გარდუვალად უნდა მყოლოდი,
რომ მივსულიყავ საკუთარ გზამდი,
რომ ამომეხსნა სული ბოლომდი,

რომ ყოფილიყო სიცოცხლე ცხადი,
რომ ჰქონებოდა აზრი მოლოდინს,
შენ მუდამ მყავდი და ისე მყავდი,
რომ გარდუვალად უნდა მყოლოდი.

* * *

ფიქრთან, რომელიც წამით მიწყდება,
იწყება ფიქრი, ფიქრი მეორე,
და ის მეორეც...
რაღვან იწყება,
შენით იწყება და გიმეორებს.

შენ გიმეორებს!
შენ, ვით ბიბლიას,
ისე მარადისს და უთარილოს,
რაღვანაც ჩემს ფიქრს არ შეუძლია,
იყოს და შენზე ფიქრი არ იყოს.

* * *

ქალაქი ელის ოცდაერთ ივლისს
და სდუმს ქალაქი და შენ მოგელის
და ამ დუმშილში ჩამირულ ტკივილს
ნატურის ნიღბებად ხატავს გოგენი.

წარმოსახვების თეთრ ზმანებაში
ქალაქი შენ და სიცოცხლეს ელის,
და მოხვალ
და ამ გარინდებაში
ამოძრავდება სუყველაფერი.

შეცარი მოზონება მანქანიდან პეტრეს ციხის ღანახვისას

ცა - ლურჯად მოოჭვილი,
სივრცე - მზით ანაგები,
მთების ფონზე მოჭრილი
პეტრეს ციხის ნანგრევი.

კვლავ ელვარებს, ო, იმ დღის
შორეული ფანტომი,
ჩვენი ლტოლვა - სიცოცხლის
ლტოლვას გადანატოლი.

ვმალდებოდით ბილიკზე
უმსუბუქეს ფრთებით და
მოგონება ივნისზე
ემვებოდა ზეციდან . . .

ახლა ცისფერ თოვაში,
ის დღე ისე ცხადდება,
როგორც უშენობაში
შენი გამონათება.

ამ ფოთოლცვენის უსაზღვრობაში

ამ ფოთოლცვენის უსაზღვრობაში
შემოჭრილია როგორც სინათლე
ის დღე, როს მზის და ჟამის ჭკნობაში
მთებში, მალალი ნატვრით მინატრე.

შემოჭრილია . . . და კვლავ ელვარებს
იმ შემოდგომის ფერთა ნაკადი
და ათოვს, ათოვს ირგვლივ ყველაფერს
ეს დღე . . . იმ დღიდან გადმონახატი.

* * *

შენ მოაბიჯებ!
და ისე, როგორც
 მზის ზენიტზე
 ჩინარის ჩრდილი,
უკან იხევს ამაოება.

* * *

ის დღე გადარჩა! ის ერთი დღეც და . . .
დამრჩა მაღალი ხილვა: ბეთანი
და ბეთანიის ცისფერი ზეცა,
როგორც ულურჯეს ზეცის დედანი,
და ბეთანიის ივლისის ფუნჯით
მოხატულ მთებში – თეთრი ტაძარი,
და გადარჩენილ დღის ზარი სულში:
შენ – ტაძრის ფონზე ნაქანდაკარი.

* * *

სხვა რაღა დარჩა . . . მოგონებაში
მარად ცოცხალი იმ წამის გარდა,
და გაზაფხული ფერად-ფერადში,
და შენ გელათის აღსავლის კართან,

და ეს ეჟვანი,
შენით და შენგან
აჟღერებული ოქროს ეჟვანი,
და იმ დღის გულის და მაჯის ფეთქვა,
და იმ დღის ნატვრა და კაეშანი.

სიყვარული მეორედ

არ შეგეშინდეს! ერთბაშად მოგწყდა
სამყარო, შენ რომ სამყაროდ თვლიდი,
მოგწყდა და ახლა ნისლივით მოჩანს
უცებ გადახსნილ სივრცეებს იქით.

მალღდები! სადღაც შორეთში რჩება
ტკივილი უხმოდ დარეკილ ზარში,
და ჩნდება, სულ სხვა ნაპირი ჩნდება
და სულ სხვა ზეცა გეხსნება ცაში.

მწუხრებს, რომლებიც ცოცხლობდნენ შენით

მწუხრებს, რომლებიც ცოცხლობდნენ შენით,
და შენი სუნთქვით სავსე ხეობებს,
იმ ბილიკებით და ვარსკვლავთცვენით,
ვერასდროს ველარ გავიმეორებ.

სიცოცხლე ანთებს, ვით მეტეორებს,
იმ დღეებს . . . და სულს სტკივა “სადა ხარ?”
. . . ვერასდროს ველარ გავიმეორებ,
მაგრამ ვერასდროს ვერ გადავლახავ.

* * *

შენი პირველი დანახვა ჰგავდა
გარინდებულ მღუმარებაში
მოულოდნელად შემოჭრილ ზარებს.

* * *

ის სიყვარული ხსოვნაა ახლა
ის მწუხრებიც და ის მონატრებაც,
ის შემოდგომაც,
ქცეული ქარვად,
მთებად,
ზარებად,
და მონასტრებად,

ის პოვნაც,
ზეცის, ის ზეცის პოვნაც
ის ტკივილებიც და ის იარაც . . .
ხსოვნაა,
მაგრამ
იმ სულის ხსოვნა,
იმ სიმაღლეებს რომ ეზიარა.

* * *

სხვა გზებს,
სულ სხვა გზებს
გადაჰყვა სული
ხვედრით – სასტიკით და უმკაცრესით,
. . . მაგრამ ხომ იყო ის სიყვარული
უნამდვილესი და უმძაფრესი,
მაგრამ ხომ რეკდა ის სიყვარული
იმ სიმაღლიდან და იმ ზარებით,
. . . და სასტიკ გზებზე თან მღევს წარსული –
იმ მაღალ ზარებს ნაზიარები.

* * *

მე რომ მჭეროდეს,
რომ შენც ტკივილად
გაგყვა ის დღე და წამი შემკრთალი,
რომ სულ შემთხვევით მოწვდილ გვირილას
შერჩა აგვისტოს მზის ნალვერდელი,
რომ შენც ამ წუთში იგონებ ფარცხისს
ხვატში ანთებულ ლურჯი ფერებით,
მაშინ . . .
სიცოცხლის ღვთაებრივ საწყისს
და ბედისწერას დავიჭერებდი.

* * *

გიყვარს!
და უკვე ამოხსნილია
შენი სიცოცხლის ნამდვილი აზრიც
და საიდუმლოც ქვეყნის გაჩენის.

* * *

ნათელი მიტომ მოჰფინა ღმერთმა,
სიცოცხლე ქვეყნად მიტომ გადარჩა,
რომ შენ ჩაგველო
რუსთველის ძეგლთან
ასე ლამაზს და ასე ლამაზად.

* * *

მხოლოდ ეს ღრუბლის ნაფლეთიც კმარა,
ეს დანამული ვარდის ფურცელიც,
რომ
კვლავ გაცოცხლდეს იმ დღეთა გალა,
კვლავ მზიური და კვლავ ფერუცვლელი,
რომ კვლავ გინატრო!
კვლავ. . . და ოცნებით
კვლავ გავყვე ცაში არწივთა გუნდებს,
და იმ დღეების კვლავ გაცოცხლებით
ჩემს თავს, საკუთარ თავს დავუბრუნდე.

* * *

არ მახსოვს წამი,
შენ რომ ჩემში
არ ყოფილიყავ –

ნატვრად,
სიწმინდედ,
ტკივილებად,
ლოცვად,
ღირიკად.

* * *

იმ სიმაღლიდან
მე რომ შენზე
ფიქრში ავედი,
სამყარო არის
მხოლოდ
შენზე
ფიქრის ფრაგმენტი.

* * *

შენი ღიმილი
და ჩემმა გულმა
ჩემთვის უკვდავი დღის ბეჭედი დაისვა იმ დღეს.

* * *

ყველა ფიქრს თავის ზუსტი ფერი აქვს
სული ყველა ფიქრს ხატავს ფერებით,
ზოგს უმრუმესი გუაშებით და
ზოგს უნათლესი აკვარელებით.

დრო აელვარებს ამ ფიქრებს ფერადს,
ფერად ოცნებებს და სულს ნაწამებს,
. . . ჩემი ოცნება თეთრია ყველა,
რადგან შენა ხარ მათი სათავე.

* * *

დღეს რომ გიპოვო –
გამართლდება ქვეყნად გაჩენა,
ქვეყნის გაჩენაც გამართლდება,
დღეს რომ გიპოვო

მოგნატრებივარ ფოთოლცვენაში

მოგნატრებივარ ფოთოლცვენაში,
მოგლანდებივარ ფერთა რიალში,
ფერთა ზვავში და ფერთა ჩქერალში
ფერების ქარში და ხეტიალში.

მოგნატრებივარ! ფერთა ტევრიდან
წამომიფრინა ნატვრამ ორბები,
თავს ვერ დააღწევ ფოთოლცვენიდან
და აწ ვერასდროს გაუცხოვდები.

ვაჩიაცციები შენზე შიძრებიდან

. . . კვალავ უშენოდ ვარ!
უშენოდ!
მაგრამ,
სწორედ ამიტომ არ ვარ უშენოდ!
. . . და დრო რომელიც უშენოდ მიდის,
დროა,
რომელიც სავსეა შენით!
. . . და მე ვიცილებ ჟამთა სიავეს

შენზე ოცნების მეხამრიდებით!

. . . შენ, შენ,

შენ აკლდი ჩემს სინამდვილეს,
ამიტომ ერქვა ყოფნას – ლოდინი,
და სინამდვილეს –

სინამდვილის შესაძლებლობა.

. . . ამ სამყაროში ჩემი მოსვლის გარდუვალობა
ცხადია

მხოლოდ

ახლა და შენით!

. . . მე ვარ!

ეს ნიშნავს, რომ ვფიქრობ შენზე,

ეს ფიქრი ჩემი ყოფნის წესია.

* * *

გადიკარგე და აივსო
სული მისტიკურ ლანდებით,
სიშორით – გაულწეველი
სინათლის წელიწადებით.

გეძახი! ის დღე სად არის
იმ მუსიკით და ჰანგებით,
იმ ხმებით – იმ განთიადის
იმ ცისფერ ზანზალაკებით.

ახლა რომ მართლა

ახლა რომ მართლა,

ახლა რომ წამით

შენი ღიმილი ცხადად მაჩვენა,
ამ გაელვებით და მხოლოდ ამით
გავამართლებდი ქვეყნად გაჩენას.

ვაჟებში გოგო გამოერია

ჩემს შვილიშვილს სალომე კორძაიას

ამდენი ვაჟი მემკვიდრის შემდეგ
უეცრად გაჩნდა ქალი - სალომე,
თმები - მწველი მზე დანათის ზეგნებს,
ხმა - ბულბულები ვარდზე გალობენ.

ვაჟებში გოგო გამოერია,
გოგო, რა გოგო, რა თვალხატულა,
ულამაზესმა თეთრმა ფერიამ
წამწამი ნაზად დააფახულა . . .

ბიჭებში გოგო გამოერია,
გოგო კი არა, ქალი თავადის,
ჰა ასპარეზი თეთრო ფერიავ,
ლტოლვის, გაფრენის და მასკარადის.

ჩემს გვარში გოგო გამოერია,
და სიხარულმა შეკრა კამარა,
და ალტაცებამ, ჩემო ფერიავ,
უსაზღვროება შემომატარა!

მე ისევ აქ ვარ . . .

მე ისევ აქ ვარ,
 მე კვლავ აქ ვარ,
 კვლავ ამ მთებში ვარ,
მთებში, რომლებიც
 ინახავენ როგორც ზმანებებს,
ნათელს, იმ ნათელს,
ჩაუქრობელ მზედ რომ ეფინა
აქ.

შენთან ერთად
შეგებებულ შემოღამებებს.

ჟამს ინახავენ,
ჟამს იმ ლტოლვის,
ჟამს ამაღლების,
ჟამს, მთვარით ნაქსოვ ბილიკებზე
მწუხრის ნაბიჯებს,
იმ ჟამს, რომელიც
ბედისწერის
შენით აღსავსე
მაღალ განგებით,
იმ დღეებმა,
რომ მომანიჭეს,

ხმებს ინახავენ,
იდუმალ ხმებს,
ხმებს იმ ზარების,
იმ ბილიკების,
იმ ტალღების და იმ ტევრების,
ხმებს იმ წვიმების,
იმ ძახილის,
ხმებს იმ ქარების,
იმ სიყვარულის,
იმ მწუხრების
იმ შადრევნების.

შენ აქ ელვარებ,
ფოთოლცვენის მირიად ფერში,
შენ აქ ანთიხარ,
ვარსკვლავთცვენის ათას ბგერაში,
აქ იწვი
ლურჯად ამაღლებულ მთების ნათელში,
ამ ხეობების
სიზმარეულ
გულისძგერაში.

აქ,
აქ ცოცხლობენ

და სიცოცხლეც – უწყვეტი
წარმოსახვის დინება . . .
შენი

ნატვრის
უმკაცრეს
კანონს ემორჩილება.

* * *

რა ღვთაებრივი გრძნობაა: ნატვრა,
რა იღუმალი განცდაა: გნატრობ,
გნატრობ!

და ახლა ეს ნატვრა მართავს
სულის ყველა შრეს და ყველა ატომს.

და აჰა, ჩემი სიცოცხლის ქარგა:
ხარ შორს და სადღაც,
გიხმობ და გდარდობ.

რაც უაღრესად აბსტრაქტულ: ნატვრა-ს
აქცევს კონკრეტულ ტკივილად: გნატრობ.

იმ მწუხრის შემდეგ

იმ მწუხრის შემდეგ
სულ სხვა ზეციდან
იბადებიან განთიადები,
სხვა ფერების და
სხვა რიტმების და
სხვა ელვარების
სხვა ტრიადებით.

სხვა ოცნებების
გაშლილ აფრებით,
ფრთებით, სანთლებით, დიადემებით,
სიღრმით,
სხვა სიღრმით,
და უსასრულოდ,
და უბოლოოდ მბრწყინავ ტევრებით.

სხვა ორბიტაზე
ბრუნავს სამყარო,
სხვაგვარ ბრუნვით და სხვაგვარ
წრეებით,
სულ სხვა ეჭვნებით,
სხვაგვარ ზარებით,
სულ სხვა ხმებით და
სიმაღლეებით.

და შენ ანთიხარ
ყველა ლტოლვაში,
ყველა ფრთაში და ყველა აფრაში,

შენით სავსეა
ყველა ელვა და
ყველა ბგერა და
ყველა კაშკაში.

იმ მწუხრის შემდეგ
სულ სხვა ზეციდან
იბადებიან განთიადები
სხვა ფერების და
სხვა რიტმების და
სხვა ელვარების
სხვა ტრიადებით.

* * *

ის კი არაა მთავარი:

სად ვარ,
რომ თავს ბათუმის ზეცა დამნათის,
რომ “ოლიმპიის“ გემბანზე ვდგავარ
და მაკრავს ზღვის და მზის ანდამატი.

არამედ ის,

რომ ამ წუთშიც, ახლაც,
სავსე ვარ შენზე ფიქრით და ნატვრით,
მივყვები შენზე ფიქრების ნაკადს
და შენი ნატვრით ვცილდები ნაპირს.

ვცილდები! ცხრება პორტის ხმაური,
ბათუმი მოჩანს სივრცის ფრაგმენტად . . .

და უმთავრესი,

ის სიყვარული,
ამ ფიქრს რომ ადგას შარავანდედად.

არ დასრულდება

არ დასრულდება!

შენ უფრო ცხადად
და სულ ბოლომდე
უნდა გაიგო,
და უნდა ჩაწვდეს, რომ ჩემთვის რაც ხარ,
უსასრულოა და უთარილო,

რომ ჩემს სიცოცხლეს
ჟამიდან ჟამში

ექოდ გადააქვს
შენზე ოცნება,
შენზე ოცნება, როგორც სამყაროს გაბრწყინება
და გასხივოსნება. . .

არ დასრულდება!

შენ უფრო ცხადად,
და სულ ბოლომდე
უნდა გაიგო,
და უნდა ჩაწვდეს, რომ ჩემთვის რაც ხარ,
უსასრულოა და უთარილო.

* * *

წახვედი!

დავრჩით მე და ბაქანი,
უკაცრიელი და მოწყენილი,
ბინდი – ცივი და მიუსაფარი,
საათი – დროჟამს ჩამორჩენილი.

დასრულდა!

და აწ ეს ყრუ ბაქანი
სამარადჟამოდ მემახსოვრება,
დასრულდა, როგორც სევდის ზღაპარი,
სადაც უნიღბოდ ცხოვრობს ცხოვრება.

შენ ჩემი სხვა ხარ. . .

შენ ჩემი სხვა ხარ, იმ გააზრებით,
როგორც „თავის სხვას“
შიფრავს ჰეგელი,
ჰეგელი, როგორც ამ მიმართების
აღმომჩენი და
მაუწყებელი.

და მომესაჯა ჩვენს ზიარ ველზე
სულ შენკენ ლტოლვა,
ლტოლვა და სწრაფვა,
შენზე ოცნება და ოცნებებში
ჩაუმცხრალ ნატვრად
გაშლილი აფრა.

სწორედ ის სხვა ხარ, ურომლისოდაც
ჩემს არსებობას
ვერ გავიაზრებ.
მე მავსებს შენი სულის სიმაღლე,
შენი ხიბლი და
შენი სინაზე.

სწორედ ის სხვა ხარ, რომლის გარეშეც
ჩემი სიცოცხლის დვრიტას
ვერ ვწვდები,
და მიფრინავენ უსაზღვრობისკენ
ჩემი და შენი
ზეცის მერცხლები.

და შენ განგიცდი ჩემი მეობის
და ჩემი ყოფნის
მზიურ ნაწილად,
ვინც ჩემი ფიქრი და წარმოსახვა
აამაღლა და ააარწივა.

შენ ჩემი სხვა ხარ, იმ გააზრებით,
როგორც „თავის სხვას“
მიფრავს ჰეგელი,
ჰეგელი, როგორც ამ მიმართების
აღმომჩენი და
მაუწყებელი.

* * *

შენს სილამაზეს, პოეტის გარდა,
ქვეყნად ვერავინ ვერ შებედავდა,
შენს სულის შრეებს, პოეტის გარდა,
ქვეყნად ვერავინ ვერ გაშიფრავდა,
შენს აღმოჩენას, პოეტის გარდა,
სიცოცხლეს ვერვინ ვერ შესწირავდა,
მე აქ ვარ, აქ ვარ, ასწიეთ ფარდა,
სულ ასე მწამდა, სულ ასე მწამდა.

პროლოგი

მე შეგეგებე:
ჩემს სულში შენი
აღმოჩენისგან
შემრული გონით,

დატყვევებული
შენით და შენკენ
ჩემი ოცნების
უმძაფრეს ლტოლვით,

მთვარეულივით
გადმოდგმულ ბიჯით,
შემცბარ გულით და
შებოჭილ მაჯით,

და უთქმელ განსჯით,
იდუმალ განსჯით,
მდუმარ განსჯით და
განაბულ განსჯით.

ანთე სივრცე
ზღაპრის ქარგიდან
მზისფერი თმებით
მოსულ ალივით,

ფერმკრთალმა,
ნაზმა და ზეციურმა
სექტემბრის
მწუხრის წინანდალივით.

და შენ წინ შევდექ:
აბურღულ ფიქრით,
და შემფოთებულ
და ირიბ მზერით,

და აღტაცებულ
სულით და განცდით
და სავსე შენით,
შენით და შენით.

და იდგა წუთი,
წუთი დუმილის,
წუთი განგაშის,
ხილვის და წვდომის . . .

გარეთ კი, გარეთ,
ფანჯრების მიღმა
სივრცეს იპყრობდა
თებერვლის თოვლი.

სიყვარულის მითაფიზიკა

ვგრძნობ, როგორ იპყრობს მთელ ჩემს არსებას
იდუმალეზით სავსე ნათელი,
ერთი წამიც და, სულს მოასკდება
ნატვრა,
ვით ზარი და განსაცდელი.

* * *

ის კარნავალი იმ მზიან ღამით,
იმ გულისძგერის ის მძაფრი წუთი,
იმ გაღიმების ელვარე წამი,
ყელში გაჩრილი სიტყვა და ბურთი,
სულ ჩემშია! და მარად და ყველგან
სულში კაშკაშებს, როგორც არილი,
სულ ჩემთანაა, ჩემს ღვთიურ ხვედრად
და მარადიულ თანამგზავრივით.

* * *

გპოვე, რადგანაც ულამაზესის
მძებნელი სულით იმ გზას გავყევი
(რითმად მაწყდება სიტყვა: რამზესი,
მეორე რითმად: გადასახვევი),
უთუოდ შენთან და მხოლოდ შენთან,
და ზუსტად შენთან რომ მომიყვანდა . . .
მოაპყარ ყური ამ გულის ფეთქვას . . .
ახლა ხომ გჯერა, რომ სულ მიყვარდი.

ბალაკტიონი

პოეტური ესე

სამყარო ერთო სხვა სივრცეებზე,
სხვა მზით, სხვა ზეცის შუქთა კამარით,
სხვა მწვერვალების სიმაღლეებზე,
სხვა ოცნებებით ნაქანდაკარი.

მერე მოვიდა: კოსმიურ ხილვით,
განშორებათა ტკივილით – ცრემლით,
ზენიტზე მდგარი მზის სინამდვილით –
ის,
ერთი, როგორც ქვეყანა მთელი.

და მან: პოეტურ არდარიდებით
სამყაროს შრეთა ასწია ფარდა,
სულის მუსიკის მძაფრი ზვირთები
ააშრიალა დაძლეულ ზღვართან.

სწორუპოვარი ჩანგით, თამამით,
ალტაცებების ზღვაში შევიდა,
და აელვარდა ჟამი “დალანდით“
და უსაზღვრობის “ეფემერიდან“.

მოხეტიალე ცეცხლის დღეებით,
ამფეთქებელი სულის ძიებით,
თვალებში ჩამდგარ საშინელებით,
ცრემლთა მაღალი შურისძიებით,

ყველაფერს, ისე ვით ნიაღვარი,
მოედო ყველა საზღვრის მძლეველი,
აღმოაჩინა მთელი სამყარო,
ქვეყნისთვის ჭერაც მიუკვლეველი.

მოედო ახალ სიცოცხლის ტალღად,
და, როგორც მაღალ ზრახვათა მეფემ,
შექმნა ქვეყანა ისევ და ახლად,
შეყვარებულმა და მეოცნებემ.

და გაჩნდა: მღვრიე და მწარე ქარი,
მოგონებათა ქარი – “სადა ხარ?”
და ქარის ტოტით შერხევა მთვარის
და მარტი, ქარის ტოტს რომ გადაჰყვა.

მოთოვა უცნობ, იისფერ თოვლით,
ვარდისფერ თოვლით და თოვლით ლიბრის,
აივსო ლომფერ ოქტომბრის ლტოლვით
ივლისისფერი თასები ყინვის,

და დაიბადა: მღვრიე მშვენება –
შეშლილ სახეთა ჩონჩხი – ტყეები,
და ქაოსებში შემოჭენება
აპოკალიფსურ ლურჯა ცხენების.

მზე მიიცვალა ღია თვალებით,
სასტიკი ზეცის ფარული დარდით,
უუცხდეს და შეშლილ ზმნებით
გაჩნდა: ნაწვიმარ სილაში ვარდი.

აინთო მწუხრში მთაწმინდის მთვარე,
მაღალ ზამბახთა მცელავი ცელი,
და ხილვის სიღრმე და სითამამე:
გადაზნექილი სიზმრების წელი.

აღსდგა მცურავი სული ჭაღების,
გაჩნდა ატმის ხე, ვით ნახი ქალი,
ხატს შელეკილი ელვა სანთლების,
ზართან გრიგალით მებრძოლი ზარი.

გაჩნდა სამყარო! ჰორიზონტიდან
ზენიტზე მაღლა გადაშლილ გზებზე,
შორი ალპების წყაროზე წმინდა,
უღიადესი სამხრეთის მზეზე.

გაჩნდა! აინთო იმ სივრცეებში,
იმ მზით, იმ ზეცის შუქთა კამარით,
იმ მწვერვალების სიმაღლეებზე,
იმ ოცნებებით ნაქანდაკარი –

მან რომ პოვა
და იგი რომ ჩაწვდა,
მან რომ შექმნა და
სამყაროს უძღვნა . . .
და დგას საკუთარ სამყაროს კართან
უსაზღვროების მაღალი მუზა.

* * *

. . . და როცა ვიგრძენ, რომ შენ მიყვარდი
ღაიწყო. . .
ჩემი სამყაროს შექმნა.

* * *

სამყარო, რითაც მოველ შენამდე.
შენამდე, როგორც მაღალ რწმენამდე.
შენამდე, როგორც ჩემი სიცოცხლის
ტრანსცენდენტალურ ბედისწერამდე,
აქ შედგა, შენ წინ, სული ელოდა
ამ ღიად წამს და გრძობის განდობას,
მიყვარხარ! უნდა გააგრძელო და
დააბოლოო ჩემი ქმნადობა.

სარჩევი

ჯანსუღ კორძაიას პოეზია – ნ. ხურცილავა3
ხომ მიაგენ9
. . . მაგრამ ეს ლტოლვაც და იმედებიც	10
. . . სანამ სულ ერთი არ არის შენთვის . . .	11.
. . . და ჩემი სიცოცხლის ხვედრად11.
. . . ველარ ავაგე ნაოცნებარი11.
. . . სამყარო არის, მაგრამ რომ არის	12
სინამდვილე12
. . . ელი, კვლავ ელი ჟამის მოქცევას	13
ძე კაცისა: ავტოპორტრეტი13
. . . მანამ სულ უნდა ვცადო რომ ავხსნა . . .	15
და ყველა ის დროც 16
. . . სიცოცხლე როგორც ფიქრი გაბმული . . .	17
რალაც აკლია18
პოეზია	18
მე ჩემს თავს ვეძებ19
ჰამლეტ!20
ჩანაწერი ჰაიდგერის კითხვისას22
. . . ზეცა მძიმეა, მღვრიე და ბლანტი24
ვერ დამიმონებ!	24
შენ უკვე შენ ხარ29
ყინწვისში29
წარწერა გ. ტაბიძის „რჩეულზე“30

ნაწყვეტი პროტაგორიულ ფიქრებიდან	30
ბარათაშვილი	31
ათასჯერ გაგჩნდი	31
წარსულში, როგორც ჟამთა ნანგრევში	32
რამდენი ფიქრი აგიხდა უკვა	35
. . . დაგხვდა სმარაგდის ზეცა და მთები . . .	36
. . . რას ეწირება სული ტარიგად?	36
. . . იმ ოცნებებით სავსე ხარ ახლაც	37
. . . მხოლოდ შენ არ ხარ! სხვა ყველაფერი .	37
ოცნებით მაინც	38
რად გაწამებენ ჰორიზონტები?	39
უკვე დაადგი ფეხი მთვარეზე	39
. . . რალაც გაწამებს . . . სხვა მისაწვდომი .	40
მწვერვალები	41
უკანასკნელი ფოთლები	42
სად ვარ ყველაზე მეტად მაღალი	42
. . . ხომ მართლა იყო და ჩემში იყო	43
. . . კვლავ ცოცხალია ყველა ის მწუხრი . . .	43
ეს საუკუნეც	43
. . . და ერთხელ უკვე	44
. . . ახლაც სანთელი მიპყრია, ახლაც	44
. . . შენ ხარ! შენ ცოცხლობ! და რადგან	
ცოცხლობ	45
და მაინც	45
შებინდებისას	46
. . . მე კი არ ვნატრობ, მწამს და მოველი .	47
. . . ძალა თუ ჰქონდა ქვეყნის გაჩენის	48

აზრის მონოლოგებიდან	48
მინაწერი შექსპირის სამოცდამეექვსე სონეტზე ..	49
ჯერ მხოლოდ ერთხელ	49
. . . ამოხსნილია ამოსახსნელი	50
დემოკრიტე	51
პარტენონი	51
ბოროტი საუკუნე	52
. . . და არაფერი, სულ არაფერი	53
. . . შენს ფიქრში ახლაც ნათლად ჩანს კვალი	54
. . . ვარსკვლავთმრიცხველნო!	55
ჰერაკლიტეს მონოლოგებიდან	55
აზრის აპოლოგია	56
კვლავ ვიბადები	57
. . . სამყაროს, როგორც თვალდათხრილ	
ციკლოპს	58
. . . ეს ის ფერფლია	58
. . . ეს კოსმიური უსაზღვროებაც	59
. . . არა, არ ახდა ფიქრი არცერთი	59
. . . გადიან წლები და საუკუნეც	60
მინაწერი პლატონის დიალოგებზე	60
მონანიება	61
ნიღბები	61
. . . და შენში, როგორც იმპერატივი	64
. . . და მეორდება . . . კაენის ცოდვაც . . .	65
. . . ჭეშმარიტება, ვით მარადისი	66
პოეზიას	66
. . . ერთხელაც კიდევ მოზიდე მშვილდი . . .	67

. . . დროო, გახსოვს იმ ლამაზ67
პირველი ნაწყვეტი ციკლიდან „დრო“68
მეორე ნაწყვეტი ციკლიდან დრო68
ჟამთა წამებად ქცეული ფიქრი	68
. . . როგორ თანდათან ქარწყლდება ეჭვი . .	.69
შეიცან თავი	69
ვატერლოოზე დუმს საუკუნე69
სულო, ვერასდროს ვერ დამშვიდდები	70
სიცოცხლე71
და კვლავ ისე შევდივართ71
ერთხელაც კიდევ72
მეორე ნაწყვეტი ფიქრიდან „საოცრებანი“ . . .	73
სული საგანძური73
გაპაქრება ეკლესიასტესთან75
სიონთან78
დრო უსწრაფესად მოითხოვს პასუხს80
ჯერ გაჩნდა80
კიდევ ერთი სასწაულიც81
საუკუნის სასასრულს	82
ჩემი ამ წუთის ცნობიერება86
მეორდებიან87.
ილუზიები88
გასაგნებული ფიქრია . . . მცხეთის89
. . . ჩემი გამოცდილება	90
ფიქრი	91
მაგრამ, ვაი თუ92
წარწერა კანტის „შმინდა გონების კრიტიკაზე“	92

რად, რად არ ახსოვს?93
„გალობანი სინანულისანი“94
გაზაფხული ქართლის გზაზე94
გელის მაღალი ზეცა მცხეთაში95
ფარნავაზ95
იკორთა96
საბა ორბელიანის გახსენება დავით აღმაშენებლის საფლავთან96
დიოსკურიას ნანგრევებთან97
ზედაზნიდან97
კიმოთესუბანში98
. . . რაღაც სხვა, ვიდრე მხოლოდ ნანგრევი98
თმოგვთან99
ბოსფორთან99
თბილისი	100
ბათუმი	100
სარფი	100
ოქროს ციხიდან101
. . . და ის, რაც ჩემში101
გელათის მონასტრის კარიბჭესთან	103
ჰეი, ფიქრო	103
1959 წლის 9 მარტი106
გისმენდი და	106
გავჩნდი . . . და მერე წერდა და წერდა109
. . . და ერთი წუთიც . . . და ბაგრატიდან	109
. . . როგორ შემძვრელად არის ლამაზი . . .	110
არტანუჯი	110

მწუხრის ზარები გელათის მონასტერში	111
სიზიფეს ლოდი	111
. . . აი, შენი პირველი	112
. . . წარწერა იაპონიაში გასაგზავნ „დედა ენაზე“	113
მეორედ დაბადება	114
და ყველაფერს, რაც ჩემთვის	121
სამშობლო – მცნება	123
და იოცნებე	124
მოწამეთა	126
და ჩვენ შენი სიმალლიდან	127
მღუმარებაში, ტკივილში, ცრემლში	130
სამყაროს სიკვდილი	130
რეცენზიის მაგიერ	131
რა ეშველება	131
არა, მხოლოდ ის	132
იმ დღეების ქრონიკა	132
ნაწყვეტი გაუცხოებულ ქალაქში სიცოცხლის საზრისზე ფიქრებიდან	133
. . . ამაზე მეტმა რა სისხლის ღვრამ და . . .	134
. . . როგორც აბრაამს	134
არც მაშინ	135
ლოცვა	136
შემოდგომა – 93	136
როგორ ერთბაშად	137
. . ხომ ნათლად ხედავ – დრომ და დღეებმა	137
შენზე ნათქვამი სტრიქონები ჯვართან	138

მისტიკური ხილვა138
რადგან სხვა ვერვინ139
ჩვეულებრივი დღის ქრონიკა139
. . . გიყვარს . . . და მზიურ ოცნებით . .	140
. . . და ის დღე დამრჩა, დამრჩა და ჩემში .	140
. . . თუ მე კაცისა, ეს არის ფიქრი	140
სევდით ავსებულა სივრცე	140
ვარდთა უთეთრესი თოვლით141
. . . ზეცა მოქუფრულ . . . ბინდი	141
მოულოდნელად გაღებულ კარში142
გამოგეთხოვე წამის წინ142
. . . თოფი – უშენობის	142
. . . მიყვარხარ143
. . . გელი! უშენოდ არ აცხადდება143
ეს გზაა, კლდეებში გამოკვეთილი144
შენ ისევ მისმენ144
. . . ვწვდები და ვშიფრავ	144
ახლა იქ. მთებში145
შენ მუდამ მყავდი145
. . . ფიქრთან, რომელიც წამით მიწყდება .	.146
. . . ქალაქი ელის ოცდაერთ ივლისს146
უეცარი მოგონება მანქანიდან პეტრეს ციხის დანახვისას	147
ამ ფოტოლცვენის უსაზღვრობაში147
. . . შენ მოაბიჯებ –148
. . . ის დღე გადარჩა! ის ერთი დღეც და .	148
. . . სხვა რაღა დარჩა149

სიყვარული მეორედ149
მწუხრებს, რომლებიც ცოცხლობდნენ შენით .	149
. . . შენი პირველი დანახვა ჰგავდა	150
. . . ის სიყვარული ხსოვნაა ახლა150
. . . სხვა გზებს, სულ ასხვა გზებს	151
. . . მე რომ მჯეროდეს, რომ შენ ტკივილად	151
. . . გიყვარს! და უკვე ამოხსნილია	151
. . . ნათელი მიტომ მოჰფინა ღმერთმა . . .	152
. . . მხოლოდ ეს ღრუბლის ნაფლეთიც კმარა	152
. . . არ მახსოვს წამი152
. . . იმ სიმაღლიდან მე რომ შენზე ფიქრში	
ავედი	153
. . . შენი ღიმილი153
. . . ყველა ფიქრს თავის ზუსტი ფერი აქვს	.153
. . . დღეს რომ გიპოვო154
მოგნატრებივარ ფოთოლცვენაში154
ვარიაციები შენზე ფიქრებიდან154
. . . გადიკარგე და აივსო	155
. . . ახლა რომ მართლა	155
მე ისევ აქ ვარ	156
. . . რასაც მივესწრაფვი და	158
. . . რა ღვთაებრივი გრძნობაა: ნატვრა158
იმ მწუხრის შემდეგ159
ის კი არაა მთავარი, სად ვარ160
არ დასრულდება	161
წახვედი! დავრჩით მე და ბაქანი	161
შენ ჩემი სხვა ხარ162

. . . შენს სილამაზეს პოეტის გარდა163
პროლოგი	163
სიყვარულის მეტაფიზიკა	165
. . . ის კარნავალი იმ მზიან ღამით165
. . . გპოვე, რადგანაც ულამაზესის165
. . . და როცა ვიგრძენ, რმ შენ მიყვარდი .	.166
. . . სამყარო, რითაც მოველ შენამდე166
სარჩევი167